

Plats och tid: Brisen / Grynnan Kommunhuset Strömsvik, 2023-09-12, 08:15:00

- Upprop
- Val av protokollsjusterare

Finns möjlighet att delta på distans (meddela sekreterare och ange anledning)

Nr	Dnr	Ärende	Föredragande och ca tid
1	Nämnd.2023.1	Information KS-BUU a) Information från sektorchef b) Redovisning kompetensförsörjningsplan c) Statistik - elever och barn d) Delårsrapport e) Arbetslöshetens trender och analys	 08:20 Kristina Lohman 08:45 Kristina Lohman 09:00 Ann-Catrin Stening 09:15 Kristina Lohman och Nadja Kartushina 11:00 Mikael L Jonsson
2	KS-BU.2021.35	Samverkan med Skolverket och Valdemarsviks kommun	08:35 Angelika Johansson
3	KS-BU.2023.49	Övergripande utvecklingsplan för ökad måluppfyllelse i förskola och skola 2023-25	10:00 Kristina Lohman och Angelika Johansson
4	KS-BU.2023.48	Läsårstid 24/25	
5	Nämnd.2023.6	Frågor	

Stefan Kemle (LPo)
Ordförande

Lova Hästö
Sekreterare

(1)

Nämnd.2023.1

Information KS-BUU

a) Information från sektorchef

b) Skolverkssatsningen slutredovisning

c) Redovisning kompetensförsörjningsplan

d) Statistik - elever och barn

e) Delårsrapport

f) Redovisning av verksamhetsplan 2023

g) Arbetslöshetens trender och analys

Kommunstyrelsens barn- och utbildningsutskotts beslut

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

(1)

Nämnd.2023.1

Beslutet skickas till

Xxxxx
Akten

Justerare

.....

.....

SEKTOR BARN, UTBILDNING, ARBETSMARKNAD OCH KULTUR

HANDLINGSPLAN FÖR STRATEGISK KOMPETENSFÖRSÖRJNING 2023

Bilaga till *Kompetensförsörjningsstrategi för Valdemarsviks kommun*

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

BAKGRUND OCH SYFTE.....	3
NULÄGE	3
UTVECKLINGSOMRÅDEN 2023-2025	4
KOMPETENSFÖRSÖRJNING – möjliga pensionsavgångar	4
ANALYS AV NULÄGE.....	4
UTMANINGAR.....	5
KOMPETENSFÖRSÖRJNING I FRAMTIDEN.....	6
AKTIVITETER FÖR ATT UPPNÅ ÖNSKAD KOMPETENS	6
ATTRAHERA OCH REKRYTERA	6
INTRODUCERA	7
UTVECKLA, ENGAGERA OCH BEHÅLLA.....	7
AVSLUTA	8

BAKGRUND OCH SYFTE

Den framtida kompetensförsörjningen är en utmaning för sektor *Barn, utbildning, arbetsmarknad och kultur*. Verksamheten är bland annat beroende av yrkesgrupper som betecknas som bristyrken. Särskilt utmanade är situationen för små kommuner som ligger långt från lärosäten.

Syftet med kompetensförsörjningsplanen är att ha beredskap för att klara kompetensbehov nu och i framtiden. Planen ger en översikt av befintlig kompetens, kompetensbehov framåt och åtgärder för att möta kommande behov. Den är ett komplement till kommunens övergripande kompetensförsörjningsstrategi. Planen ska uppdateras årligen.

För medarbetare som ingår i lärarnas avtalsområde gäller HÖK 21, *Huvudöverenskommelse om lön och allmänna anställningsvillkor mm*. I HÖK 21 innebär det partsgemensamma ansvarstagandet för kompetensförsörjning ett fokus på fyra centrala områden: arbetsmiljö, arbetsorganisation, arbetstider och arbetsbelastning.

NULÄGE

Planen utgår från kartläggning genomförd av chefer och fackliga representanter. I underlaget ingår:

- Påbörjad inventering av kompetens i nuläget, framtida behov och utmaningar
- Områden som prioriteras utifrån *Hållbart medarbetarengagemang 2022* och HÖK 21
- Medarbetare i åldrarna 61–69 år - möjliga pensionsavgångar

Under 2023 behöver en genomlysning och kartläggning av medarbetarnas nuvarande kompetenser genomföras. Detta för att säkerställa framtidens kompetensförsörjningsbehov och kompetensväxling.

UTVECKLINGSOMRÅDEN 2023-2025

Två utvecklingsområden är framtagna av chefer och fackliga representanter utifrån kartläggning och behovsanalys. Långsiktig strategi och medarbetares delaktighet är viktiga faktorer för genomförande och uppföljning av prioriterade områden, vilka gäller under perioden 2023 -2025.

- *En samtalsmodell tas fram.* Samtalsmodellen är en medarbetarplan och uppföljning som följer löneåret. Modellen ska vara färdigställd den 31 mars 2024 och börja gälla från 1 maj 2024. I samtalsmodellen ska medarbetarskapets grunder, individuella mål och området arbetsmiljö ingå. Medarbetarskapets grunder ska vara tydligt definierade, kommunicerade och förankrade utifrån önskat förhållningssätt och verksamhetens utvecklingsområden med koppling till lönekriterier. Även grunduppdrag och tjänstefördelning ska ingå i samtalsmodellen.
- *Genomlysning och kartläggning av kompetenser.* En översyn av sektorns medarbetares behörigheter och kompetenser behöver genomföras. Klart till våren 2024.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING – MÖJLIGA PENSIONSavgÅNGAR

Tabell visar medarbetare i åldrarna 61–69 år - möjliga pensionsavgångar. Data framtagna juni 2023.

Antal per ålder från 61 år – tillsvidareanställda fördelat enhetsvis										
Enhet:	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69
Rektorsområde 1	2	3	1	-	1	-	-	-	-	-
Rektorsområde 2-3	2	-	-	-	1	1	-	-	-	1
Kultur och Bibliotek	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Arena arbetsmarknad	-	1	-	-	3	-	-	-	-	1
Centrala Barn - och elevhälsan	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Stab	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Ledning	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-
Totalt:	4	4	1	1	7	2	0	0	1	2

ANALYS AV NULÄGE

En fortsatt översyn av befintlig kompetens, framtida behov, vakanser och möjliga pensionsavgångar tillsammans med politiska uppdrag och prioriterade arbetsmiljöfrågor kan komma att visa att åtgärder som kompetenshöjande insatser, kompetensväxling och nyrekrytering måste vidtas för att reda ut kompetensförsörjning och verksamhetsuppdraget framöver.

Medarbetarnas kompetenser och behörigheter behöver därför mer systematiskt kartläggas för att sektorn ska kunna vidta mer träffsäkra åtgärder framöver.

Beroende på födelseår varierar pensionsåldern mellan 61-69 år. Alla medarbetare har rätt att arbeta till 69 år. I fördelningen av personals födelseår sticker året 1959 ut med personer som uppnår 65 år samtidigt. En större pensionsavgång sker troligen 2024 beroende på om man väljer att avsluta sin tjänst tidigare, vid 65 år eller arbeta vidare.

För att tydliggöra uppdrag behövs ett arbete för att medarbetarskapets grunder ska vara tydligt definierade, kommunicerade och förankrade utifrån önskat förhållningssätt och verksamhetens utvecklingsområden med koppling till lönekriterier. En handlingsplan och en modell att arbeta efter ska tas fram. Arbetet syftar till att förväntningar och förutsättningar för uppdragen tydliggörs. Insatsen förväntas även leda till minskad stress och arbetsbelastning. I arbetet med medarbetarskapets grunder behövs omvärldsorientering och kontakt med andra kommuner.

Under 2023 genomförs flera genomlysningar i sektorn, Arena arbetsmarknad, biblioteksverksamhet och Gryts förskola, på uppdrag av politiken i syfte att effektivisera och få budget i balans. Resultat av dessa genomlysningar kan påverka fortsatt kompetensförsörjning. Även det politiska uppdraget att öka målpuppfyllelsen för förskola och skola kommer kräva kompetenshöjande insatser.

UTMANINGAR

Det finns flera utmaningar för kompetensförsörjningen:

- Framtida pensionsavgångar och svårigheter att rekrytera inom vissa yrkesgrupper som lärare inom vissa ämnen, studie- och yrkesvägledare och speciallärare/specialpedagog.
- Behov av kompetensväxling - öka kompetens inom befintlig personal för att kunna utföra uppdrag utifrån verksamhetens behov och det politiska uppdraget att öka målpuppfyllelsen inom förskola och skola.
- Ändringar i skollagen för elevhälsa och anpassad grundskola. Elever som har rätt till anpassad grundskola innebär en särskild utmaning eftersom kommunen inte har någon egen anpassad grundskola och närmommuner har svårt att bereda plats. Det införs också krav på att det inom elevhälsan ska finnas tillgång till specialpedagog eller speciallärare.
- Differens mellan arbetsmarknadens behov av arbetskraft och de arbetslösas kompetens. Kommunens behöver utöka samverkan internt och externt i syfte att möta behov av arbetskraft och öka självförsörjningsgrad.
- Kommunens ekonomiska situation med krav på budget i balans och lagstadgade verksamheter är en övergripande utmaning.
- En lyckad kompetensförsörjningsstrategi är en gemensam fråga för kommunen. Det gäller att marknadsföra kommunen och se över rekryteringsrutiner för att nå ut så brett som möjligt.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING I FRAMTIDEN

Kunskap och beredskap är viktiga faktorer för att säkra den kompetens som krävs för verksamhetens uppdrag framåt. En hållbar kompetensförsörjning innebär både att kunna rekrytera nya medarbetare och hålla kvar de redan anställda. Satsning på arbetsmiljö, kompetensutveckling, löneutveckling, karriärmöjligheter och utvecklingsuppdrag är nödvändiga för att attrahera och behålla medarbetare. Nuvarande kompetens behöver växlas upp för att möta verksamhetens utvecklingsbehov.

AKTIVITETER FÖR ATT UPPNÅ ÖNSKAD KOMPETENS

ATTRAHERA OCH REKRYTERA

Kommunen en attraktiv arbetsgivare - Ett bra rykte underlättar vid nyrekrytering

Det krävs marknadsföring och goda exempel av kommunen och sektorn som en attraktiv arbetsgivare för att attrahera medarbetare nu och i framtiden. Kompetensbaserad rekrytering, en rekryteringsprocess som har fokus på de kompetenser som krävs för uppdraget, ska användas i syfte att få rätt person på rätt plats.

Framtida medarbetare finns inom tre målgrupper:

- De som ännu inte valt utbildning (elever i grundskolan)
- De som valt utbildning men inte arbetsgivare (studenter gymnasiet - lärosäten)
- De som redan valt både utbildning och arbetsgivare

Styrkor

Sektorns medarbetare trivs. Medarbetarundersökning visar ett högt resultat när det gäller att rekommendera kommunen som arbetsgivare.

Utmaningar <i>Attrahera och rekrytera</i>	Åtgärder/aktiviteter	Ansvarig	Status
Få fler att se kommunen som en attraktiv arbetsgivare	• Marknadsföring av kommunen genom hemsidan, sociala media, olika rekryteringskanaler etc. • Kommunicera positivt om kommunen/sektorn	Kommunledning Alla	Påbörjat Påbörjat
Nå rätt kandidater och bredda rekryteringsbas och öka mångfald	• Utbildning i kompetensbaserad rekrytering för chefer. • Implementera SYV-plan, säkerställa SYV-kompetens. • Erbjuder praktikplatser/feriepraktik	HR-avd. Rektorer Kommunledning	Ej påbörjat Ej påbörjat Pågående

INTRODUCERA

Tryggare personal med introduktion

För att nya medarbetare ska få goda förutsättningar är en väl genomförd introduktion viktig.

Styrkor

Det finns en bra rutin för introduktion för chefer som anställs i sektorn. Den kan anpassas för att gälla alla medarbetare. Välkomstdagen med information och resa i kommunen är uppskattad.

Utmaningar <i>Introduktion</i>	Åtgärder	Ansvarig	Status
En väl genomförd introduktion	- Introduktionsprogram för alla medarbetare med välkomstpaket, mentor för att möjliggöra tid att vara ny på jobbet och uppföljning - LIU skolsamverkan - Introduktionsprogram för nya lärare	HR -avd. chefer, adm. handläggare Rektor	Pågående Ej påbörjat

UTVECKLA, ENGAGERA OCH BEHÅLLA

Nöjd personal stannar kvar och kompetensutveckling lönar sig

Allt som görs för att attrahera medarbetare ökar också möjligheten att behålla dem. Det handlar om ett strukturerat och långsiktigt arbete kring introduktion, arbetsmiljö, kompetensutveckling och verksamhetsutveckling.

Styrkor

Lojala och engagerade medarbetare som stannar länge i sina uppdrag. Medarbetare som vill utvecklas och stanna kvar i kommunen.

Utmaningar <i>Utveckla, engagera och behålla</i>	Åtgärder	Ansvarig	Status
Fortsätta engagera och utveckla medarbetare	Medarbetarsamtal	Chefer	Påbörjat
Kompetensväxling Kompetensutveckling	Identifiera kompetensförsörjningsbehov	Chefer	Pågående
Hållbar arbetsmiljö	- Medarbetarskapets grunder - Utbildning <i>Utvecklande ledarskap</i> - Ta till vara synpunkter från medarbetare - Få fler nyttja friskvårdsbidrag	Chefer/Fösam HR-avd. Chefer HR-avd.	Ej påbörjat Pågående Pågående Ej påbörjat

AVSLUTA

Att gå från ett arbetsliv med högburet huvud och ett bra rykte underlättar vid nyrekrytering

Medarbetare ska vara goda ambassadörer även efter att de avslutat sin anställning. Tiden som anställd ska också upplevas som värdefull. Därför är det viktigt att medarbetaren upplever avslutet positivt oaktat om det gäller pension, egen eller arbetsgivarens uppsägning. Alla medarbetare ska därför erbjudas ett avslutssamtal. Avslutssamtalet är ett tillfälle att ta till vara medarbetarens erfarenheter, synpunkter och förslag till förbättringar. Det är också ett tillfälle att prata om eventuell vikarietjänstgöring för de personer som går i pension. Vikarietjänstgöring för pensionärer kan även gälla fritidsboende och nyinflyttade.

Styrkor

Sektorn har en hög andel lojala medarbetare med lång anställningstid inom sektorn. Flera pensionärer vikarierar inom verksamheterna.

Utmaningar Avsluta	Åtgärder	Ansvarig	Status
Ambassadörer efter avslutad anställning	Se över rutin kring avslutningssamtal och uppföljning	Kommunledning HR-avd. Chefer	Ej påbörjat
Få fler medarbetare att vilja arbeta längre och att vikariera efter pension	Ta upp under medarbetarsamtal	Chefer	Ej påbörjat

Delårsrapport 2023

Sektor Barn, Utbildning, Arbetsmarknad och Kultur

Innehållsförteckning

1 Sektorsvis redovisning	3
1.1 Viktiga händelser	3
1.2 Ekonomi	3
1.3 Investeringsredovisning	4
1.4 Åtgärder	4
1.5 Framtid	4
1.6 Måluppfyllelse	5

1 Sektorsvis redovisning

1.1 Viktiga händelser

En ny sektorchef tillträdde den 1 januari. Under första halvåret har sektorchef fokuserat på att få en överblick av sektorns samtliga verksamheter. Samtal med chefer och övriga medarbetare och verksamhetsbesök är genomförda. En kulturanalys har också genomförts inom sektorn för att bättre förstå och få en bild av sektorns och kommunens styrkor och utmaningar. Analysen har sedan sektorns ledningsgrupp tagit del av.

Ledningsgruppen för sektorn har genomfört en omfattande analys av sektorns kostnader, intäkter och resurstilldelningen. Framför allt har fokuset legat på förskole- och skolverksamheterna.

Fokuset under våren har varit på samsyn, gemensamt ansvar och ett VI inom sektorns ledningsgrupp. Struktur och rutiner för t ex möten, kvalitetsarbete och budget har reviderats.

Politiskt uppdrag att öka måluppfyllelsen för förskola och skola är ett prioriterat område. Under våren har samtliga skolenheter arbetat med att analysera resultaten för att få en sektorsgemensam bild av nuläge, önskat läge och åtgärder.

Samverkan och samsyn med nytt politiskt styre är pågående.

Sektorns stab finns nu samlad i en korridor. Det underlättar arbetet och påverkar arbetsmiljön positivt.

1.2 Ekonomi

Nettokostnader, Mnkr	Utfall 31/7-22	Budget 2023	Utfall 31/7	Prognos helår	Avvikelse helår
Fritidsverksamhet/fritidsgård	0,8	1,5	0,6	1,5	0,0
Förskola / barnomsorg	28,2	49,6	27,8	47,8	1,8
Grundskola	44,9	84,9	48,6	86,6	-1,6
Gymnasieskola	20,3	39,0	20,5	39,0	0,0
Vuxenutbildning	0,8	2,5	1,5	2,0	0,5
Arbetsmarknad	1,0	3,1	2,4	2,7	0,5
Ledning och administration	2,3	5,3	2,2	4,0	1,3
Bibliotek	0,9	3,2	2,4	3,9	-0,7
Kultur	1,2	3,5	2,1	3,5	0,0
Integration	-1,8	0,0	-1,4	-0,4	0,4
Bad	0,4	0,7	0,4	0,7	0,0
Summa	99,0	193,4	107,1	191,3	2,1

Sektorn arbetar intensivt med att nå budget i balans.

Ett omfattande analysarbete gällande kostnader har inletts inom förskolan och grundskolan. Syftet med den genomlysningen är att se att medel finns för täcka grundbemanning men också för elever i behov av särskilt stöd. Ett arbete har också inletts med att konterade på rätt aktivitet för att bättre följa upp kostnadsutvecklingen inom verksamheten.

Förskola/fritidshem: Finns en viss risk att Gryts förskola inte klarar budget i balans då barnpengen inte räcker att täcka kostnader för en förskola bestående av en avdelning öppen 06:00-17:45. Det krävs en grundbemanning på 4 pedagoger där personalen också ska ansvara för frukost/mellanmål upplägg av lunch samt disk efter måltiderna. Fritidshemmet kan visa ett positivt resultat.

Grundskola: Verksamheten kommer inte att vara i balans under 2023. Nuvarande skolorganisationen innebär höga personalkostnader då timplanen styr men även gruppstorlekar. Arbete pågår att minska personalkostnaderna under hösten 2023 i jämförelse med våren 2023. Därav blir underskottet inte lika högt som tidigare beräknat. Ett analysarbete pågår där timplan, lärares behörigheter och elever i behov av särskilt stöd kartläggs. Syftet är få en bild av kostnadsfördelningen mellan skolorna men också en resursfördelning enligt skollagen.

Gymnasium: Gymnasieskolan är svår att beräkna då den bygger på elevernas val av gymnasieutbildning till hösten 2023. Antalet elever är ungefär som under förra läsåret. Kostnader för olika program skiljer sig mycket, men det kan vi inte påverka utifrån det fria elevvalet. Utifrån utfall bedöms budgeten hålla om det inte inkommer nya utgifter.

Bibliotek: Beräknas gå med ett underskott. Det beror på att verksamheten har ökade fasta löpande kostnader som under ett flertal år inte räknats upp exv. hyra, transporter, el mm, höjning från 2022 är ca 100 tkr. Idag är all personal på plats med ordinarie procenttal gällande tjänster vilket ger ökad kostnad jämfört med 2022. Bibliotekets arbetsuppgifter har också ökat bland annat vad gäller digitaldelaktighet samt målgrupp barn unga och äldre. En anpassning av tjänster har genomförts vid halvåret 2023 med effekt budgetåret 2024.

Ledning och administration: Beräknas göra ett överskott då allmän åtstramning råder.

1.3 Investeringsredovisning

Inköp av solskydd utemiljöer för Gusums förskola. Total beräknad kostnad ca 100 tkr.

Vammarskolan samt Gusums skola har upprättat en plan för att modernisera klassrumsmöbler med en klassrumsuppsättning årligen till en beräknad kostnad ca 150 tkr.

Investeringsredovisning

Projekt	Budget 2023	Redovisat per 30/4	Prognos helår	Budgetavvikelse helår
Gemensamma Inventarier	0,3	0	0,3	0
Summa	0,3	0	0,3	0

1.4 Åtgärder

Åtgärder under de första kvartalen har lett fram till en prognos om budget i balans. Det finns fortsatta utmaningar i resursfördelning utifrån verksamhetsbehov för små enheter inom förskola och grundskola och för gymnasieutbildning.

1.5 Framtid

Måluppfyllelsen ska öka. Sektorns systematiska kvalitetsarbete har setts över i syfte att förbättra analys och effektivisera åtgärder. Lokala utvecklingsplaner är framtagna för *Bibliotek och kultur* och *Arena arbetsmarknad*. En gemensam plan för ökad måluppfyllelse inom förskola och skola är under framtagande.

Kompetensförsörjningsbehov nu och i framtiden. Kompetensförsörjningsplan är under revidering i nära samarbete med chefer och fackliga representanter. Medarbetar- och ledarskap är viktiga områden att arbeta vidare med. En framtida kompetensväxling är nödvändig för att matcha sektorns uppdrag.

Ökad samverkan för medborgarnas bästa. Insatser för utökad samverkan internt mellan sektorer och externt med t ex näringsliv och myndigheter är nödvändig för att klara uppdrag framskrivna i kommunala och nationella styrdokument.

Ökad självförsörjningsgrad/ökad sysselsättning. Sektorns kompetensförsörjningsplan har reviderats. Förutsättningar för genomförande av feriepraktik för kommunens ungdomar som ett första steg in på arbetsmarknaden ska ses över. Åtgärder för att matcha kommunens lokala arbetsmarknadsbehov utifrån samverkan med övriga sektorer, näringsliv, näringslivssekreterare, Arbetsförmedling, VUX-nätverk med flera är under pågående.

Budget i balans. Chefer behöver ges ännu bättre förutsättningar för att kunna ta fullt ansvar för sin budget. Budgetarbete utifrån samsyn, kommunikation, transparens, delaktighet och uppföljning utifrån framtagna rutin och budgetmodell är fortsatt central.

1.6 Måluppfyllelse

1.6.1 Inriktningsmål: Den resurseffektiva kommunen

Ett intensifierat budgetarbete har genomförts under årets första del. Det har inneburit:

- Sektorns ledningsgrupp har arbetat tillsammans i samsyn för att nå budget i balans
- Analys av budgetutfall har legat till grund för ny tilldelning
- Transparent fördelning utifrån uppdrag och behov
- Sektorchef, ekonom och chefer har regelbundna uppföljningar av ekonomin
- Tydliga mallar för tilldelning och redovisning för utskott är framtagna

Reviderad modell för budgettilldelning samt justerande åtgärder har lett till en prognos som pekar på budget i balans.

1.6.1.1 Resultatmål: Kommunen ska uppnå budgeterat överskott för koncernen

Sektorns ledningsgrupp har tillsammans sett över budget och genomfört justeringar i syfte att nå en budget i balans.

Indikatorer/Mätpunkter	Målvärde	Utfall
■ Ekonomiuppföljning		83 465 Tkr
■ Årets resultat jämförs med budgeterat resultat		

1.6.2 Inriktningsmål: Den öppna kommunen

Sektorn arbetar för hög servicegrad, tillgänglighet och användarvänlighet inom alla verksamheter. Medborgarnas synpunkter tas tillvara genom enkäter, klagomålshantering och annan kommunikation. Hemsidan är under uppdatering i samverkan med kommunikatör. Fler E-tjänster har kommit till.

Samverkan och samarbetsytur kring en väl fungerande integrationsprocess behöver förbättras exempelvis gäller det samverkan mellan sektorns integrationsenhet och Socialtjänst kring bistånd och etableringsersättning.

1.6.2.1 Resultatmål: Kommunen har en hög servicegrad och stor tillgänglighet för medborgare och företagare och bidrar därmed till ett attraktivt företagsklimat.

Tillgänglighet och användarvänlighet har setts över.

Sektorn har mottagit fyra klagomål under de första kvartalen. Klagomålen är besvarade och avslutade. De synpunkter som inkommit har dokumenterats och tagits till vara i sektorns fortsatta arbete.

Indikatorer/Måtpunkter	Målvärde	Utfall
■ Prognos för måluppfyllelsen baserad på bedömning av inkomna klagomål och synpunkter		

1.6.2.2 Resultatmål: Fler medborgare ska känna att de får tillräcklig information om den kommunala verksamheten och känna delaktighet i viktiga processer.

Informationskanaler uppdateras kontinuerligt i syfte att tillhandahålla information.

För förskola och skola har sektorn identifierat ett behov att diskutera skolfrågor utöver det som framkommer genom vårdnadshavarenkäter etc. Även former för dialog och samarbete med näringsliv och civilsamhälle behöver fortsätta att utvecklas.

Sektorn behöver bli bättre på att förmedla och synliggöra det positiva i verksamheterna.

1.6.2.3 Resultatmål: Kommunens sektorer samverkar kring en väl fungerande integrationsprocess

Antalet utrikesfödda som befinner sig i arbete har minskat från juni 2022 jämfört med juni 2023. Av de 49 öppett arbetslösa är 19 kvinnor och 30 män. När arbetslösheten ökar är de utrikesfödda en sårbar grupp utifrån språk, yrkeserfarenhet och utbildning.

Utrikesfödda 16–65 år i öppen arbetslöshet			
	23–06	22-06	21-06
	Antal/procent	Antal/procent	Antal/procent
Riket	78 988/6,4	82 171/7,0	96 864/8,1
Östergötland	3 083/6,6	2 863/6,4	3 693/8,2
Valdemarsvik	49/11,4	28/7,0	44/9,6

Med öppet arbetslösa avses de personer som inte är sysselsatta men som vill och kan arbeta och som aktivt söker arbete.

Studier för utrikesfödda innebär Svenska för invandrare, SFI, och efter hand även andra former av studier som olika yrkesutbildningar. Antal utrikesfödda som deltagit i SFI har minskat under andra kvartalet till omkring 15 studerande. Antalet studerande är avhängigt inflödet. Kartläggning av behov av SFI för ukrainare visar att 12 individer önskar delta i undervisningen.

Indikatorer/Måtpunkter	Målvärde	Utfall
■ Antalet utrikesfödda i arbete ska öka		
■ Antal utrikesfödda i studier ska öka.		

1.6.3 Inriktningsmål: Den hälsosamma kommunen

Barn- och elevhälsan är i ett pågående förbättringsarbete med fokus på hälsofrämjande och förebyggande insatser för barns och ungas psykiska och fysiska hälsa. Plan för utökad samverkan med socialtjänsten är under framtagande.

Synpunkter som förts fram av barn, elever, deltagare och medarbetare har tagits tillvara och åtgärder har vidtagits vid behov.

Medarbetar- och ledarskap är områden som sektorns ska arbeta vidare med genom exempelvis en samtalsmodell ska gälla från och med läsåret 24–25 och utifrån kompetensutvecklingen Utvecklande ledarskap där alla tillsvidareanställda chefer utom pensionsnära chef har deltagit.

För att berika medborgares fritid ska sektorns utbud inom bibliotek, kultur och fritid marknadsföras tydligare bland annat på kommunens hemsida.

1.6.3.1 Resultatmål: Öka det förebyggande arbetet inom socialtjänst riktat till barn och ungdomar.

1.6.3.2 Resultatmål: Barn och ungas psykiska välmående, känsla av trygghet och stöd från vuxna ska öka.

I det systematiska kvalitetsarbetet efterfrågas och tillvaratas barns och elevers synpunkter och erfarenheter.

Enkäten Om mig åk 8 2022 har jämfört med 2021 flera positiva resultat:

- Flera elever är rökfria och färre elever har druckit alkohol
- Fler elever skattar sin hälsa högre och upplever stämningen på skolan mer positiv
- Färre elever upplever att de blivit kränka genom sociala medier

Närvaron i grundskolan har ökat läsåret 22/23 jämfört med 21/22:

- Total frånvaro inklusive 15 procent eller mer i grundskola har minskat
- Från 1 juli 2023 sker en uppsökande verksamhet om erbjudande om förskoleplats till de barn som inte har en plats i förskolan (det år då barnet fyller tre år)

Ett utvecklingsarbete för *Barn- och elevhälsans* främjande arbete i syfte att öka barn och ungas psykiska och fysiska hälsa som i förlängningen ska för att bidra till ökad måluppfyllelse och framtida sysselsättning pågår.

Plan för utökad samverkan med socialtjänsten är under framtagande.

1.6.3.3 Resultatmål: Antal individer i sysselsättning ska öka

Antal i öppen arbetslöshet och antalet nyinskrivna arbetssökande har ökat under andra kvartalet. Enligt arbetsförmedlingens statistik har långtidsarbetslösheten och arbetslösheten hos unga minskat.

Totalt 16-65 år i öppen arbetslöshet			
	23-06	22-06	21-06
	Antal/procent	Antal/procent	Antal/procent
Riket	150807/2,9	155703/3,1	193526/3,7
Östergötland	6021/2,6	5938/2,6	7215/3,1
Valdemarsvik	108/3,2	86/2,6	102/3,0

Med öppet arbetslösa avses de personer som inte är sysselsatta men som vill och kan arbeta och som aktivt söker arbete.

Flest lediga arbeten finns som undersköterska inom äldreboende och hemtjänst. Det är möjligt att utbilda sig till undersköterska inom vuxenutbildningen. Kommunen behöver fortsätta samverka internt och externt med näringsliv, arbetsförmedling och nätverk för vuxenutbildning för att matcha arbetslösas kompetens med arbetsmarknadens behov. Kommunens arbetsmarknadsenhet och lärcenter fortsätter utveckla och följa upp insatser för att minska antalet öppet arbetslösa.

Ett feriejobb kan vara avgörande för fortsatt studie- eller yrkesval. Ett val som kan påverka arbetsmarknaden för kommunen positivt i förlängningen, både vad gäller behov av kompetensförsörjning och invånarantal. Det är möjligt för ungdomar mellan 16-18 år som bor i kommunen att söka feriepraktikplatser. Sommaren 2023 har antalet feriepraktikplatser uppgått till 25 med fördelning enligt nedan:

- 4 platser förskola

- 2 platser fritidshem
- 7 platser strandstädning
- 4 platser AME
- 8 platser gatukontoret

Näringslivsutvecklare har varit kontakt med näringslivet angående feriepraktikplatser. Inga platser har dock erbjudits.

Indikatorer/Mätpunkter	Målvärde	Utfall
■ Antal individer i sysselsättning ska öka. Uppföljning av insatser för individer som står längst ifrån arbetsmarknaden.		

1.6.4 Inriktningsmål: Den miljökloka kommunen

Det finns behov av att öka sektorns kompetens och kunskap för ett miljöklokt förhållningssätt.

Samverkan främst med *Service och samhällsbyggnad* kring återvinning- och avfallshantering pågår. Återbruk kommer att startas på återvinningscentralen under hösten 2023.

Sektorn bidrar till en miljöklok hantering för återvinning, återbruk, fordonspark, miljöeffektiva transporter och bilpool etc.

Vid behov av inköp av möbler undersöks vad som finns att tillgå inom kommunen, därefter möjligheter att köpa in begagnat. Som sista alternativ köps nytt in.

1.6.4.1 Resultatmål: Den kommunala organisationens klimatavtryck ska minska

Indikatorer/Mätpunkter	Målvärde	Utfall
■ Ökat återbruk av avfall		
■ Kommunens fordonspark ses över		
■ Kommunens transporter kopplat till leveranser ses över		

1.6.5 Inriktningsmål: Den lärande kommunen

Under vårterminen har rektor, kvalitetsansvariga samt sektorchef arbetet med det politiska uppdraget att ta fram en plan för ökad måloppfyllelse i förskola och skola. Planen ska presenteras på utskottsmöte i september och KS i oktober.

Genom olika insatser som samarbetet med Skolverket, *Nyanländas lärande*, förstelärare- och processledarträffar och ledarskapsutbildning för chefer har samsyn, delaktighet, transparens, förhållningssätt och systematiskt kvalitetsarbete utvecklats. Insatserna har haft effekt på prioriterade utvecklingsområden. Det gäller till exempel pojkars resultat, skolnärvaro och rekommendation av kommunen som arbetsgivare. Samarbetet med Skolverket som pågått sedan 2020 avslutades i juni 2023.

Sektorns ledningsgrupp har genomfört ett förbättringsarbete för det systematiska kvalitetsarbetet.

Ny arbetsplan och lokala utvecklingsplaner för *Bibliotek och kultur* samt för *Arena arbetsmarknad* är framtagna.

Genomlysningen av Arena arbetsmarknads verksamhet och uppdrag är påbörjad och förväntas ge vägledning för fortsatt utvecklingsbehov ur ett arbetsmarknadsperspektiv och som kommunens lärcenter.

Politiskt uppdrag - översyn av kommunens biblioteksverksamheter är under framtagande.

Rapport från Skolinspektionens riktade tillsyn på högstadiet är färdigställd.

Fortsatt utveckling av samverkan skola - kulturskola - *Skapande skola* för att öka måluppfyllelse och i förlängningen sysselsättningsgrad.

För att öka antal feriearbetare inom kommunens verksamheter ska ett förslag för feriepraktik tas fram.

1.6.5.1 Resultatmål: Samtliga elever ska efter avslutad grundskola ha hög måluppfyllelse.

Jämförelse av måluppfyllelse efter avslutad grundskola mellan läsåren 21/22 och 22/23 visar att andelen med godkänt betyg i alla ämnen har ökat medan meritvärdet har gått ner från föregående år. Under vårterminen har rektor, kvalitetsansvariga samt sektorchef arbetat med det politiska uppdraget att ta fram en plan för ökad måluppfyllelse i förskola och skola. Planen ska presenteras på utskottsmöte i september och KS i oktober.

Åk. 9	Lå 21/22	Lå 22/23
Antal godkända betyg i alla ämnen	63,5	67,9
Meritvärde	214,47	210,06

Resultat hämtade från Infomentor augusti 2023.

Indikatorer/Mätpunkter	Målvärde	Utfall
■ Meritvärde för grundskolans slutbetyg ska öka		
■ Andel elever med godkända betyg i alla ämnen ska öka		

1.6.5.2 Resultatmål: Den öppna arbetslösheten i kommunen ska minska

Kommunen har idag inga verktyg eller system för att följa upp ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter fullföljd utbildning. Genom nätverk ska sektorn efterfråga hur andra kommuner hanterar uppföljningen. Därefter ska rutin tas fram.

Uppföljning av gymnasiestudier genomförs regelbundet och ungdomar upp till 20 år följs upp genom det kommunala aktivitetsansvaret, KAA.

Statistik hämtad från Arbetsförmedlingen visar att arbetslösheten och antalet nyinskrivna arbetssökande har ökat under årets andra kvartal (se tabell stycke 1.6.3.3). Positivt är att långtidsarbetslösheten och arbetslösheten för ungdomar har minskat, enligt arbetsförmedlingens statistik.

För att minska den öppna arbetslösheten behövs insatser i ett livslångt lärandeperspektiv. För att lyckas krävs samverkan internt och externt.

Indikatorer/Mätpunkter	Målvärde	Utfall
■ Statistik från Arbetsförmedlingen, antal öppet arbetslösa.		
■ Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning ska öka.		
■ Sysselsättningsgrad genom arbete ska öka		
■ Sysselsättningsgrad genom studier ska öka		

1.6.6 Inriktningsmål: Den moderna kommunen

Ett arbete kring medarbetar- och ledarskap och utveckling av en kvalitativ och effektiv organisation är under pågående. Handlingsplaner utifrån resultat av *Hållbart medarbetarskap* är framtagna och kompetensutveckling för chefer *Utvecklande ledarskap* är genomförd.

Kompetensförsörjningsplanen är reviderad.

För att underlätta tillgänglighet är flera E-tjänster är framtagna och hemsidan är under uppdatering i samverkan med kommunikatör.

1.6.6.1 Resultatmål: Valdemarsviks kommun ska präglas av ett gott medarbetar-och ledarskap.

Utbildningen för chefer *Utvecklande ledarskap* är avslutad. Handlingsplaner utifrån resultat från *Hållbart medarbetarengagemang* är framtagna.

Sektorns handlingsplan för kompetensförsörjning har reviderats. I planen har HÖK 21 beaktas utifrån partsgemensam nulägesanalys.

Medarbetarsamtal och lönesamtal är genomförda.

Arbete kring medarbetaruppdrag och vad det innebär för att bidra till ökad måluppfyllelse genom stimulerande, motiverande och anpassad utbildning i alla ämnen ska påbörjas genom den samtalsmodell som är framskriven i kompetensförsörjningsplanen.

1.6.6.2 Resultatmål: Valdemarsviks kommun ska vara en arbetsgivare som våra medarbetare kan rekommendera till andra.

Utifrån genomförd enkät *Hållbart medarbetarengagemang 2022* visar att av sektorns medarbetare skulle 82,4 procent eller 136 av 165 rekommendera Valdemarsviks kommun som arbetsgivare.

Motsvarande siffra 2021 var 68,8 procent eller 110 av 160 medarbetare.

1.6.7 Inriktningsmål: Ta fram och implementera förslag till att förbättra skolresultaten

Sektorchef har tillsammans med rektorer, verksamhetschef för Barn- och elevhälsa och kvalitetsansvariga påbörjat en process att ta fram en plan för ökad måluppfyllelse. Arbetet har grundats i en övergripande nulägesanalys. Utvecklingsplanen har en agil ansats där analys, åtgärder och resultat kontinuerligt följs upp sammanställs, utvärderas och revideras. Planen ska redovisas på utskott i september.

1.6.8 Inriktningsmål: Arbeta aktivt med att utveckla tillgänglighet, service, information till och dialog med kommunens medborgare och näringsliv.

Sektorn fortsätter det påbörjade arbetet med att se över kommunikationskanaler, information och tillgänglighet i syfte att öka service och dialog med kommunens medborgare och näringsliv.

(3)

KS-BU.2021.35

Samverkan med Skolverket och Valdemarsviks kommun

Kommunstyrelsens barn- och utbildningsutskotts beslut

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Xxxxx

Akten

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Barn, Utbildning, Arbetsmarknad
och Kultur

Mottagare

Kommunstyrelsen

Samverkan med Skolverket och Valdemarsviks kommun

Förslag till beslut i kommunstyrelsen slutredovisningen för Skolverkets riktade insats läggs till handlingarna.

Ärendebeskrivning

2020 erbjöd Skolverket Valdemarsvik kommun ett samarbete för att höja måluppfyllelse för nyanlända elever. Höstterminen 2020 skrevs en nulägesanalys som låg till grund för en åtgärdsplan som arbetet genomförts utifrån.

I åtgärdsplanen identifierades fyra utvecklingsområden med totalt sju insatser. Områdena inklusive insatserna var som följer:

Styrning och ledning av verksamheten

- *Samordnare*
- *Ledarskapsutbildning*
- *Processledare i förskola*

Undervisning och lärande

- *Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i förskolan*
- *Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i grundskola*

Förutsättningar för lärande och trygghet

- *Utveckling av skolbibliotek*

Trygghet och studiero, åtgärder mot kränkande behandling

- *Utveckla förutsättningar för likvärdighet*

Slutredovisning redogör för alla insatser som genomförts och dess effekter.

Beslutsunderlag

Slutredovisningen för Skolverkets riktade insats

Ekonomiska slutredovisningen

Signerat intyget till Skolverket

Beslutet skickas till

Akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Kristina Lohman
Sektorchef och skolchef

Slutredovisning för Skolverkets riktade insats

Nyanländas lärande i Valdemarsviks kommun

Sektor Barn, utbildning, arbetsmarknad och kultur

Innehåll

Inledning.....	4
Utvecklingsområdet styrning och ledning av verksamheten.....	5
Bakgrund till utvecklingsområdet	5
Bakgrund till insatsen samordnare, samt kostnader för lokalt team för deltagande i Skolverkets nätverkskonferenser	5
Resultat av insatsen samordnare, samt kostnader för lokalt team för deltagande i Skolverkets nätverkskonferenser	5
Bakgrund till insatsen ledarskapsutveckling	8
Resultat av insatsen ledarskapsutveckling	9
Bakgrund till insatsen anställning som processledare i förskolan	12
Resultat av insatsen anställning som processledare för personal	12
Långsiktighet i det fortsatta utvecklingsarbetet inom utvecklingsområdet styrning och ledning av verksamheten.....	15
Utvecklingsområde - Undervisning och lärande	19
Bakgrund till utvecklingsområdet	19
Bakgrund till insatsen kompetensutveckling i språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt	20
Resultat av insatsen kompetensutveckling i språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt för förskolan.....	21
Bakgrund till insatsen kompetensutveckling i språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt för personal i grundskolans alla ämnen	29
Resultat av insatsen kompetensutveckling i språk och kunskapsutvecklande arbetssätt för personal i grundskolans alla ämnen.....	30
Långsiktighet i det fortsatta utvecklingsarbetet inom utvecklingsområdet	39
Utvecklingsområde – Förutsättningar för lärande och trygghet.....	41
Bakgrund till utvecklingsområdet	41
Bakgrund till insatsen utveckling av skolbibliotek.....	41
Resultat av insatsen utveckling av skolbibliotek	42
Långsiktighet i det fortsatta utvecklingsarbetet inom utvecklingsområdet	44
Utvecklingsområde – Trygghet och studiero, åtgärder mot kränkande behandling	46
Bakgrund till utvecklingsområdet	46
Bakgrund till insatsen utveckla förutsättningar för likvärdighet.....	46

2023-08-29

Resultat av insatsen utveckla förutsättningar för likvärdighet	47
Övergripande ekonomisk redovisning	50
Härmed intygas att uppgifterna i denna redovisning är korrekta.	51

Inledning

2020 erbjöd Skolverket Valdemarsvik kommun ett samarbete för att höja måluppfyllelse för nyanlända elever. Idag talar vi om flerspråkiga elever istället för nyanlända elever. Det var viktigt för oss att inkludera alla elever i insatserna då måluppfyllelsen även där behövde öka. Höstterminen 2020 skrevs en nulägesanalys som låg till grund för en åtgärdsplan som arbetet genomförts utifrån.

I åtgärdsplanen identifierades fyra utvecklingsområden med totalt sju insatser. Områdena inklusive insatserna var som följer:

- Styrning och ledning av verksamheten
 - Samordnare
 - Ledarskapsutbildning
 - Processledare i förskola
- Undervisning och lärande
 - Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i förskolan
 - Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i grundskola
- Förutsättningar för lärande och trygghet
 - Utveckling av skolbibliotek
- Trygghet och studiero, åtgärder mot kränkande behandling
 - Utveckla förutsättningar för likvärdighet

Denna slutredovisning redogör för alla insatser som genomförts och dess effekter.

Utvecklingsområdet styrning och ledning av verksamheten

Bakgrund till utvecklingsområdet

Styrning och ledning inom förskolan är tydlig men det saknas tid för att kunna fördjupa, analysera och reflektera tillsammans med personalen kring flerspråkighet och interkulturellt förhållningssätt på ett likvärdigt sätt.

Styrkedja för fritidshem och grundskola finns men fungerar inte fullt ut. Det gör att ledningsgruppens beslut kan skilja sig i de olika verksamheterna. Att leda är ett gemensamt arbete som vi behöver utveckla tillsammans.

Bakgrund till insatsen samordnare, samt kostnader för lokalt team för deltagande i Skolverkets nätverkskonferenser

Genom vår nulägesanalys har vi kommit fram till att vi behöver satsa på flera olika förbättringsarbeten tillsammans med Skolverket. För att få goda förutsättningar i samarbetet med Skolverket ser vi ett behov av en samordnare. Samordnaren leder förbättringsarbetet tillsammans med det lokala teamet och berörda roller genom att ha en god överblick av våra kommande insatser och kan säkerställa att våra insatser får önskad effekt.

Vid Skolverkets nätverkskonferenser kommer fem deltagare från vårt lokala team inklusive samordnare samverka. Dessa är en källa för inspiration och lärotillfälle för det fortsatta arbetet som sker i kommunen.

Resultat av insatsen samordnare, samt kostnader för lokalt team för deltagande i Skolverkets nätverkskonferenser

Under insatsens gång har rollen samordnare varit tillsatt av två personer. Samordnare har hållit ihop det praktiska arbetet med bokningar och inbjudningar, information till personal och ledning samt arrangerat förstelärarträffar för att skapa likvärdighet i insatsarbetet tillsammans med Skolverket. Samordnare har även informerat politiken kontinuerligt.

Samordnare har genomfört utvärderingar tillsammans med rektorer, stab, förstelärare, processledare, skolbibliotekarier och lärosäten. I vissa utvärderingar kommer barns- och elevers synpunkter fram. I både förskola, grundskola och fritidshem har samordnare även utbildat personal och sammankallat till olika nätverk och träffar. Samordnare har skrivit delredovisning och även slutrapport.

Mål:

- få en god överblick av samarbetets insatser och utvecklingsarbeten tillsammans med det lokala teamet
- tillsammans med sektorchef och ledningsgrupp säkerställa att nationella mål och lagar uppfylls på ett bra sätt
- samordnaren blir en stödfunktion för sektorchef och ledningsgrupp i sitt ledningsuppdrag

Synliga förändringar i förhållande till mål:

Samordnare har ansvarat för att skapa en överblick av insatserna. Likvärdigheten har varit en drivande faktor specifikt för försteläro- och processledarträffarna. Från att representanterna arbetat olika har transparens och förståelse för varandras verksamheter ökat. Pedagogerna ser nyttan av att arbeta över enhetsgränser utifrån det gemensamma uppdraget. Det planeras för fortsatt gemensamt arbete i förstelärargruppen, bland annat genom att utveckla mellanledarfunktioner. Förstelärarna har framfört önskemål att fortsätta med gemensamma träffar vilket finns gehör för.

Samordnare har haft en viktig funktion för rektorer och lärare i kompetensutvecklingssyfte men också i att ta fram dokument för likvärdighet. Samordnarollen har även varit en länk mellan personal, rektorer, Skolverket och lärosäten. Samordnare har strävat efter att vara lyhörda för behov och det som efterfrågas. Rektorer och personal har visat uppskattning för hur samordnare utfört uppdrag. De anser att det har varit lätt att få hjälp och stöd när så ha behövts.

Fjärrundervisning inom studiehandledning på modersmål och modersmålsundervisning har utvecklats för att säkerställa att vi uppfyller de nationella mål och lagar som råder. Samordnare har haft ansvar för detta.

Samordnare har också en betydande roll i det systematiska kvalitetsarbetet genom att ta fram underlag till verksamheternas resultatrapporter och för det vidare analysarbetet på huvudmannanivå.

Förbättringar i förhållande till mål:

Sektorn har jobbat fram en bättre struktur i utvecklingsarbetet som exempelvis utgår från arbetsorganisation och utvecklingsorganisation. Från årsskiftet 22/23 har ny sektorchef styrt och drivit utvecklingsarbetet utifrån transparens och delaktighet. Utgångsläget är styrning och ledning med styr- och stödfunktioner där allas roll i styrkedjan är lika viktig oavsett funktion. Sektorns arbete har utvecklats till ett teamarbete med tydliga mötesstrukturer och beslut som fattas i rätt forum.

Förväntade effekter:

- Förväntad effekt av insatsen är att vi får en god överblick av våra insatser och att samarbetet med Skolverket alltid finns på agendan i samtliga verksamheter.
- Måluppfyllelsen för våra flerspråkiga elever höjs då samordnaren tillsammans med ledningsgrupp, lokala team, förstelärare, processledare och personal följer upp insatserna med personalen på olika vis.
- Det vi lär oss i våra insatser ska synas i verksamheten.

Synliga förändringar i förhållande till förväntade effekter:

Antalet flerspråkiga barn och elever i kommunen har minskat sedan den stora flyktingströmmen 2015 men det finns fortfarande många flerspråkiga som bosatt sig i kommunen. Det bestämdes tidigt i samarbetet att fokusera på alla elever trots att samarbetet egentligen enbart riktar sig mot nyanlända. Det var viktigt att insatserna handlade om det identifierade behovet att öka det delaktiga och tillgängliga lärandet.

Samarbetet med Skolverket har synliggjorts till medarbetare i alla verksamheter genom samordnare, rektor, förstelärare och processledare. Nyhetsbrev och information har ständigt förmedlats om var i processen vi befunnit oss i.

Vid analysdagar har det varit fortsatt fokus på flerspråkigas, flickor och pojkars resultat där lärarnas kunskap om eleverna är extra viktig med tanke på att de uppgifter som läggs in i lärplattformen inte varit heltäckande. Det finns en spridning i resultaten för flerspråkiga elever. Analys visar att resultaten är avhängiga förutsättningar som lärarkompetens, undervisningens planering/anpassning, bemötande och inkludering. Även elevers delaktighet är en viktig faktor för måluppfyllelsen. Här finns mer att göra.

Flerspråkigas resultat redovisas tydligare och mer kontinuerligt än tidigare. Medvetenheten om resultatskillnader för flerspråkiga och flickor/pojkar har ökat under samarbetet exempelvis genom insatsen *Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt*. I det systematiska kvalitetsarbetet synliggörs resultat för flerspråkiga elever även att det fortfarande finns delar kvar att utveckla.

Studiehandling på modersmål och modersmålsundervisning via fjärrundervisning har skapat bättre förutsättningar för högre måluppfyllelse för elever. Insatsen har gett effekt på elevernas resultat vilket deltagarna vittnar om.

Förbättringar i förhållande till förväntade effekter:

Uppföljningar kring flerspråkiga barn och elever har blivit tydligare för oss. Samarbetet mellan de olika rollerna har förbättrats och fördjupats vilket också gynnar måluppfyllelsen i slutänden.

Insatsen inom *Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt* utökades med området analysarbete. Detta har medfört att analysarbetet både enhetsvis och på huvudmannanivå har utvecklats. Vi kan dra lärdomar och använda oss av dom vid kommande utvecklingsinsatser.

Avvikelser i förhållande till mål och effekter:

Att följa flerspråkiga elevers resultat i grundskolan är fortfarande problematisk då vår lärplattform inte har en optimal funktion för det. Med extra handpåläggning och genom lärarnas kunskap om eleverna är det ändå möjligt att ta fram flerspråkigas resultat.

Svenska som andraspråksundervisningen behöver ses över, både vad gäller innehåll och omfattning. Kompetens behöver höjas och rutin/arbetsgång ska revideras och implementeras. Utifrån genomfört förbättringsarbete kommer de flerspråkiga elevernas förutsättningar för högre måluppfyllelse öka.

De familjer som bott länge i Sverige har fortfarande svårt med svenskan och barnen i familjerna har också en låg måluppfyllelse. De som vistats kortare tid i Sverige når oftare längre än den här gruppen. *Vad beror det på? Vad kan vi göra bättre?* I nuläget finns inte alla svaren. Samverkan internt inom kommunen och externt behövs för en lyckad integration av familjer, där språket är den viktigaste nyckeln in i svenska samhället.

Delaktighet i uppföljning:

Under insatsens gång har det genomförts ett antal avstämningar, utvärderingar och analysdagar. Samordnare har en central roll för att säkerställa att det finns material att analysera och utvärderingsdokument som pedagoger och rektor använder som en del i det enhetsvisa systematiska kvalitetsarbetet.

Målgrupper och deras funktioner:

Samordnarens målgrupper har varit all personal inom sektorn. Det lokala teamet och samordnare kommer inte att finnas kvar efter projektets utgång i juni 2023 men har uppdrag som kvalitetstrateg och kvalitetssamordnare. De kommer fortsätta det nära samarbetet med rektorer och sektorchef för att hålla i och följa upp effekter och utvecklingsområden utifrån våra insatser.

Bakgrund till insatsen ledarskapsutveckling

Att leda våra medarbetare är en konstart. Vi siktar mot att ha ett hållbart ledarskap som genomsyrar hela vår styrkedja för att fortsätta ha motiverade, engagerade och professionella medarbetare. Vi vill kunna utveckla våra verksamheter och leda förändring vilket leder till att vi vill satsa på en utbildning för ledarrollerna sektorchef, rektorer, förstelärare, processledare, centrala tjänstemän och samordnare. Forskningen talar om vikten av samarbete mellan de

olika ledarrollerna för att skapa en samsyn. Vi ser utifrån forskningen behov av gemensam utbildning för alla rollerna men även till viss del olika delar. Utbildningen bör innehålla handledning, föreläsningar, uppgifter kring samsyn och förståelse för systematiska kvalitetsarbete, analysarbete och förändringsprocesser.

Mot sektorchef, rektor och samordnaren samt tjänstemän centralt BUA vill vi kunna erbjuda en utbildning kring samsyn i ledarskap där vi skapar ett systematiskt arbetssätt som gynnar hela styrkedjan och förändringsprocesser.

För våra förstelärare och processledare vill vi öka förutsättningarna för att leda kollegor. Detta vill vi göra genom en utbildning som innehåller kollegialt lärande, systematiskt kvalitetsarbete och analysarbete men också utbildning kring förändringsprocesser. För att vi ska lyckas bättre i våra förändringsprocesser behöver rektorerna arbeta mer tillsammans med förstelärarna och processledare för att hitta en gemensam plattform för att kunna ge de förutsättningar som behövs. Alla personer i ledning är av vikt för att vi ska lyckas och vi måste utgå från samma grund och ha samma mål.

Interkulturellt förhållningssätt är något som gruppen behöver utveckla vidare för att kunna vara goda ambassadörer för flerspråkighet i fler sammanhang i verksamheternas vardag. Ovanstående roller har tagit del av insatsen både digitalt och på plats på grund av pandemin i början av insatsen. Under insatsens gång har utvärderingar och samtal om hur nya lärdomar tagits emot genomförts. Insatsen startade med två träffar för rektorer och förvaltningsledning och efter det har insatsen varit riktad mot alla ovanstående roller.

Resultat av insatsen ledarskapsutveckling

Mål:

- stärka förmåga att leda förändring på ett tydligt och lyhört sätt
- styrkedjan blir tydlig och lätt att förstå
- öka kommunikation, förståelse och tillit mellan ledning och personal
- ge förutsättningar för att personalen ska lyckas i uppdrag som ledningen prioriterat

Synliga förändringar i förhållande till mål:

Styrkedjan är inte fullständig men den är betydligt mer hel än tidigare. Ledare och mellanledare (förstelärare och processledare) har arbetat för likvärdighet tillsammans med rektorer och centrala sektorn. Det politiska styret har fått utbildning vid två tillfällen vilket uppskattades och knöt samarbetsbanden tätare.

Förbättringar i förhållande till mål:

Insatsen har bidragit till att mellanledare har fått en bättre förståelse för sitt uppdrag. Det har medfört att rektor får stöd i utvecklingsarbetet ut i verksamheten. Det talas mer "samma språk" genom styrkedjan idag vilket medför att förståelsen för förutsättningar och de olika verksamheterna har ökat.

Förväntade effekter:

- Genom utbildningsinsatsen blir chefer, förstelärare, processledare, samordnare och tjänstemän centralt trygga i sina roller som ledare och förståelsen för ledning av förändringsprocesser ökar.
- Tillsammans leder vi med tydlighet för en ökad likvärdighet på våra förskolor och skolor.
- Vi tar fram gemensamma mål och insatser och genomför dessa tillsammans i alla led.
- Vi skapar en tydlighet i vår förväntan och en bred delaktighet hos vår personal.
- Att leda förändring kommer att synas i klassrummen. Ledningen förstår vad de ser och kan koppla ihop det med uppsatta mål och ge feedback till personal.
- Vår styrkedja är tydlig och strukturerad vilket leder till god kommunikation mellan ledning och verksamhet.

Synliga förändringar i förhållande till förväntade effekter:

Förståelse för förändringsprocesser och vilket motstånd som kan finnas har varit viktigt att synliggöra. För att komma vidare behövs nya verktyg och framförallt förståelse för motstånd. Där kommer tydlighet, gemensamma mål och insatser in som viktiga verktyg i arbetet och det har skapats genom träffar utifrån denna insats men också vid andra tillfällen som möten i det lokala teamet.

Att leda förändring medför nya arbetssätt. Rektorer, förstelärare och processledare har till exempel genomfört observationer i klassrummen och kunde se att insatsen *Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt* både syns och märks! Även skolbiblioteksinsatsen märks av på skolorna då ledarna varit tydliga med vad som förväntades.

Det var bra med samma lärosäte till alla insatser eftersom arbetet kunde "giftas ihop". Lärdomar utifrån denna insats kunde appliceras i den språk- och kunskapsutvecklande insatsen som exempel.

Förbättringar i förhållande till förväntade effekter:

Ledare har haft i uppdrag genom det språk- och kunskapsutvecklande arbetssättet att arbeta med kollegialt lärande och pedagogiska diskussioner. I dag börjar nyttan med kollegialt

lärande att ses som en framgång även att det finns mer kvar att göra. Insatsen har lyft och tydliggjort olika roller. Förstelärare och processledare beskriver att det har varit en vinst att ingå i en gemensam grupp och att alla har samma uppdrag med att leda det språk- och kunskapsutvecklande arbetssättet. De har fungerat som drivande och utmanande mellanledare samtidigt som de också mött motstånd och fått stå upp för värdet av insatsen.

Avvikelser i förhållande till mål och effekter:

Insatsen utvecklades från en renodlad ledarskapsutbildning till att leda SKUA på grund av att mellanledare behövde mer kompetensutveckling än vad som framgick. Insatsen har varit uppskattad men skulle ha behövt planeras på ett annat sätt från början. Nu kom delarna i lite fel ordning.

Tack vare att utbildningen förändrades under tiden fanns möjlighet att lägga till området analys i större omfattning. Eftersom delar av insatsen genomfördes digitalt på grund av pandemin, fanns pengar till analysinsatsen med Peter Wall. Analysinsatsen genomfördes för all personal inom både förskola och skola, vilket var en värdefull kompetensutveckling.

Delaktighet i uppföljning:

Utvärdering har genomförts ett flertal gånger och det som kommit fram är att analysdelen och de mer konkreta tillfällena varit mycket uppskattade. Utbildningen har upplevts meningsfull även om förväntningarna på utbildningen inledningsvis var andra, vilket förklaras av att insatsen ändrades under tiden. I utvärderingen framkom också att deltagarna önskat fler verktyg för kollegialt lärande. Förstelärarna möttes också av nya ord, begrepp och kontexter som krävde viss inlärningstid.

Det refereras återkommande till litteratur som ingått i insatserna. Sektorchef reflekterade över att medarbetare ofta hänvisar till forskning och beprövad erfarenhet på vetenskaplig grund vid diskussioner och i olika skrivelser. Det är vi stolta över!

Lärdomarna är att en ledarskapsutbildning behöver vara än tydligare både inför, under och efter insatsen likaså att den måste få ta tid. Trots att insatsen pågick under drygt ett år var det för få träffar för att det skulle vara möjligt att hålla i alla delar. Samordnare hade kunnat fokusera mer och påtala detta vid de gemensamma träffarna.

Målgrupper och deras funktioner:

Staben i centrala förvaltningen, rektorer, förstelärare och processledare.

Bakgrund till insatsen anställning som processledare i förskolan

Förskolan har flerspråkiga barn i sina verksamheter. Dock är det något skevt fördelat beroende på vilken ort vi talar om. Förskolans personal har påvisat i våra enkäter att de känner sig osäkra på interkulturellt förhållningssätt och hur vi kan arbeta mer tydligt kring detta. I samband med det vill personalen även utveckla sina kunskaper kring flerspråkiga barns språkutveckling.

Idag har varje avdelning ett reflektionstillfälle en heldag var tredje vecka. Ett "förskoleteam" ansvarar för barngruppen och genomför dagens undervisning medan den ordinarie personalen kan reflektera tillsammans. Detta är ett koncept som har varit väl mottaget av personalen. Nu vill vi utveckla konceptet ytterligare genom att leda reflektionstillfällena bättre. Vi vill satsa på en processledare som skall vara en person som utmanar och fördjupar reflektionstillfällena tillsammans med avdelningens personal med fokus på flerspråkighet och interkulturellt förhållningssätt men också mot insatsen språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt.

Med en gemensam processledare kan vi skapa en likvärdighet som vi eftersträvar på alla våra förskoleavdelningar och som kan leda det kollegiala lärandet och implementering av våra kompetenshöjande insatser tillsammans med biträdande rektor och rektor. Processledaren blir rektor och biträdande rektors förlängda arm i verksamheten och ingår i förskolan styrgrupp. Vi vill ta fram en "Handlingsplan för läsning" i förskolan. Här har vi en chans att utveckla den i samförstånd med fler aktörer i kommunen för att få den röda tråden vi eftersträvar. Processledaren och samordnare kommer planera för skrivning av handlingsplanen.

Vi ser också ett behov av att fokusera på inskolningssamtal inom förskolan och då riktat mot flerspråkiga familjer och dess barn. Vi vill utveckla en språksamtalsmall som skall användas vid inskolningssamtal när ett barn skall börja på förskolan. Här grundar vi för bättre kunskap kring barnets olika språk vilket vi kan nyttja för barnets vidare utbildning. Processledaren skall vara del i detta arbete för att säkerställa likvärdigheten och implementeringen.

Resultat av insatsen anställning som processledare för personal

Mål:

Processledaren:

- ska ställa fördjupande, reflekterande och analyserande frågor till arbetslagen med fokus på flerspråkighet och interkulturellt förhållningssätt
- vara ambassadör för flerspråkighet och ha ansvar för det kollegiala lärandet tillsammans med rektor och biträdande rektor
- skapar en handlingsplan kring läsning för förskolan tillsammans med förskollärarna, skolbibliotekarie och läspedagog

- ser till att tema- och projektarbete kopplas ihop med handlingsplanen för läsning och resterande insatser som görs i samarbetets regi
- skapar en språksamtalsmall till inskolningssamtal som implementeras på förskolan
- verkar för att dokumentation av undervisningen blir enklare och mer likvärdig genom digital lärplattform

Synliga förändringar i förhållande till mål:

Processledaren har varit ett stöd för förskolans arbetslag under insatsens gång genom att vara behjälplig vid frågor och funderingar. Det interkulturella förhållningssättet och flerspråkigheten har åter igen lyfts upp på agendan. Genomförda enkäter visar dock inte någon större skillnad. Medarbetarna skattar sig fortfarande lågt på området interkulturellt förhållningssätt trots flertal utbildningstillfällen. Däremot kan vi märka en större medvetenhet kring ämnet.

Läsning har lyfts än mer på förskolan efter att handlingsplanen för läsning implementerats. Det syns i verksamheterna och lärmiljöerna uppdateras ständigt efter barnens intresse och behov.

Dokumentationen av undervisningen har blivit mer likvärdig. Idag samlas all dokumentation i den digitala lärplattformen. I och med det blir det enklare att få syn på den ständiga processen och det systematiska kvalitetsarbetet.

Organisationen var viktig för att utveckla det kollegiala lärandet både avdelningsvis men även över förskolornas gränser. Gränserna är mindre tydliga idag.

Förbättringar i förhållande till mål:

Det systematiska kvalitetsarbetet har blivit tydligare för förskolans personal då det tydliggjorts vad varje dokumentation har för syfte. Den digitala lärplattformen används mer än vad som sattes som mål.

Förväntade effekter:

- Processledarens arbete ska synas i verksamheten genom att flerspråkighet är synligt i förskolans undervisning.
- Barn, personal och vårdnadshavare skall se att det finns en mångfald av språk på avdelningen.
- Efter avslutad insats skall personal se flerspråkighet som en norm.
- Handlingsplanen för läsning är framtagen och implementerad hos all personal, vilket syns i tema- och projektarbeten tillsammans med barnen och i undervisningen.
- Det finns en förståelse för interkulturellt förhållningssätt.

- Språksamtalsmallen är ett naturligt verktyg vid inskolningssamtalet för att skapa förståelse för barnets språkvardag.
- Dokumentation har en röd tråd och vi nyttjar InfoMentor fullt ut.

Synliga förändringar i förhållande till förväntade effekter:

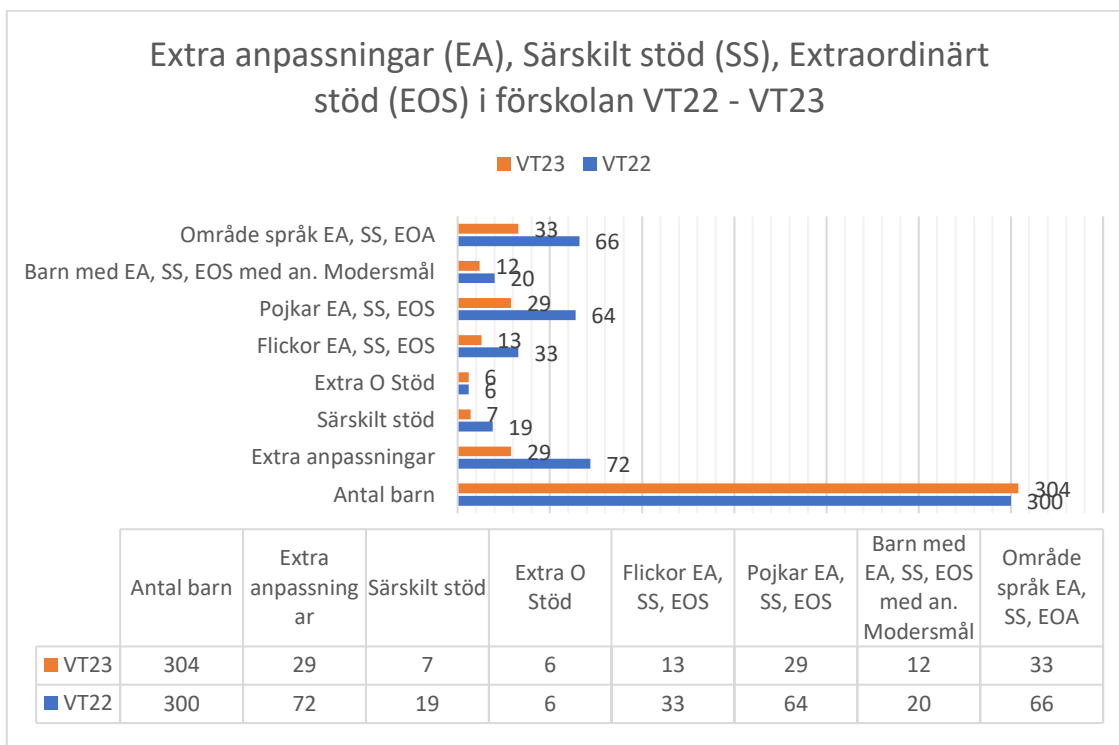
Flerspråkighet som norm har tagit stora kliv framåt. I förskolan är det en självklarhet numera. Förståelsen för interkulturellt förhållningssätt har ökat även att personalen skattar sig lågt inom området på årliga enkäter.

Dokumentationen har en röd tråd och varje del som läggs till finns inom InfoMentor. Det finns tydligt syfte och mål med införandet.

Förbättringar i förhållande till förväntade effekter:

Handlingsplanen för läsning är framtagen och implementerad. Den hänger ihop med insatsen språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i förskolan. Det har också tagits fram ett dokument som beskriver hur varje nivå i styrkedjan ska arbeta språk- och kunskapsutvecklande fortsättningsvis.

Processledaren har även ett uppdrag som specialpedagog och där har hon kartlagt insatta åtgärder kring extra anpassningar, särskilt stöd och extraordinärt stöd. Många av de tidigare insatserna kan efter ett år klassas som ingående delar i ordinarie undervisning. Trots att barnantalet har ökat något har extra anpassningar och särskilt stöd minskat kraftigt. Samtliga kartlagda områden har minskat förutom extraordinärt stöd. Nedan syns ett års arbete.

Avvikelser i förhållande till mål och effekter:

Språksamtalsmallen är initierad och framtagen, men den är inte implementerad fullt ut än.

Delaktighet i uppföljning:

Utvärdering och dialoger med rektor, processledare och samordnare har genomförts kontinuerligt. Enkäter för medarbetarna och styrgrupp där processledaren ingår har fått ett högt resultat.

Målgrupper och deras funktioner:

Processledaren i och förskolans pedagoger har fått dra nytta av funktionen.

Långsiktighet i det fortsatta utvecklingsarbetet inom utvecklingsområdet styrning och ledning av verksamheten

Samordnare

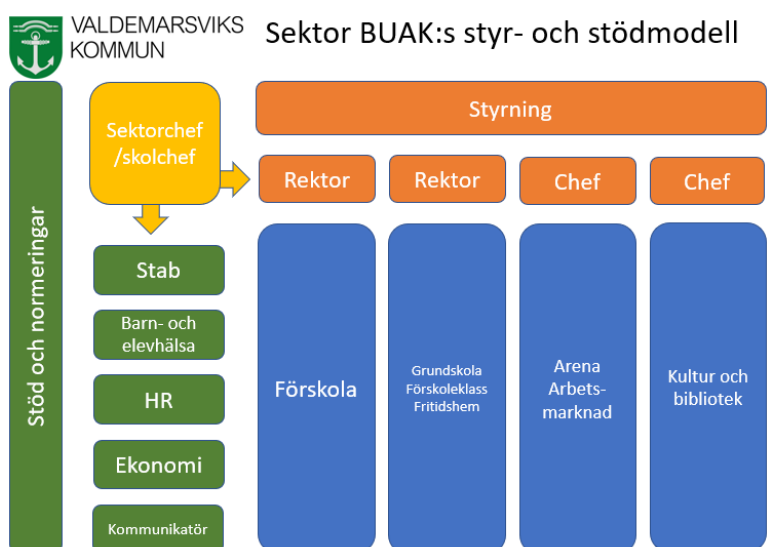
Kunskap om att leda förändring och utveckling är något sektorn ständigt behöver arbeta med. Som det beskrivits i samordnarinsatsen kommer ett fortsatt arbete genomföras för att höja måluppfyllelsen. Ledarskapet är mycket viktigt i arbetet. Alla rektorer och chefer har förutom denna utbildning gått *Utvecklande Ledarskap* som kommunen genomfört.

Utifrån beskrivningen i målbild om fem år har det skett en utveckling kring likvärdiga förutsättningar. Den gemensamma utvecklingsplanen för högre måluppfyllelse kommer att beskriva gemensamma mål. Medarbetarna är delaktiga i arbetet via analysdagar och det övergripande enhetsvisa systematiska kvalitetsarbetet.

Sektorns kompetensförsörjningsplan och medarbetarsamtalsmall är uppdaterade. På tur är lönesamtalsmall. I de här dokumenten tydliggörs medarbetaruppdraget utifrån skollag och läroplan. Dokumenten blir kompletterande styrmedel för rektorer att kunna säkerställa medarbetares utförande av uppdraget. ”Tillit är bra, men kontroll är bättre”, citat sektorchef.

Fortsättningsvis kommer stab och ledningsgrupp att arbeta utifrån transparens och delaktighet för en effektiv arbets- och utvecklingsorganisation, vilket medför samsyn kring förändringsarbetets olika skeden och innehåll. Vi är ett team, ett VI!

Ledarskapsutveckling

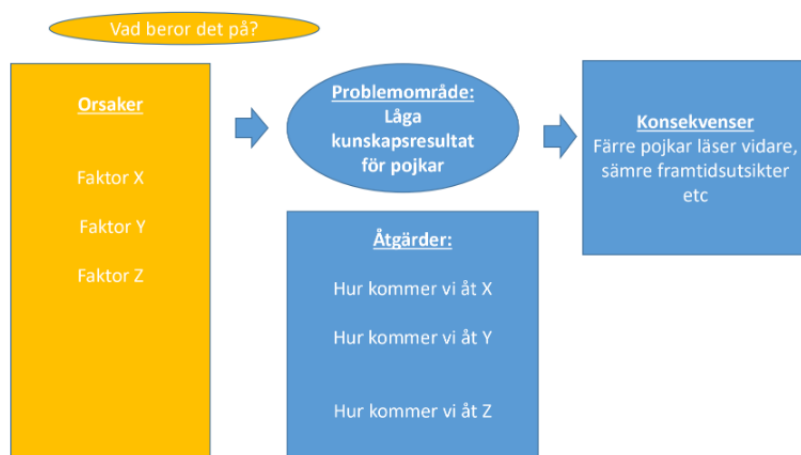
Tack vare insatserna som genomförts genom samverkan med Skolverket har Valdemarsviks kommun tagit kliv framåt. Förutom stöd från Skolverket har ny sektorchef påverkat utvecklingen positivt. Hen har bred erfarenhet av att leda utifrån organisation, struktur och system vilket hjälper hela styrkedjan från elev till politik.

Tydlighet kring styrkedjans olika funktioner har säkerställts. Arbetet har en mer positiv riktning än tidigare. Sektorchef beskriver sektorns arbete utifrån ovanstående modell för att förtydliga roller och för att undvika det hen beskriver som styrning från sidan. Det är rektor och chef som har mandat att styra. Stabens roll är att vara stödjande och skapa normeringar för likvärdighet.

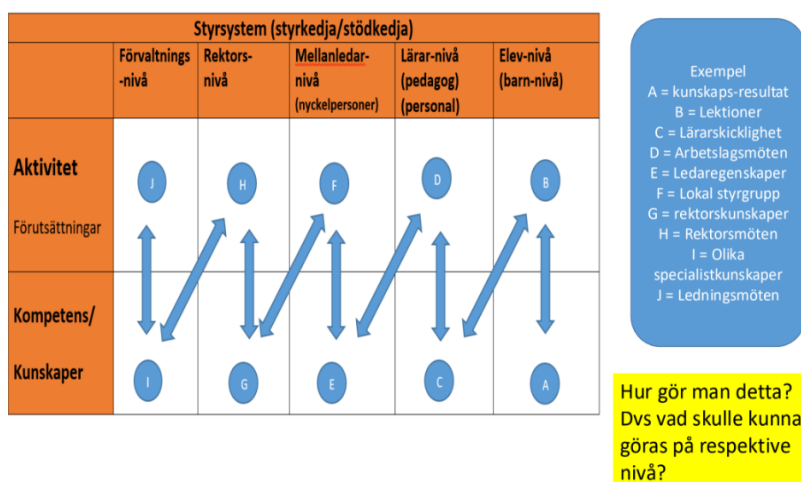
De främsta lärdomarna är att styrkedjan måste fungera. Det måste vara tydligt vad som behöver göras på varje nivå för att det ska fungera. Allas roller är lika viktiga, men har olika funktioner. Samsyn kring områden som behöver förbättras, vikten av att utvärdera kontinuerligt och sätta upp nya mål som är

utvärderingsbara är också en lärdom. Sektorn använder även Peter Walls beskrivning på styrkedjan. Den kan utökas med fler nivåer som politik på kommunal och nationell nivå. En lärdom utifrån modellen är att det finns barriärer mellan nivåerna som måste bort för att kunna nå önskad effekt. Det måste också säkerställas att alla roller får förutsättningar för uppdraget. På ett rektorsområde har man kommit så långt att de även beskriver vad varje nivå ska göra för att få effekt, se insats *utveckla förutsättningar för likvärdighet*.

Genom insatserna har klimatet öppnats upp mellan och inom skolor vilket har lett till att det finns fler ytor för samarbete, kollegialt lärande och pedagogiska diskussioner. Det har varit väldigt uppskattat och samarbetet ska fortsätta. Strävan mot likvärdighet genom gemensamma träffar är också ett vinnande koncept att hålla kvar. Nytt till hösten är att rektorer, sektorchef och kvalitetsstrategier i centrala förvaltningen kommer att träffas varannan vecka för att se till att arbetet fortsätter i rätt riktning. Dessa möten ingår i utvecklingsorganisationen. Även kvalitetsdialoger med fokusområden kommer införas.

Arbetet har förtydligats genom personalens analys i slutet av läsåret där de plockar fram utvecklingsområden utifrån Peter Walls modell. Utvecklingsområdena ska sedan in i enhetsvisa lokala utvecklingsplaner. Om personalen känner delaktighet och förståelse för vad

resultaten används till så ökar både delaktigheten och engagemanget. Personalen signalerar att de tycker analysarbetet är roligt, utvecklande och framförallt mer begripligt än tidigare.

LOKAL UTVECKLINGSPLAN FÖR LÄSÅRET 2023/2024

För skolverksamhet

Enhetens namn:

INSTRUKTION

Den lokala utvecklingsplanen tas fram utifrån politikens styrdokument särskilda uppdrag "öka måluppfyllelsen i skolan".

OMRÅDE	ORSAK	INSATS	EFFEKT	MÅTT ELLER MÅLVÄRDE	ANSVAR	NÄR?
Vilket utvecklingsbehov har vi och vår verksamhet?	Vad är orsaken till att vi ska arbeta med detta?	Vad ska vi göra och hur skall det arbetas med detta av berörd personal?	Vilken/vilka förväntade effekter kommer vi se efter arbetet? Vad kommer arbetet göra för nytta?	Hur och när mäter vi/följer vi upp hur insatsen förtöpt och gett för effekter? Märkbart/mätbart?	Vem har ansvar? Vem och var dokumenteras insatsen?	När skall arbetet genomföras? Kort och lång sikt. När skall utvärdering ske?

En lokal utvecklingsplan skrivs på varje enhet för att hålla utvecklingsarbetet igång. De enhetsvis lokala utvecklingsplanerna sammanställs sedan till en övergripande plan där de gemensamma insatserna beslutas. På så vis arbetar vi både på huvudmannanivå och på enhetsnivå. Sektorn har fått ett politiskt uppdrag att höja måluppfyllelsen inom förskola och skola.

Processledare

Uppdraget har varit hjälpsamt, men det är oklart om uppdraget kan fortsätta utifrån kommunens ekonomiska situation. Det finns ett fortsatt behov av processledarens uppdrag. Alternativa lösningar inom befintlig budget får ersätta processledarrollen. Även insatsens samordnarroll som övergår till kvalitetstrategier har i uppdrag att arbeta med övergripande kvalitetsutveckling.

Målbild om fem år beskriver till viss del läget idag. Flerspråkighet som norm och språkutveckling är en del av förskolans vardag. Handlingsplanen för läsning används. Dokumentation och kommunikation sker naturligt via lärplattformen. Däremot är personalens upplevelse om egen kunskap kring flerspråkiga barn och familjer samt interkulturellt förhållningssätt fortfarande låg i genomförda kartläggningar.

Utvecklingsområde - Undervisning och lärande

Bakgrund till utvecklingsområdet

Förskola

Förskolan har påbörjat ett arbete kring språk- och kunskapsutvecklande arbete. Utvärderingar visar att kompetensutvecklingen har uppskattats och att kunskapsnivån kring läsning, språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt och lärmiljöer höjts. I nuläget syns detta i för liten grad i verksamheten. Personalen tycker att de inte har tillräckliga kunskaper kring flerspråkighet. I personalenkät framgår att de tycker att kunskap kring flerspråkighet och interkulturalitet behöver utvecklas. Det behöver genomföras i ett kollegialt lärande där teori knyts till praktik. Fortfarande saknas likvärdighet mellan förskolorna och till viss del även inom en och samma förskola. Därför är det viktigt att fortsätta kompetenshöjande insatser genom kollegialt lärande kring språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt kopplat till interkulturellt förhållningssätt och lärmiljöer.

Alla förskolor i kommunen har tidigare arbetat med Bornholmsmodellen och erfarenheter visar att arbetet gav långsiktig effekt på barns och elevers språkutveckling. Att tidigt, återkommande och strukturerat på ett lekfullt sätt träna på språkets olika delar är en framgångsfaktor som behöver återupptas.

Förskola och bibliotek har idag ett samarbete gällande flerspråkig litteratur i bokpåsar som vårdnadshavare får låna. Samarbetet mellan förskola och bibliotek via vår handlingsplan för läsning kan utökas.

Grundskola

Grundskolans insats kring språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt var ett tillägg i åtgärdsplanen som beslutades något senare än de andra insatserna. Insatsen redovisas nedan då den ingår i utvecklingsområdet Undervisning och lärande.

Anledningen till att insatsen beslutades senare var personalens delaktighet i kartläggning av behov utifrån tidigare insats, SKUA. Genom kartläggning, analysdag och workshop definierades behov av språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt för att skapa interagerande, relationsbyggande, varierande och motiverande undervisning.

I denna satsning vill vi rikta fokus på att utveckla de specifika ämnesspråken för att nå en djupare förändring och ge varje lärare fler verktyg inom språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt. Vi vill även fokusera på att varje stadie och ämne ska få relevanta modeller och verktyg för just sin undervisning. Förutom detta eftersträvar vi en likvärdighet i vår undervisning mellan våra fyra skolor för att på så vis vara säkra på att våra elever får med sig det stoff som behövs när de går vidare till gymnasieskola.

Flerspråkiga elevers resultat sänker ofta både meritvärde och procentvärdet över betyg i alla ämnen. Vid en särskiljning av flerspråkiga och enspråkiga är måluppfyllelsen ändå låg jämfört med riket. Pojkars resultat är lägre än flickors.

Svenska som andraspråksundervisning och fördjupande kunskap om flerspråkigas språkutveckling behöver förbättras. Kunskap om läs- och skrivutveckling där både analoga och digitala verktyg ingår framstår som ett utvecklingsområde. Avslutningsvis påtalas behov av en flexibel organisation som utgår från elevernas behov och att insatser ska sättas in tidigt.

Forskningen talar om att det som gynnar flerspråkiga elevers lärande gynnar alla elevers lärande. Det gäller alla ämnen. Det är också av vikt att läraren har höga positiva krav på varje elev. När lärare betonar läsning, skrivning, muntlig framställning, lyssnande och visualiseringar skapas en grund för ett språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i alla ämnen. Det samma gäller när lärare analyserar språket i sitt ämne, utvecklar medvetenhet kring ämnets ordförråd och visar vilka texter, ord och begrepp som är ämnestypiska och hur de är uppbyggda för att sedan utgå från det i sin undervisning får de flerspråkiga elever en mer begriplig lärogrund.

Bakgrund till insatsen kompetensutveckling i språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt

Förskolans ledning har arbetat hårt för att verksamheten skall uppvisa kvalitet i alla områden. Arbetet har utvecklats och vi har en stabil grund men rektor signalerar att ledarskapet behöver ändå utvecklas. Samtidigt som vi haft en bra ledning har rektor som varit längst på sin post för tillfället varit väldigt ensam i sitt uppdrag. Detta råder vi nu bot på genom att tillsätta en biträdande rektor och även tillsätta en processledare för förskolan. Detta betyder att förskolan hamnar i en ny situation, med en ny ledning. Tanken är att dessa personer blir en mindre styrgrupp som kan leda det kollegiala lärandet tillsammans för att höja kvaliteten på förskolans arbete.

Under föregående år (läs 2015-2017) har pedagogerna påbörjat en kompetensutveckling inom språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt. Detta har skett på studiedagar och på kvällstid. En extern konsult har föreläst och varit behjälplig med viss kompetensutveckling. Utvärderingen visar att pedagogerna är nöjda med kompetensutvecklingen men att den inte fått genomslag fullt ut i vardagen. Att förändra ett arbetssätt så att det sitter tar sin tid och vi är på god väg. Vi behöver fortsätta arbetet genom ett kollegialt lärande där respektive arbetslag får tid att tillsammans fördjupa sig i teorin och omsätta den i praktiken. Detta skall ske vid ett flertal gånger varje termin tillsammans med vår processledare som håller i dessa reflektionstillfällen.

Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt är viktigt för oss och vi vill koppla ihop det med utvecklandet av lärmiljöerna, våra tema- och projektarbeten tillsammans med flerspråkighet och interkulturellt förhållningssätt.

Digitala verktyg hör till vardagen idag i förskolan men många pedagoger känner en stor osäkerhet kring verktygen och de digitala enheterna. Polyglutt är en tjänst från Inläsningstjänst som används flitigt. Den erbjuder böcker på en mängd olika språk och vi har precis gått in i Home Access vilket innebär att vi breddar lästillgängligheten även för barnen på sin fritid tillsammans med vårdnadshavarna. Pedagogiken med och kring de digitala verktygen är ett utvecklingsområde hos oss och vi ser att vi har mycket att vinna på att gifta ihop digitalisering och språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt.

Varje avdelning har idag skrivit fram en språkpolicy för läsning och den testas nu på varje avdelning. För att vi ska få en gemensam handlingsplan kring läsning skall dessa sättas ihop och även sammanfogas med redan befintlig och kommande handlingsplaner för att få den röda tråden. Här kommer både rektorer, processledare, samordnare, förskolepersonal, läspedagog och skolbibliotekarie ha del i arbetet.

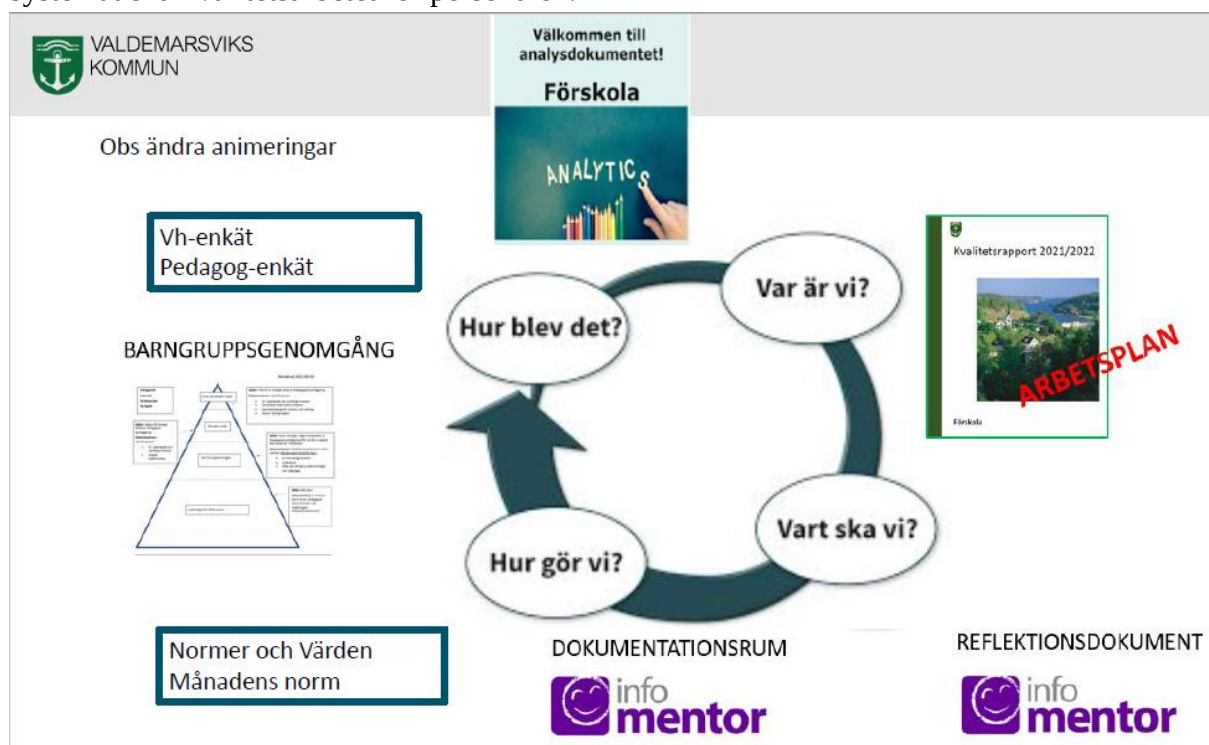
Resultat av insatsen kompetensutveckling i språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt för förskolan

Mål:

- Lekmiljöer i kommunens förskolor ska gynna barnens språk- och kunskapsutveckling.
- Pedagoger i Valdemarsviks kommun ska ha ett professionellt språk kopplat till ett språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt.
- Förskolor i Valdemarsviks kommun ska ge barnen förutsättningar att utveckla ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang och med skilda syften.
- Barn i Valdemarsviks förskolor ska ges möjlighet till språkutveckling genom lekfull, strukturerad och systematisk träning.
- Digitala verktyg ska användas med pedagogiskt perspektiv och barnen skall vara producenter.
- En gemensam handlingsplan för läsning med en röd tråd ska finnas för förskolan.
- Våra dokumentationsmallar andas likvärdighet och är lätta att följa.

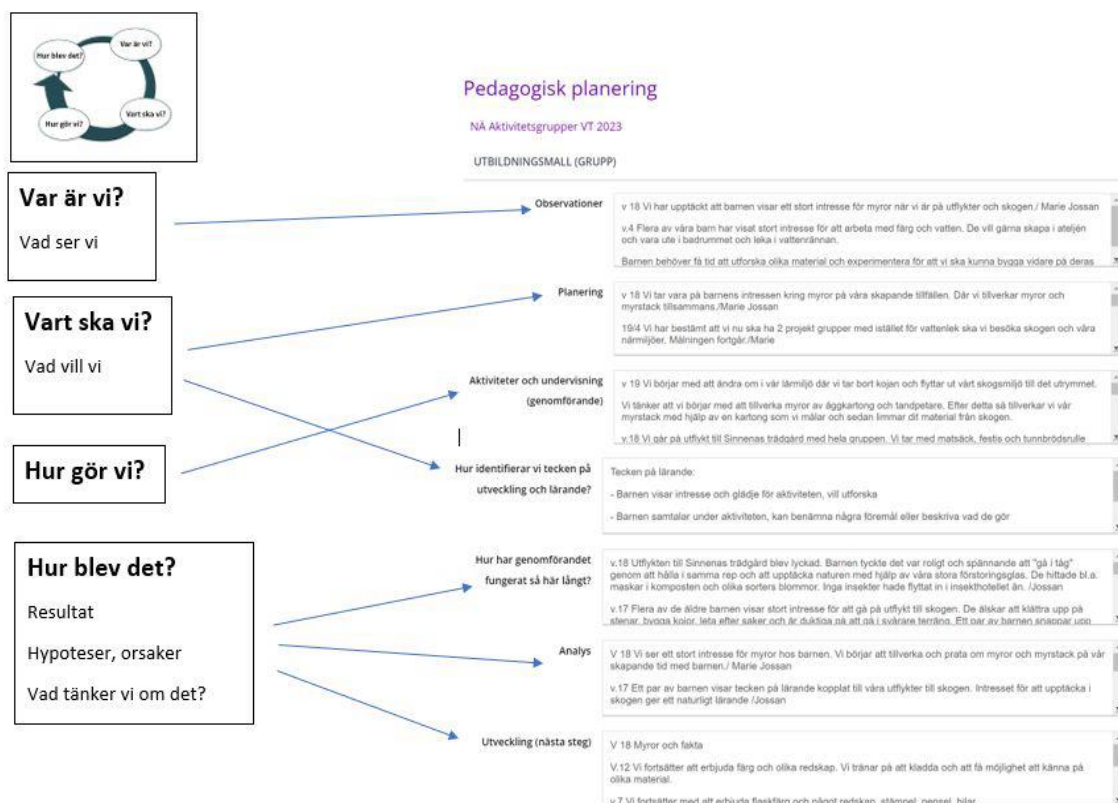
Synliga förändringar i förhållande till mål:

Arbetsättet syns på kommunens förskolor idag och förväntan är att förbättringen ska hålla i över tid. Lärmiljöerna är anpassade utifrån barns intressen och behov samtidigt som de lockar till språkutveckling, dels genom att pedagogerna identifierar vad barnen är intresserade av, dels planerar för att få in läsning- och språkutveckling i det barnen visar intresse för. Pedagogerna utvärderar och reflekterar kontinuerligt. Reflektioner och utvärderingar utmynnar i två analysdagar per år. Förskolans rektorer har efter fortbildningen tydliggjort det systematiska kvalitetsarbetet för personalen.

Det systematiska kvalitetsarbetet har gynnat undervisningens kvalité och resultat. Förskolans styrgrupp är noggrann med att följa upp kontinuerligt och tydliggöra förväntningar på personalen.

Personalen dokumenterar i ett flertal dokument inlagda i lärplattformen för att skapa ett tydligt systematiskt arbetssätt. Dokumenten synkroniseras mot kvalitetsfrågorna: *Var är vi? Vart ska vi? Hur gör vi? Hur blev det?*

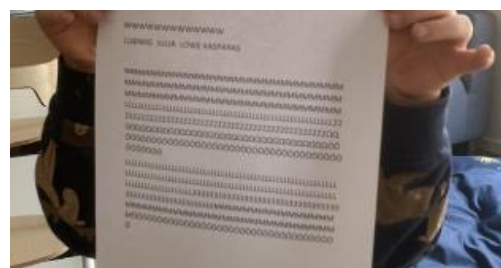
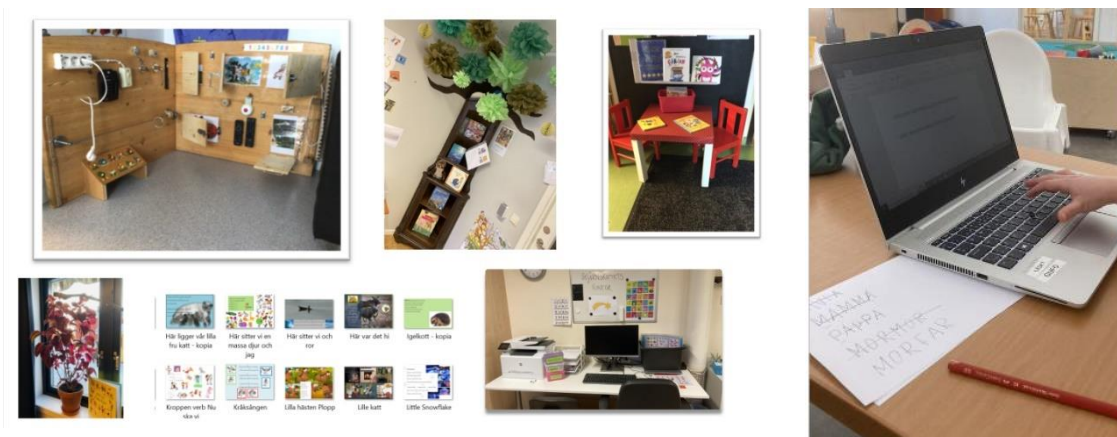
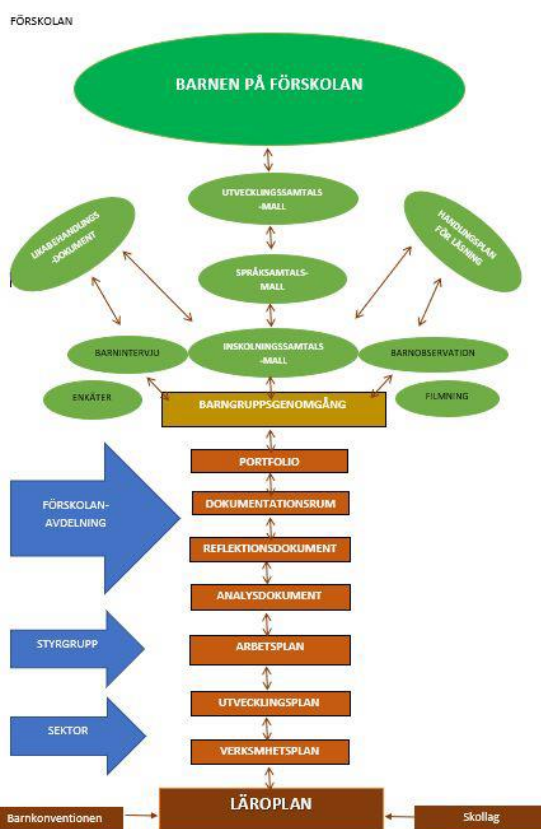

Förskolan arbetar månatligen med de sju diskrimineringsgrunderna som vävs in i den ordinarie undervisningen tillsammans med språk- och kunskapsutveckling.

Tack vare användningen av lärplattformen finns en likvärdig dokumentation. Personalen tränas i att analysera nuläge och insats, vilket bidragit till högre kvalitet på undervisningen.

Till höger ser vi det systematiska trädet för förskolan med dokument, kartläggningar, verktyg och aktiviteter som förskolan bygger sin undervisning på under ett år.

Både läsning och skrivning har intensifierats i förskolan. Bilderna visar exempel på hur lärmiljön kopplat till språk- och kunskapsutveckling kan se ut på förskolan.

Arbetsättet gynnar nyfikenheten hos barnen, vilket leder till att de känner att de är producenter av en text även när de skriver spökskrift. Barnet vet exakt vad som står där bara du frågar! Andra barn är noga med att skriva rätt från början och ber då om hjälp.

Förutom dator används Ipad för skrivning. Båda varianterna har bokstavsljud när de skriver för att tidigt befästa ljuden. Även smartboard används för att utforska skriftspråket.

Observation av läsning under en vecka.

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
När sker läsningen?					
Vem läser?					
Vilken bok?					
För vilka barn? (skriv barnets initialer + ålder; t.ex. Alicia Lind: AL, 4 år)					
Läsning utan samtal eller läsning med "lärandesamtal"?					
Spontan eller planerad läsning? (före- under- eller efter)					
Med eller utan stöttning? (t.ex. konkret material)					

Caroline Bohlius

Böcker, analoga och digitala, finns på många platser i förskolan idag. För att säkerställa att alla barn möter text används ett läsobservationsschema. På detta sätt får pedagogerna en god överblick av vilka som får möta text och på vilket sätt.

Förskolan använder dagligen Polyglutt där det finns böcker på många olika språk med fantastiska bilder att undersöka, QR-koder underlättar för att

barnen ska kunna nå böckerna. Ibland finns textmedföljning medan uppläsaren läser. QR-koder finns överallt till böcker, på varor, affischer eller förpackningar mm. En bok är aldrig långt bort!

Idag skyfflar vi böcker såsom vi förut skyfflade Lego när vi städar! Citat från en förskolopedagog.

Arbetet kring *Handlingsplanen för läsning* har använts flitigt och utvärderats årligen. Som en förlängning av planen har nu förskolelärare, processledare och samordnare tagit fram ett kortare dokument som ska vara till hjälp för att påminna om hur vi arbetar med språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt på alla nivåer i styrkedjan.

**VALDEMARSVIKS
KOMMUN**

2023-08-08

**Språk- och
kunskapsutvecklande
arbetssätt i
Valdemarsviks
förskolor**
Vad vi arbetar för och hur

Förskolan i Valdemarsvik
VALDEMARSVIKS KOMMUN

**VALDEMARSVIKS
KOMMUN**

INLEDNING
I förskolan ska vi fortsätta arbeta med ett språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt varje dag där barnen ges möjlighet till språkutveckling genom informell, strukturerad och systematisk undervisning för att ge dem goda förutsättningar i sitt livslånga lärande (Ågärningsplan - delaktigt och målinriktat föränt och Handlingsplan för läsning).

FÖRUTSÄTTNINGAR OCH ORGANISATION

ALLA I FÖRSKOLAN ARBETAR FÖR ATT:

- bibehålla gemensamt förhållningssätt, och lyfta framgångsfaktorer kring SKUA vid LAG, reflektionsmöten, AP, workshop och planeringsmöten
- ha en öppen dialog, vara vägvisare, inspirera och främja varandra med värderingar och uppmuntra varandra.
- delge nya medarbetare och långtidsanställda hur vi arbetar med SKUA.
- analysera resultat för att utveckla undervisningen.

STYRKUPP ARBETAR FÖR ATT:

- regelbundet revidera och lyfta från SKUA i våra dokument och åtgärder.
- att personal får kompetensutveckling där det avses till att utföra olika arbetsuppgifter och verktyg.
- fortsätta med återkopplingar från ledningen.
- utveckla nätverk med skolan.

ARBETSSÄTT SÅ ARBETA GENOM ATT:

- utgå från triangeln för att få en överblick över barngruppens behov.
- planera utifrån det enskilda barnets förutsättningar och förmågor och vid behov anpassa undervisningen.
- använda språkutvecklande material vid inledning och utvecklingsmoment.
- barnen ska ges möjlighet att möta olika kulturer och språk i utbildningen.
- låta barna analoga och digitala där bokstavelser innehåller öppna, reflekterande frågor till barnen.
- använda Läsobservationsschema

**VALDEMARSVIKS
KOMMUN**

- samverka med tillståndet.
- undervisa i mindre grupper.
- använda ett tematiskt arbetssätt t.ex. placera temat runt en bok eller avrundad litteratur som ett främjande inslag i undervisningen.
- skapa språkutvecklande, inkluderande och tillgängliga lärmiljöer t.ex. med pedagogisk dokumentation, LÄSPLAN, TAKK, fokusord och litteratur i olika genrer.
- barnen ges möjlighet att vara produktiva när vi introducerar både analogt och digitalt material i lärmiljön t.ex. i BookCreator och skrivbarn där barnens intressen syns för att skapa delaktighet.
- använda konkret material vid läsning och andra språkutvecklande aktiviteter t.ex. handdockor, språkböcker och Språkspår.
- strecka språket hela dagen i både spontan och planerad undervisning. En "Titta en hand utvecklas till det du gör" En liten gullig hand som är svart och blågrön.
- Spontan språkutveckling ska ske i vardagliga situationer t.ex. i samband med pedagogiska möten.
- Planerad språkutvecklande undervisning sker genom exempelvis tema, sångtext, språket och drama.
- använda papper i varierande storlek för att utveckla till ja, du spring fort.
- strukturerad lärandeplanerad språket med LAG, rim och ranson.
- använda VU, utvärdering och EPA i undervisningen.
- göra barns delaktiga och medvetna om sitt eget lärande och progression i t.ex. pedagogisk dokumentation, portfolio och blogg.

VID EXTRA ANFÄRNINGAR OCH SÄRSKILT STÖD

- använda observationsmaterial TRÅS i samverkan med vårdnadshavare.
- upprätta pedagogisk kartläggning/handlingsplan vid behov.
- samverka med externa samarbetspartners som lagpedagog, barn- och ungdomspsykiatri (BUP), barnhälsovården (BHV), Hälsovetenskap (HVS) och Hälsovetenskap (HVS).

Dokumentet är tänkt att vara en hjälp för att introducera nya medarbetare, påminna varandra och sig själv varför vi arbetar med ett språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt. Förskolan talar idag om att SKUA är ett förhållningssätt, inte en metod eller arbetssätt så vi kanske behöver döpa om det till SKUF – språk- och kunskapsutvecklande förhållningssätt!

Förbättringar i förhållande till mål:

Vid upptakten diskuterades möjligheten att ta hjälp av ett lärosäte för det fortsatta arbetet med språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt, digitala läresurser och lärmiljöer. Istället beslutades det att genomföra insatsen på befintlig kunskap som redan fanns i kommunen. Kollegialt lärande skedde genom workshops där det utifrån givna områden skulle redovisas och inspirera varandra. Styrgruppen kunde på så sätt boosta personalen i att tro på sin förmåga och en delakultur har skapats. Här arbetade man systematiskt med förväntningar, mål och uppföljningar. Detta har skapat en likvärdig förskola i Valdemarsviks kommun.

Pedagogerna har anammat nya verktyg för att utveckla barnens språk i förskolan. Som exempel kan nämnas VÖL (*vad Vet vi? Vad Önskar vi veta? Vad har vi Lärt oss?*) och EPA (**E**nskilt, **P**ar, **A**lla). Ett strukturerat arbete genom verktyg kopplat till litteratur och språklekar har gett resultat. Basen är breddad (se tillgänglighetstriangeln på sidan 24).

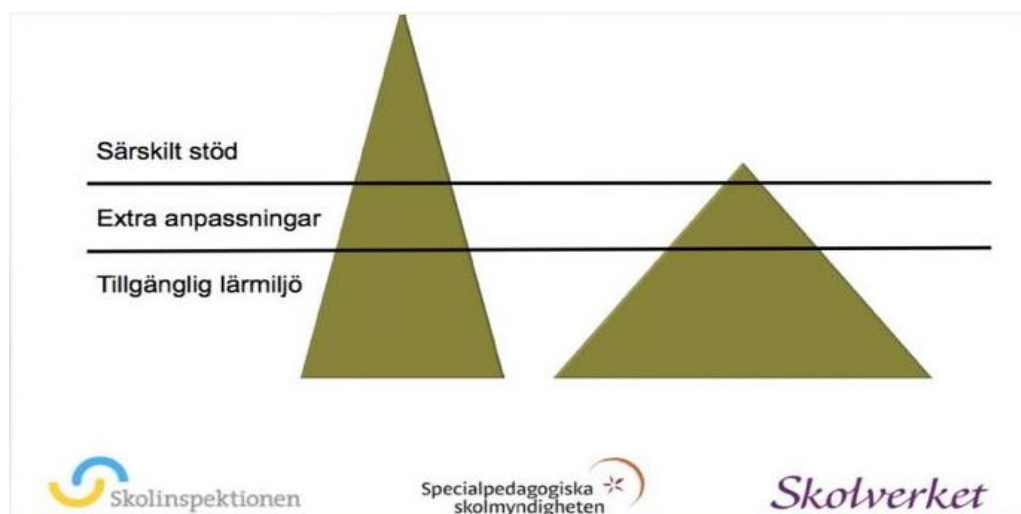
Förväntade effekter:

- De flerspråkiga barnen är trygga och kommer snabbt igång med svenskan genom förskolans kunskap om flerspråkighet och interkulturellt fokus.
- För de flerspråkiga barnen möjliggörs modersmålet i undervisningen.
- Barnen lyckas bättre med läs- och skrivinlärning i grundskolan genom strukturerat språkarbete på förskolan.
- Varierad undervisning, med många olika verktyg inklusive digitala, skapar arbetssätt som systematiskt tar tillvara, förstärker och breddar barnens egna erfarenheter.
- Förskolebarnen är producenter och inte konsumenter.

Synliga förändringar i förhållande till förväntade effekter:

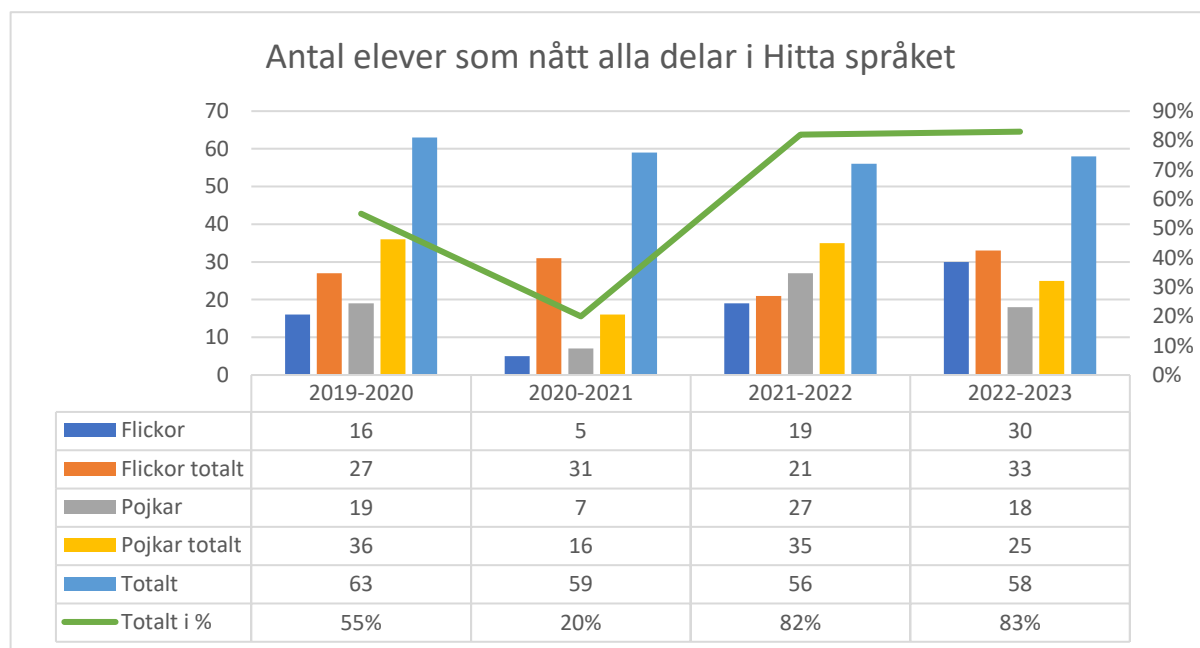
Verksamheten har bättre koll på flerspråkiga barn i förskolan nu än tidigare. Fler böcker på andra modersmål erbjuds. I den ordinarie undervisningen visar pedagoger och barn större intresse för olika språk.

Inom förskolan har det genom ett intensifierat arbete kring extra anpassningar, särskilt stöd och extraordinära stödåtgärder medfört att många av de tidigare insatserna numera ingår i den ordinarie undervisningen. När extra anpassningar lyfts in i den ordinarie undervisningen breddas basen enligt tillgänglighetstriangeln. Inom förskolan har antalet extra anpassningar, särskilt stöd och extraordinära stödåtgärder i stort sett halverats både för modersmålsbarn och svensktalande barn på ett år. I förskolan särskiljs inte längre enspråkiga eller flerspråkiga barn då verksamheten utgår från flerspråkighet som norm.

Under åren har det skapats en förbättrad rutin för övergångar mellan förskola och skola. Förskolan får också del av resultatet av förskoleklassens *Hitta språket* och *Hitta matematiken* för att lära sig mer om hur undervisningen på förskolan kan utvecklas.

Hitta materialet genomförs på höstterminen i förskoleklass för att kartlägga de områden eleverna behöver utveckla. Under vårterminen undersöker man resultatet av arbetet i förskoleklass. Nedan visar diagrammet vårterminens resultat. En jämförelse de fyra senaste årens resultat, hämtade från lärplattformen, visar att antalet elever som klarar alla delar i *Hitta språket* har höjts rejält de senaste två åren.

Det goda resultatet kan bero på att förskoleklassen har ändrat sitt arbetssätt med eleverna efter att kartläggningsmaterialet infördes men också på att förskolan har arbetat med språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt, läsning och interkulturellt förhållningssätt.

Förbättringar i förhållande till förväntade effekter:

Införandet av flerspråkighet som norm har hjälpt oss att förstå att inte bara barn med annat modersmål är flerspråkiga. Barn snappar upp olika språk för att de är nyfikna och detta är en resurs. Som exempel kan vi berätta om den förskola som inte har några barn med annat modersmål hos sig men som tagit vara på just språkresursen. Där finns ett barn som själv har producerat film och text på engelska som barnet lärt sig trots att språket inte finns i hemmet.

Vid workshops och andra kollegiala träffar har personalen förmedlat att det är viktigt att få *duschar* och *påfyllningar* av det som arbetats med under en längre tid och även vid introduktion av nytt. Personalen uppskattar att styrgruppen följer upp, ställer frågor för att utveckla undervisning, arbets- och förhållningssätt.

Samarbetet mellan biblioteket och förskolan har också utvecklats till det positiva. Läsning är alltid på tapeten i Valdemarsvik, den läsande kommunen!

Avvikelser i förhållande till mål och effekter:

En avvikelse i förhållande till mål och effekter finns genom analysdelen. Den skrevs inte fram i åtgärdsplanen utan den tillkom senare i samband med ledarskapsutbildningen. Tack vare Peter Walls tidiga medverkan i analysdelen kunde han och kollegan Emma Nilsson även utbilda förskolan i analysarbete. Det blev två tillfällen som gjorde att pedagogerna fick verktyg och ökad förståelse för analys och systematiskt kvalitetsarbete. Förskolans systematiska kvalitetsarbete har utvecklats och är tydligt idag.

Interkulturellt förhållningssätt får fortfarande låga resultat i enkäter trots tre utbildningstillfällen kring området. Området upplevs svårt att förstå och att arbeta med. Positiva förändringar är märkbara i förskolan även att personalen skattar sig lågt.

Delaktighet i uppföljning:

Uppföljningen har skett kontinuerligt genom samtal, digitala och analoga utvärderingar där svaren sammanställts för att få en tydligare bild av nuläge och vad som behöver utvecklas vidare. Stora delar av insatsens innehåll har fått stor genomslagskraft. Förväntan är att förändringen ska vara beständig utifrån efterfrågan och uppföljning.

I augusti 2023 avslutar vi insatsen gemensamt med en storsamling för alla förskolor, samordnare, processledare och rektorer. Där startas nya läsåret igång, nya utvecklingsområden presenteras av rektorerna efter analys av föregående läsår. Pedagogerna själva presenterar hur språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt syns och arbetas med på deras förskolor. Detta för att inspirera och påminna sig själva om vad de kan och ska fortsätta arbeta med. Likaså presenteras dokumentet *Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt för förskolan i Valdemarsviks kommun* (se sidan 23) som personalen varit med och tagit fram.

Där och då avslutas insatsen men språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt, ursäktat förhållningssätt, kommer leva vidare i förskolorna i Valdemarsviks kommun!

Målgrupper och deras funktioner:

Alla pedagoger och styrgrupp har varit delaktiga i insatsen.

Bakgrund till insatsen kompetensutveckling i språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt för personal i grundskolans alla ämnen

Under våren 2021 har ett gediget kartläggning- och analysarbete genomförts i kommunen. Dels för att kartlägga vårt behov närmare men också för att skapa delaktighet in i vartenda klassrum och hos varje lärare. Vi har kartlagt vårt behov genom våra förstelärare, lokala team, rektorer och all personal genom olika möten, enkäter och samtal.

I maj genomfördes även en analysdag för all personal utifrån varje skolenhets undervisningsresultat. Personalen arbetade i grupper och gick systematiskt igenom sina resultat för att göra en analys med prioriterat innehåll om vad vi behöver utveckla. I juni fortsätter arbetet med ännu en analysdag med fokus på frånvaro, trygghet och kränkningar vilket är sådant som påverkar våra skolresultat. Nästa läsår kommer vi arbeta fortlöpande, systematiskt och inkluderande under hela läsåret med vårt systematiska kvalitetsarbete.

Prioriteringar från vår första analysdag handlar om att alla bör arbeta språk- och kunskapsutvecklande i alla ämnen för att skapa interagerande, relationsbyggande, varierande och motiverande undervisning. Våra flerspråkiga elevers resultat sänker ofta både meritvärde och procentvärdet över betyg i alla ämnen. Om vi särskiljer flerspråkiga och enspråkiga har vi ändå låga resultat inom de båda parametrarna när vi jämför oss med riket.

Vi ser ingen större skillnad på flickor och pojkars resultat på en av skolorna (Sörby, F-3) men på de övriga skolorna kan vi se en skillnad relativt tidigt och i de högre åldrarna specifikt visar pojkarna ännu sämre resultat än flickorna. Vi saknar SVA-undervisning till viss del och fördjupande kunskap om flerspråkigas språkutveckling. Kunskap om läs- och skrivutveckling där både analoga och digitala verktyg ingår påpekas som ett utvecklingsområde. Avslutningsvis påtalas att vi behöver en flexibel organisation som utgår från elevernas behov och att insatser bör ske tidigt.

Forskningen talar om att det som gynnar flerspråkiga elevers lärande gynnar alla elevers lärande i alla ämnen. Det är också av vikt att läraren har höga krav på sina elever. När läraren betonar läsning, skrivning, muntlig framställning, lyssnande och visualiseringar grundar vi för språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i alla ämnen. Likaså när läraren analyserar språket i sitt ämne, utvecklar medvetenhet kring ämnets ordförråd och visar vilka texter, ord och

begrepp som är ämnestypiska och hur de är uppbyggda för att sedan anamma det i sin undervisning får vi en mer begriplig lärogrund för våra flerspråkiga elever.

Det är också viktigt att vår undervisning inkluderar tillgänglighet och delaktighet för att nå högre måluppfyllelse. I Valdemarsviks kommun har personalen genomgått en grundläggande utbildning i språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i förra omgångens samarbete med Skolverket. Här befastes en del viktiga modeller och arbetssätt men inte i den grad vi eftersträvar. Vi skulle vilja utveckla användandet och förståelsen av språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i alla våra verksamheter. I denna satsning vill vi rikta fokus på att utveckla de specifika ämnesspråken för att nå en djupare förändring och ge varje lärare fler verktyg inom språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt. Vi vill även fokusera på att varje stadie och ämne ska få relevanta modeller och verktyg för just sin undervisning. Förutom detta eftersträvar vi efter en likvärdighet i vår undervisning mellan våra fyra skolor för att på så vis vara säkra på att våra elever får med sig det stoff som behövs när de går vidare till gymnasieskola.

Resultat av insatsen kompetensutveckling i språk och kunskapsutvecklande arbetssätt för personal i grundskolans alla ämnen.

Mål:

- Att alla ämnen inom åk F-9 arbetar språk- och kunskapsutvecklande för att höja måluppfyllelsen.
- Tillgänglighet, delaktighet och interagerandet ökar i varje klassrum för att höja motivationen till studier.
- Måluppfyllelsen höjs i alla ämnen.
- Skillnaden mellan flickor och pojkars resultat jämnas ut.

Synliga förändringar i förhållande till mål:

All personal inom grundskola och fritidshem har genomgått en språk- och kunskapsutvecklande utbildning genom valt lärosäte. Under utbildningen har förstelärare, rektorer och samordnare arbetat tillsammans för att alla delar skulle genomföras och organiseras på bästa vis. Utbildningen pågick under ett års tid.

Våra skolor och fritidshem arbetar språk- och kunskapsutvecklande på många synliga sätt idag jämfört med 2020. Observationer mellan personal men även rektor som observerat personal har genomförts för att se hur arbetssättet syns. Alla deltagare i utbildningen har också redovisat sitt arbete i vardagen efter avslutad utbildning. Det finns dock en variation av hur mycket arbetssättet syns i undervisningen, men kommunens lärare har anammat arbetssättet på ett eller flera vis. Nedan visar vi några nedslag som exempel.

Fritidshemmet har kunnat lyfta in språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt på ett tydligare sätt idag än tidigare. Här lyssnar man in eleverna utifrån deras intressen och de förmedlar vad de vill ha för miljöer att vara i. Eleverna har skapat både bibliotek och flygplats där de leker och lär gemensamt utifrån olika roller och rollkort som de har i ett band runt halsen. Det är mycket viktigt för eleverna att de använder rätt ord på rätt plats för att det ska vara på riktigt.

Vissa fritidshem arbetar utifrån ett tema under ett år som världsdelar eller landskap och gör olika nedslag varje vecka. Det kan vara sånger, ramsor, sagor, bilder, teater som medför ett språkutvecklande. Eleverna får in det digitala genom att skapa filmer, stop motions, greens screens, QR-koder med mera.

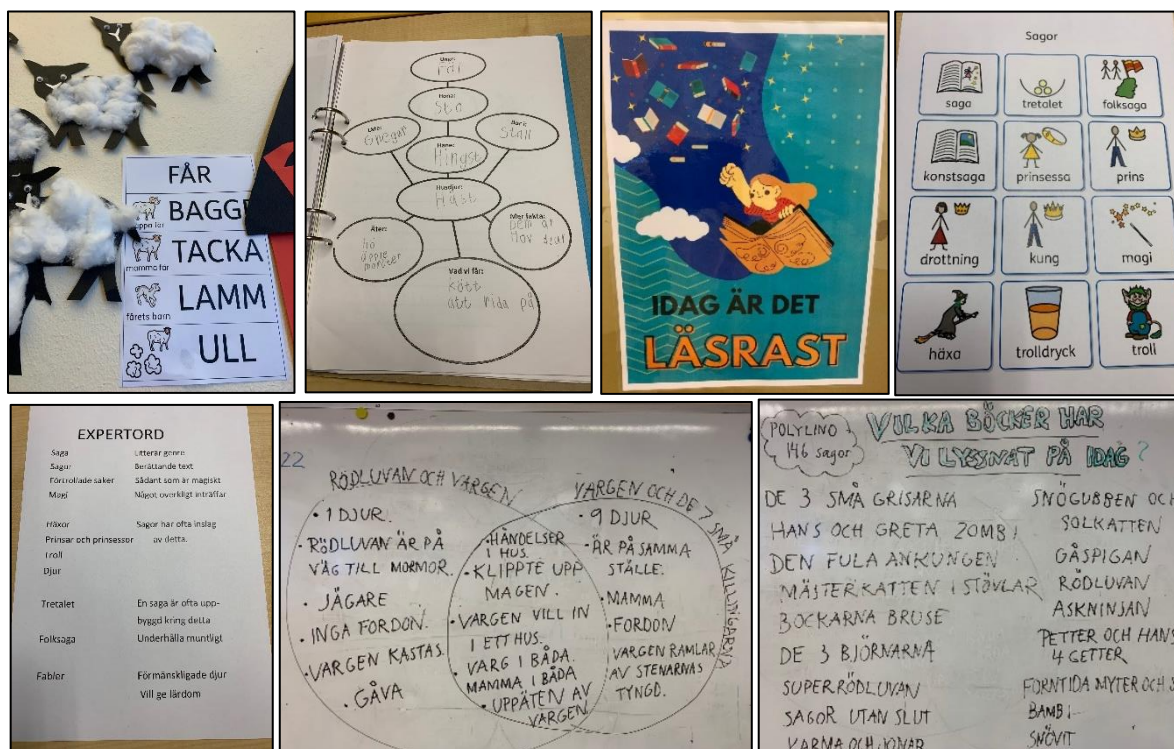
Skolorna arbetar mer frekvent med till exempel stödstrukturer och bildstöd vilket gynnar eleverna. Citat från lärare: *Jag arbetar mer strukturerat med texter, ofta enligt cirkelmodellen. Jag försöker även ge mer*

stödstrukturer med tex hur man kan börja när man skriver, linking words, hur avslutar man osv. Jag försöker även förbereda eleverna mer innan texter. Mer medvetet arbete med begrepp - bild – text.

Lärare påtalar att de ser skillnaden i elevernas inlärnin när de använder sig av stödstrukturer. Det tar mer tid men vi har inte tid att misslyckas så tiden vi använder för stödstrukturer är mer effektiv tid än att inte använda dom alls. *Ge olika rätt förutsättningar så kan alla lyckas!* är en lärares tankar vid redovisningen av arbetssättet.

Ett språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt är nödvändigt för mina elevers inlärnin. Inlärnin som är grundat i förståelse gör att det blir meningsfullt, tillgängligt och greppbart. Med ett språk och kunskapsutvecklande arbetssätt ökar även motivation och intresse. säger ännu en lärare.

Att lärare kopplar ihop arbetssättet med att det ökar elevernas motivation och intresse är glädjande. Detta var ett viktigt mål för oss då vi haft låga resultat inom motivation under en längre tid. Att undersöka motivationen till skolarbete görs genom exempelvis skolenkäten från Skolinspektionen men de senaste åren har både tidsintervallet, frågorna och målgrupper

förändrats vilket gör det svårare att jämföra tidigare resultat med senare.

Skolenkätens frågor för området stimulans visar att både flickor och pojkars resultat sjunkit men totalt sett ligger vi kvar på samma indexnivå som är högre än rikets värde. Detta gäller år 5. Åk 9 svarade på Skolenkäten vårterminen 2021 och i år 2023 byttes målgruppen till år 8. Även här har frågorna förändrats men områdena är de samma. Området stimulans har ökat från 4,8 till 5,1 men vi ligger dock lägre än rikets index. Möjligen börjar det skönjas en mer positiv trend men det får tiden utvisa. Arbetet kommer fortsätta framåt!

Vittnesmål och observationer visar att tillgängligheten, delaktigheten och interaktiviteten ökar i klassrummen då språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt används. Styrkedjan behöver fortsätta stötta personalen att utveckla arbetssättet.

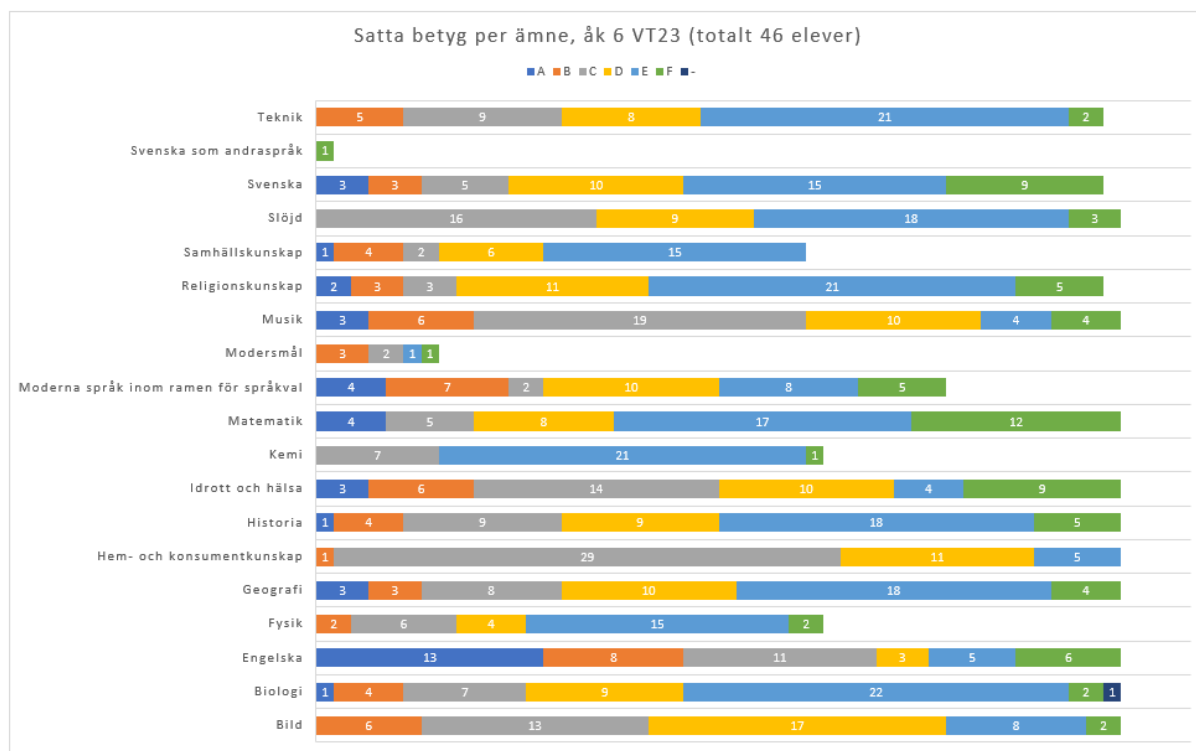
Ett av våra viktigaste mål är att höja måluppfyllelsen för våra elever.

Fördelningen av betyg uppdelat på flickor, pojkar, hösttermin och vårtermin redovisas nedan. Flickor i årskurs 6 har högre betyg än pojkarna. Årskursen höjde överlag sina betyg mellan höstterminen och vårterminen. Under höstterminen hade 21 elever minst ett F i betyg jämfört

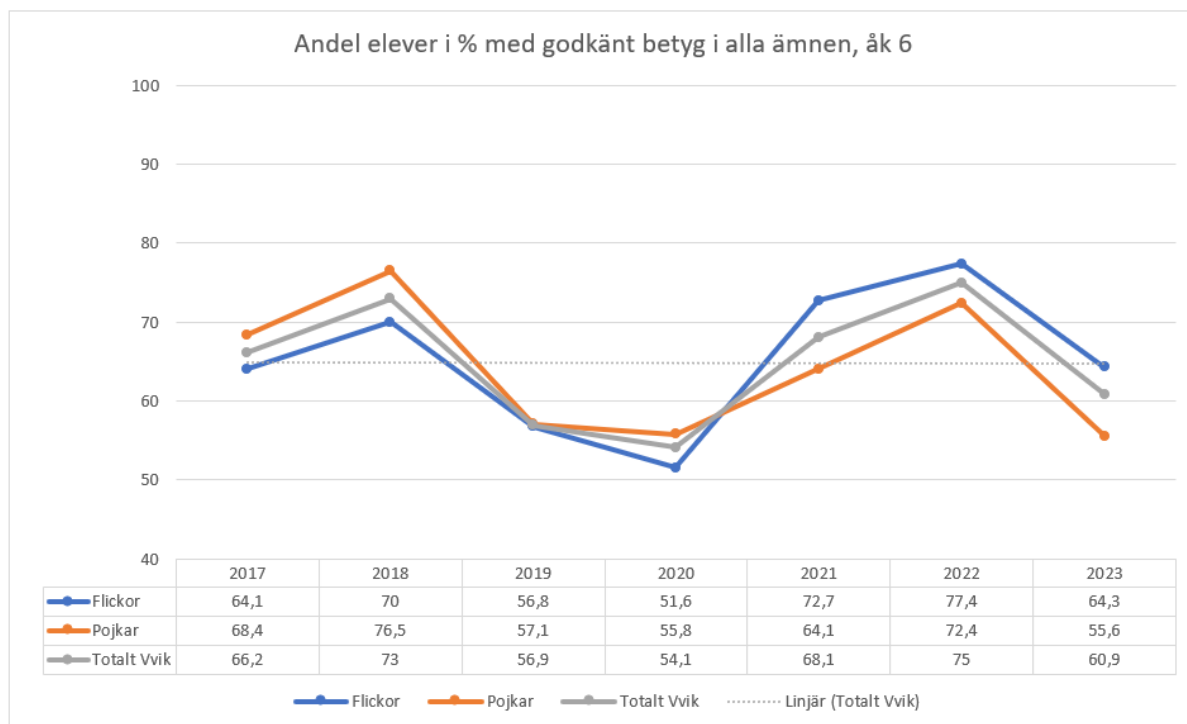
med 18 elever på vårterminen. Antalet elever med betyget F minskade medan antalet F trots det ökade.

Fördelning av antal betyg läsåret 2022-2023 åk. 6														
Totalt antal betyg ht: 633 vt: 725														
46 elever (vt) - Flickor 28 st, Pojkar 18 st														
	A		B		C		D		E		F		Streck (-)	
	Ht	Vt	Ht	Vt	Ht	Vt	Ht	Vt	Ht	Vt	Ht	Vt	Ht	Vt
Flickor	23	32	40	49	90	123	91	74	100	129	27	44	1	1
Pojkar	1	6	11	16	41	44	71	71	117	107	20	29	0	0
Totalt	24	38	51	65	131	167	162	145	217	236	47	73	1	1
Totalt %	3,8%	5,2%	8,1%	9,0%	20,1%	23,0%	25,6%	20,0%	34,3%	32,6%	7,4%	10,1%	0,16%	0,13%

Nedanstående tabell visar betyg per ämne vårterminen 2023 för åk 6. Trots att betygen A, B och C procentuellt har ökat från höstterminen till vårterminen och betygen D och E procentuellt minskat är det få höga betyg. Endast slöjd, musik, modersmål, hem- och konsumentkunskap och engelska har fler höga betyg (A och B) jämfört med medelbetyg (C, D och E) och lägre betyg (F). Antalet F har ökat från 8,4% till 11,2% från höstterminen till vårterminen. Antalet streck har minskat från 2 till 1.

Andelen elever i procent med godkänt betyg i alla ämnen för åk 6 har gått ner i år. Detta trots årskursens positiva utveckling mellan hösttermin och vårtermin med höjda betyg.

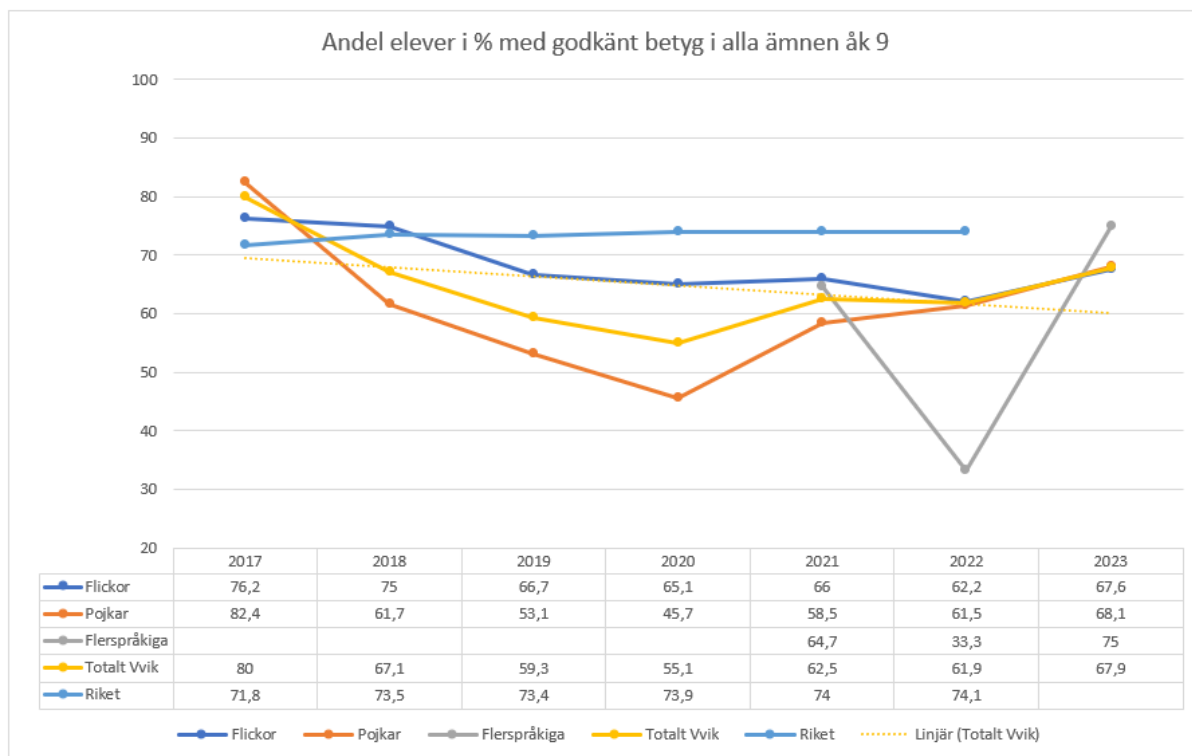
I årskurs 9 har betygen A, B, C och E ökat från höstterminen till vårterminen för både flickor och pojkar. Flickorna står för den högsta ökningen. Antalet F har minskat från 165 st till 80 st. Under höstterminen registrerades 47 elever med minst ett F och under vårterminen 27 elever. Antalet streck har ökat från 19 till 20.

Fördelning av antal betyg läsåret 2022-2023 åk.9														
Totalt antal betyg ht: 1352 st, vt: 1349 st														
81 elever (vt) – Flickor 34 st, Pojkar 47 st														
	A		B		C		D		E		F		Streck (-)	
	Ht	Vt	Ht	Vt	Ht	Vt	Ht	Vt	Ht	Vt	Ht	Vt	Ht	Vt
Flickor	25	35	67	75	106	126	159	139	142	154	56	34	7	0
Pojkar	26	33	83	88	159	203	219	209	182	187	109	46	12	20
Totalt	51	68	150	163	265	329	378	348	324	341	165	80	19	20
Totalt %	3,7%	5%	11,1%	12,1%	19,6%	24,4%	28%	25,8%	24%	25,3%	12,2%	5,9%	1,4%	1,5%

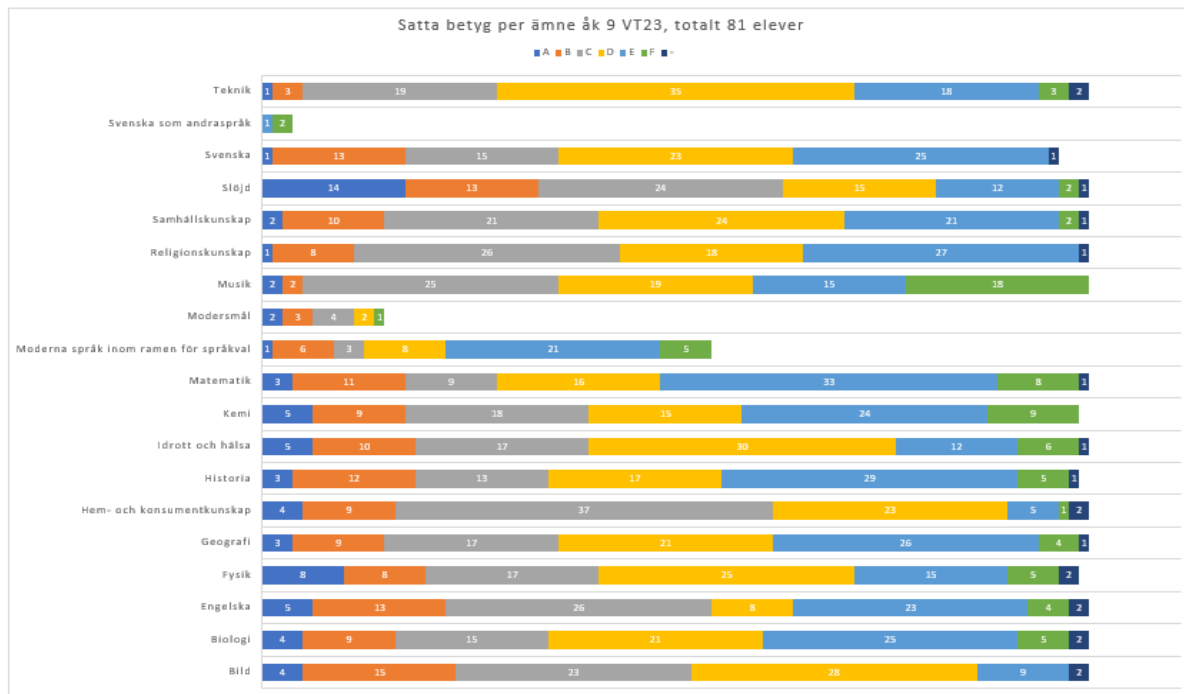

2023-08-29

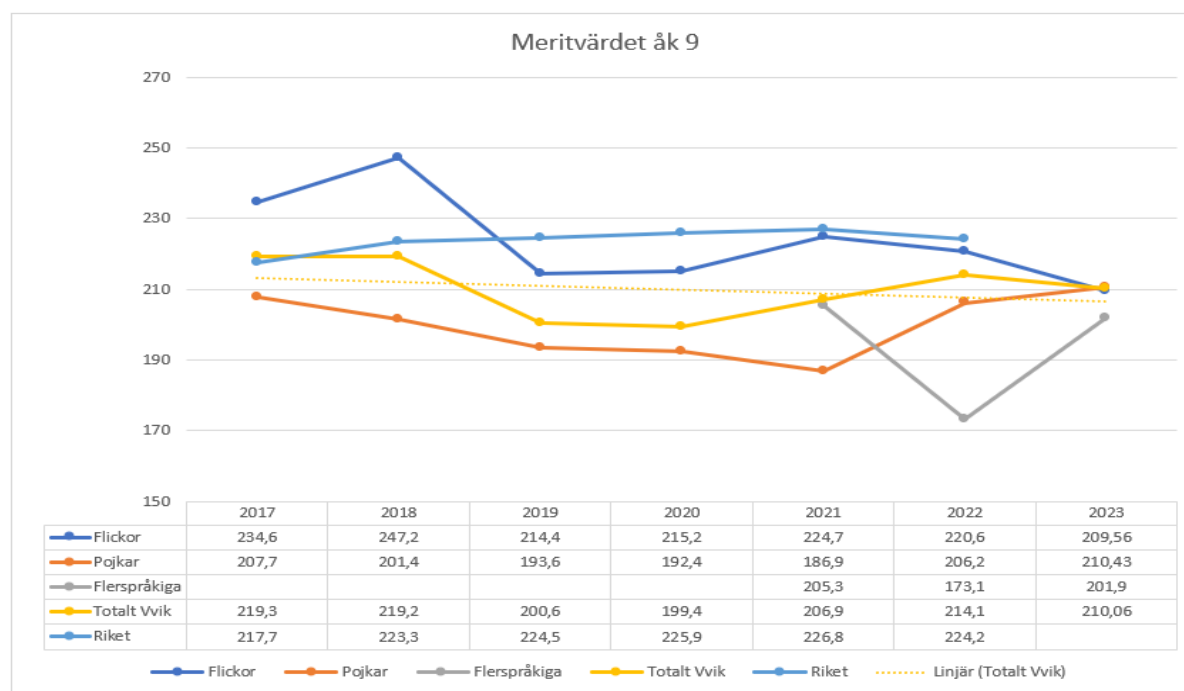
Andelen elever med godkänt betyg i alla ämnen har ökat från föregående år. Fler elever har godkänt i flera ämnen. Flickor och pojkars resultat är jämna. Flerspråkiga elevers resultat har förbättrats. I gruppen ingår 12 elever totalt jämnt fördelat mellan antal flickor och pojkar. Resultatet på riksnivå offentliggörs inte förrän i mitten av oktober 2023.

Praktiskt estetiska ämnen (slöjd, hem- och konsumentkunskap och bild) har flest höga betyg i åk. 9. Det gäller även ämnet engelska. Ämnet musik sticker ut med många antal F.

Årets meritvärde har sjunkit till 210,06 från 214,47. Flickor har tappat mest medan pojkar har höjt meritvärdet. Noterbart är att andelen med godkänt betyg i alla ämnen har ökat medan

meritvärdet har gått ner från föregående år. Att fler har godkänt betyg i alla ämnen är positivt.

Förbättringar i förhållande till mål:

Genomförda analysdagar som tar upp delar av målbildens utmaningar har bidragit till en ökad medvetenhet om skolornas resultat vilket kan vara en bidragande orsak till att måluppfyllelsen ökar.

Strukturer för möten och gemensamt arbete har gynnat utvecklingen. Skolorna ser nyttan med kollegialt lärande även att vi har en bit kvar för att utveckla ett effektivt kollegialt lärande. Samarbete och förståelsen mellan skolor och ämnen har ökat. Styrkedjan arbetar mer gemensamt vilket är positivt för måluppfyllelsen.

Kommunens fritidshem har fått mer gemensam tid för att utveckla en större likvärdighet och för att kunna arbeta med måluppfyllelsen.

Förväntade effekter

- Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt genomsyrar undervisningen i alla ämnen.
- Eleverna möter språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i sin vardag och det är synligt i klassrummet, i samtalen och även för hemmet hur vi arbetar.
- Våra elever är delaktiga och vågar delta aktivt i klassrummet.
- Både lärare och elever ska känna till olika modeller inom språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt och skall användas i alla ämnen.
- Eleverna är mer motiverade, interagerande och kan påverka sitt lärande än mer genom att delaktigheten har ökat.
- Måluppfyllelsen i alla ämnen ökar likaså motivation för studier och inflytande över sin utbildning.

Synliga förändringar i förhållande till förväntade effekter:

Vi kan se tecken på förändring inom varje förväntad effekt. Skolorna har idag en bättre organisation för att arbeta kollegialt vilket ovanstående förutsätter. Ett kollegialt lärande där pedagogiska diskussioner och lärande sker gynnar våra elever. Likaså arbetar skolorna mer motiverande idag och har höjt sin förståelse för att det läraren gör är avgörande för att varje elev ska lyckas.

Vi kan säga med gott samvete att varje elev möter språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i sin vardag idag. Dock inte varje lektion men det finns där och det efterfrågas av styrkedjan. Nedan redogörs några exempel.

Fritidshemmets resa har handlat om att arbeta mer strukturerat med språket. Själva förmedlar de att de utgår från barnens intressen för att skapa en lärmiljö. T.ex. har en elevgrupp blivit så inspirerade av sitt nya skolbibliotek att de byggde ett eget. De tog hjälp av skolbibliotekarien så att det blev ”på riktigt”. De leker och lär i sitt skolbibliotek och använder de ord som de

själva utvecklat tillsammans med fritidspedagogerna. Det är viktigt för dom att det är rätt ord så leken bli korrekt som verkligheten. Efter lärmiljön skolbibliotek ändrades miljön till en flygplats och fritidshemmet arbetade vidare med ord som passar in i den miljön och kopplar det vidare till temat de arbetar med för tillfället.

Aktiviteter kring ord som kräver interaktion som en lärare påtalar är också ett vinnande grepp. Läraren menar att när eleverna får interagera med varandra, förklara och förstå ett begrepp likaså träna på begreppen så sätter det sig och ökar inläringen hos eleven. Detta interagerande arbetssätt sker till exempelvis i textilslöjd med god effekt. Även högläsning går att få in i textilslöjd förmedlar läraren.

Idrott och hälsaämnet har testat att använda bildstöd och QR-koder till filmer som visar hur och vad man ska tänka på vid olika redskapsaktiviteter såsom ytterhopp och mellan hopp. Här såg lärarna att det mest gynnade de svaga eleverna och eleverna med annat modersmål.

Avvikelse i förhållande till mål och effekter:

Att språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt genomsyrar alla ämnen kan vi inte säga att det gör fullt ut idag. Det finns inslag av arbetssättet men vi kan inte säga att det finns i varje klassrum, varje lektion och att det är tydligt både för elever och vårdnadshavare. Däremot kommer styrkedjan fortsätta efterfråga arbetssättet så vi har goda förhoppningar om att det kommer genomsyra alla ämnen på vardaglig basis framöver.

Delaktighet i uppföljning:

Observationer i klassrum och skolor har genomförts, redovisningar av varje lärare hur hen arbetar med språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i sitt klassrum har också genomförts ett flertal gånger under utbildningen. Förstelärare och rektorer har berättat om lägesituationen ett flertal gånger för samordnare, sektorchef och Skolverket. Samordnare har också observerat på skolorna. Enkäter har genomförts. Eleverna eller vårdnadshavare har endast fått frågor genom skolenkäten och inte några frågor kopplade till insatsens innehåll specifikt.

Arbetssättet har efterfrågats på medarbetarsamtal vilket vi tror är en viktig beståndsdel av utvecklingen. Trots att vi ser arbetssättet mycket tydligare nu än tidigare år så varierar det fortfarande mellan olika klassrum och skolor.

Samordnare och rektorer har deltagit på kurstillfällen för att visa stöd i processen. Våra försteläraryrträffar har innehållit tid för förberedelse och tillgodose kommande behov under kursens genomförande. Detta har varit uppskattat.

Målgrupper och deras funktioner:

All personal som sätter omdömen eller betyg inom grundskolan och fritidspedagoger har varit delaktiga.

Långsiktighet i det fortsatta utvecklingsarbetet inom utvecklingsområdet

Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i förskolan

De handlingsplaner och stöddokument som tas fram behöver implementeras av rektor för att få den effekt vi eftersträvar. När så görs blir resultatet bra vilket har skett inom förskolan. Vi har även lärt oss att alla roller i styrkedjan är viktiga och att tydliggöra rollens uppdrag och förväntningar på den underlättar arbetet vidare. Det skapar en trygghet, stolthet och en känsla av delaktighet hos rollinnehavare inom förskolan. Samarbete mellan styrkedjans olika roller gynnar utvecklingen.

Det språk- och kunskapsutvecklande arbetssättet har utvecklats väl under insatsen. Det syns och märks mer samt att pedagogerna är idag säkra på hur och varför de arbetar enligt arbetssättet.

Fortsättningsvis kommer förskolan arbeta med forskningsartiklar från *Förskoleforum* för att hålla sig ajour och för att vidareutvecklas. Det kollegiala lärandet som byggts in i förskolan likväl det systematiska kvalitetsarbetet med undervisningen i fokus skall fortsätta då det ger god effekt.

Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i grundskolan

Tack var insatsen finns nu en gemensam grund att stå på. Strukturen i styrkedjan hjälper oss vidare i arbetet med det språk- och kunskapsutvecklande arbetet. Klassrumsobservationer finns och genomförs för att utveckla undervisningskvalitén. Förstelärarnas roll har utvecklats för att få ännu bättre effekt i det gemensamma utvecklingsarbetet och avstämningar byggs in kontinuerligt. Det systematiska kvalitetsarbetet utvecklas och idag finns analysdagar i det ordinarie arbetsåret. Vår data är mer tillförlitlig idag än den var 2020 och detta beror på vårt gemensamma arbete med analyser där förståelsen för vad datan är till för och vad den ska användas till har ökat. Detta kommer fortsätta utvecklas.

Politiken i Valdemarsviks kommun har gett sektorn ett uppdrag; att ta fram en utvecklingsplan för högre måluppfyllelse. Arbetet sker i detta nu. Vi arbetar med att samla in så mycket fakta som möjligt för att kunna se vad vi gemensamt behöver lägga fokus på i vårt vidare utvecklingsarbete men även på skolornas enskilda utvecklingsarbete. Planen skall innehålla insatser som sedan följs upp med jämna mellanrum.

Vår måluppfyllelse är idag en angelägenhet för varje individ i kommunen. Politiken signalerar idag att skola är viktigt och detta kommer hjälpa arbetet vidare.

Fortsättningsvis arbetar vi mer gemensamt för att skapa högre delaktighet, förståelse och professionell utveckling för att våra elever ska nå ännu högre måluppfyllelse.

Det nationella kvalitetssystemet som Skolverket har tagit fram finns med i vårt nuvarande arbete för att säkerställa och utveckla det språk- och kunskapsutvecklande arbetssättet.

Utvecklingsområde – Förutsättningar för lärande och trygghet

Bakgrund till utvecklingsområdet

Ett skolbibliotek ska omfatta olika typer av litteratur, informationsteknik och andra medier samt vara anpassat till barns och elevers behov för att främja läsning, språkutveckling, källkritik, medie- och informationskompetens och kunna användas som en del i undervisningen. Forskningen talar om att det behövs utbildad skolbibliotekarie för att nå upp till dessa krav. Det gör vi inte idag. Valdemarsviks kommuns skolor består av flera små enheter, vilket gör det svårt att säkerställa bemanning och fullt utrustade skolbibliotek på alla enheter.

Fritidshemmen har idag inte lika mycket samarbete med biblioteket som förskola och grundskola. Det behöver utvecklas. Tillgängligheten till ett likvärdigt skolbibliotek för våra flerspråkiga och enspråkiga barn och elever behöver också utvecklas.

Bakgrund till insatsen utveckling av skolbibliotek

Vi behöver säkerställa kompetens av utbildad skolbibliotekarie för våra skolbibliotek, därav innehåller insatsen en skolbibliotekarie som kan arbeta aktivt för läsning på förskolorna, fritidshemmen och skolorna. Skolbibliotekarie ska finnas på respektive skolas skolbibliotek kontinuerligt för att kunna möta eleverna men också för att skapa mer läslust utifrån sin spetskompetens. Skolbibliotekarien skall se över utbud och de befintliga böckerna i varje skolas skolbibliotek och uppdatera där det behövs för att vi ska få en större diversitet av flerspråkiga böcker och böcker som representerar en större mångfald.

Skolbiblioteket kommer även kunna vara pedagogernas högra hand för att utveckla källkritiska perspektiv och i arbetet med att öka ord- och begreppsförståelse. Skolbiblioteket ska även föreslå lämplig litteratur för aktuella ämnesområden. Detta sker vid planering tillsammans med pedagoger i förskola, fritidshem och skola. Förutsättningar för att mötas mellan skolbibliotek, pedagog, elev och rektor skall skapas.

Handlingsplan för läsning ska bli ett redskap i vårt likvärdighetsarbete mellan skolorna men också en garanti för att vi erbjuder alla våra elever likvärdiga insatser i sin läsutveckling. Förutom det kommer handlingsplanen för läsning skapa en rutin och struktur på hur vi arbetar med de olika skolämnena tillsammans med skolbiblioteket.

Resultat av insatsen utveckling av skolbibliotek

Mål:

- Utveckla kommunens alla skolbibliotek.
- Motivera till spontanläsning för att gynna elevernas läsutveckling.
- Skolbiblioteket blir en naturlig resurs i planeringen av ämnesområden i förskola, skola och fritidshem.
- En handlingsplan för läsning skapas för förskola, fritidshem och åk F-9 där skolbiblioteket finns tillgänglig med sin kompetens.
- Säkerställa skolbibliotekens utbud så att det är allsidigt, kvalitativt och tillgängligt för elever och lärare.
- Säkerställa att böcker och annat utbud är uppdaterat och innehåller en flerspråkig mångfald men också en mångfald för individers olika diversitet.
- Utveckla arbetet med källkritiska perspektiv, informationsteknik och media.
- Utveckla fritidshemmens möjlighet att stödja eleverna till läsning.
- Utveckla samverkan mellan förskolpedagoger, lärare och skolbibliotek.

Synliga förändringar i förhållande till mål:

Alla skolor i Valdemarsviks kommun har nu ett skolbibliotek och utbudet har utökats och uppdaterats för en ökad mångfald inom flerspråkighet och individers diversitet. Skolbiblioteken har arbetat för att öka läslusten hos eleverna på ett flertal sätt såsom läsrast, boktips, tipsrundor med mera. Både utbud och inspiration har kontinuerligt bytts ut och visats upp i skolbiblioteken samt i klassrummen.

Skolbiblioteket träffar elever med kontinuitet och undervisar om böcker, källkritik, informationsteknik och media. Det finns idag en positiv attityd till läsning, alla elever vill vara med på de läsaktiviteter som skolbiblioteket anordnar vilket också leder till fler stunder för spontanläsning. Fritidshemmet har idag ett samarbete med skolbiblioteket.

Vi har genomfört en läsenkät vid tre tillfällen under insatsens gång. Det intressanta är att eleverna säger att de inte läser varje dag i skolan. Tilltro till sin egna läsning är högre i de lägre åldrarna och det är även då de uppger att de tycker om att läsa. Båda parametrarna sjunker ju äldre eleverna blir. Vi kan inte se någon skillnad mellan flickor och pojkars svar.

Större inflytande för eleverna har skapats genom att de får önska vilka böcker de vill ha i sitt skolbibliotek när det är dags att uppdatera.

Förbättringar i förhållande till mål:

Skolbiblioteket har arbetat självständigt och fokuserat för att nå alla elever och har lyckats göra så på tre av fyra skolor. Pedagogerna på skolor och fritidshem är mycket nöjda med

insatsen och ber om mer tid för insatsen då de ser nyttan av den. Insatsen innehöll 50% tjänst vilket har fördelats på två personer då vi har två barn- och ungdomsutbildade skolbibliotekarier med kompetenser som kompletterar varandra.

En förbättring i förhållande till mål är att fler elever lånar mer på huvudbiblioteket i kommunen sedan skolbiblioteket har utvecklats. Trots färre antal elever på vissa skolor så har ändå lånen ökat i förhållande till antal elever.

Förväntade effekter:

- Läsning sker spontant.
- Mängden läst text och läshastigheten ökar.
- Ord- och begreppsförståelse ökar.
- Lärare och elever skall uppleva att läsning ger upphov till djupare samtal och förståelse kring texter och ämnesspecifika texter.
- Lärare och skolbibliotekarie skall ha en samsyn i hur böcker och texter kan fördjupa ämnesområdet och möta elevens behov.
- När handlingsplanen för läsning finns för alla våra verksamheter skall vi se en röd tråd i vårt arbete kring läsutveckling från förskola, fritidshem upp till och med år 9.
- På fritidshemmen kan vi se att det finns en struktur och rutin för läsning.
- Skolbibliotek skall vara tillgängliga för alla elever och hållas öppna med en regelbundenhet och kontinuitet.
- Digitala bokprat och andra delar som kan fördjupa tankar om böcker och texter är utvecklade.
- Det ska finnas ett "bibliotek" för lärare att hämta inspiration och områden att utforska tillsammans med eleverna.
- Skolbiblioteket ska erbjuda kunskap kring källkritik, informationsteknik och media.

Synliga förändringar i förhållande till förväntade effekter:

Spontanläsningen kan vi ana har ökat något på grund av fler lån, samtal om texter och samarbetet mellan skolbibliotek och skola men det är svårt att mäta våra effekter.

Fritidshemmen har utvecklat lässtunder och samarbete med skolbibliotek vilket gynnat läsningen. Eleverna på fritidshemmet har blivit inspirerade av skolbiblioteket och byggt upp en egen lärmiljö kring det.

Skolbiblioteket har arbetat systematiskt och kontinuerligt med innehåll kring källkritik, informationsteknik, media och böcker. Inspiration och aktiviteter kring läsning har ökat markant.

Handlingsplan för läsning har tagits fram och är nu i sista skedet innan implementeringen skall göras.

Arbetet med ett språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt tillsammans med skolbibliotekens fokus på läsning har gett bättre förutsättningar för elevernas läsutveckling.

Förbättringar i förhållande till förväntade effekter:

Skolbibliotek har medverkat på föräldramöten i grundskola och förskola för att prata om läsning. De förmedlade även en film där de berättar om vikten av läsning för eleven och elevens ordförråd. Filmerna är anpassade efter ålder. Klicka på länken för att se båda filmerna. [Vammarskolan](#) och [Föräldramöte 6-12 år](#). Dessa filmer mottogs mycket väl och har nu använts vid flera tillfällen.

Avvikelser i förhållande till mål och effekter:

Handlingsplan för läsning är under utformning och kommer bli klar under höstterminen 2023. Den är framtagen tillsammans med personal, rektor och samordnare. När den är färdigställd och antagen skall den implementeras.

Ännu en avvikelse är skolbibliotekets insats på Vammarskolan. Vammarskolan har en egen skolbibliotekarie på plats och således har sektorsövergripande skolbiblioteket haft mindre samarbete med Vammarskolan. Vammarskolans skolbibliotekarie har genomfört läsaktiviteter som denna insats påtalar.

Delaktighet i uppföljning:

Avstämningar har skett kontinuerligt mellan skolbibliotekarie, rektorer och samordnare. Elever har fått svara på enkäter. Pedagoger har framfört sina tankar och åsikter kring insatsen och den har varit mycket uppskattad.

Målgrupper och deras funktioner:

Skolbibliotekarierna är två stycken med vardera 25% tjänst.

Långsiktighet i det fortsatta utvecklingsarbetet inom utvecklingsområdet

Skolbibliotekinsatsen har fått bra genomslag i vår kommun och vi ämnar fortsätta med den på egen basis. Läsning är en stor angelägenhet genom hela skolsystemet inklusive förskolan i vår kommun.

Samarbetet mellan bibliotek, skolbibliotek och skola gynnades av organisationsförändringen 2020 då bibliotek och kultur kom att ingå i vår sektor. Att vi samlar ihop de funktioner som rör barn och unga gör beslutsvägarna kortare och skapar bättre förutsättningar för utveckling.

Trots att förståelsen för att utveckla elevernas läsning så sker inte samarbetet automatiskt. Det krävs att rektor förmedlar att skolbibliotek ska användas och är en del av arbetslagens arbete i planeringen. Där är vi inte idag men vi har börjat nosa på några vägar. Det finns också en tendens till att när lärare ser att kompetent personal kommer och arbetar med texter och böcker att läraren tar ett steg tillbaka. Det är oerhört viktigt att lärare fortsätter arbeta med att inspirera och ge tid för läsning i den ordinarie undervisningen fortsättningsvis.

Fritidshemmets läsning har börjat utvecklas men här behövs ett annat grepp för att kunna planera då fritidshemmet har så kort om tid för ändamålet. Det ska vi utvärdera vidare.

Utvecklingsområde – Trygghet och studiero, åtgärder mot kränkande behandling

Bakgrund till utvecklingsområdet

Detta var en insats som lades till i efterhand men genomfördes först av alla. Den innehöll ett avstamp för all personal för att skapa samhörighet och starta diskussionen om likvärdighet med fokus på kränkande behandling och värdegrundsarbetet. Den innehöll även en uppstart för förstelärare, rektorer, chefer och centrala sektorn inför vårt utvecklingsarbete där uppdragen och samsynen skulle implementeras.

Vår analysdag påvisade att vi har många pojkar som inte når målen och de flerspråkiga pojkarna har lägre resultat. Vårt totala meritvärde för vårterminen 2020 är 199,4. Det har gått neråt för varje år från 2017 då vi hade 219,3 poäng. Vårt meritvärde för pojkar inklusive nyinvandrade pojkar i åk 9 ligger på 186,9 poäng för vårterminen 2020 jämfört med alla flickors meritvärde på 212,8 poäng. Räknar vi bort de nyinvandrade eleverna så hamnar pojkars meritvärde på 190,5 och flickors på 212,8 poäng. Här särskiljer sig alltså pojkars resultat markant både inkluderat och exkluderat nyinvandrade. Resultaten är hämtade från *Kolada*.

Samma trend syns i statistiken om godkända betyg i alla ämnen. Totalt har 55,1 procent godkänt betyg i alla ämnen. Pojkars värden inklusive nyinvandrade hamnar på 45,7 procent och pojkar exklusive nyinvandrade på 48,7 procent. För flickorna är skillnaden något lägre och visar 65,1 procent inklusive nyinvandrade och flickor exklusive nyinvandrade på 66,7 procent. År 2017 hade 80 procent av niondeklassarna godkända betyg i alla ämnen.

Trenden för nedåtgående meritvärde och betyg måste brytas nu! Vi behöver omgående också arbeta fokuserat med gruppen flerspråkiga pojkar. De framför att deras motivation för skolarbete är svag och att undervisningen brister i variation. Samtidigt framkommer att utmaningar i undervisningen är lagom höga.

Vi har även ett lågt resultat på flickors mående och förtroende hos vuxna i de högre åldrarna. Denna insats ska även ge effekt både för flickor och pojkars trygghetskänsla och skolresultat.

Bakgrund till insatsen utveckla förutsättningar för likvärdighet

Vi vill köpa in boken *Pojkar i skolan, vad lärare och andra vuxna behöver veta för att fler pojkar ska lyckas i skolan* av Fredrik Zimmerman och den skall berörd personal läsa till vår uppstartsvecka i augusti. Vi vill även få input av Fredrik Zimmerman själv genom en föreläsning som riktar sig till hela sektorn då våra barn och elever är allas - från förskola upp

till årskurs nio. Vårt önskemål är att få en föreläsning av honom under höstterminen 2021 för att sätta mer fokus på hur vi kan förändra vårt arbetssätt så fler pojkar lyckas med sin utbildning.

Den 13 augusti 2021 föreläser Marco Helles för hela sektorn om värdegrund, fördomar, rasism och mänskliga värden utifrån vår läroplan och återkommer även med en föreläsning den 16 november. Marco Helles är en person som talar rakt till varje deltagare och lyfter på stenar som är nödvändiga för att få till en diskussion och framsteg i vårt värdegrundsarbete. Vi tror att med en gemensam uppstart i augusti där Marco talar om vår läroplan som inte endast tar avstånd mot rasism utan också är antirasistisk och framförallt framhåller våra mänskliga rättigheter kan vi påminna oss själva på ett konstruktivt sätt hur vi kan arbeta vidare för att värdegrunden tydligt skall synas än mer än idag.

Resultat av insatsen utveckla förutsättningar för likvärdighet

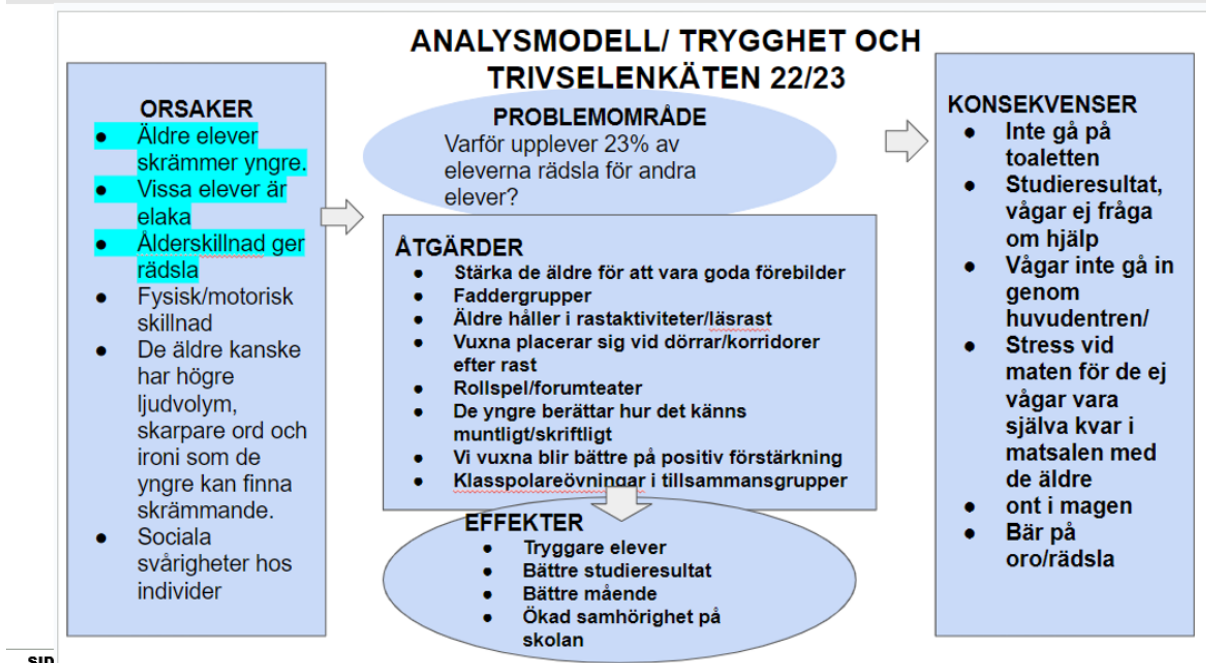
Mål:

- Att skapa samarbetsytor mellan ledningsgrupp, processledare, förstelärare och personal.
- Skapa en god struktur och rollerna skall veta vilka delar de har ansvar för under arbetets gång och hur det skall genomföras.
- Värdegrundsarbetet skall vara synligt vid varje möjligt tillfälle.
- Höja våra elevers meritvärde och betygprocent för antal godkända betyg.

Synliga förändringar i förhållande till mål:

Samarbetsytor har skapats och vi utvecklar dom vidare under hösten 2023. Ansvar har utvecklats och förtydligats under arbetets gång med styrkedjan.

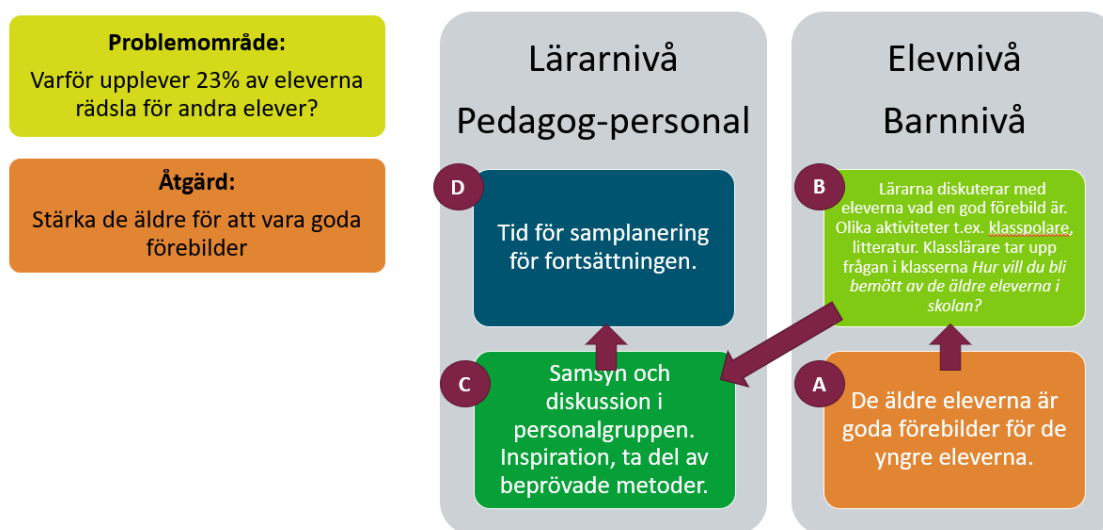
Vi har satt fingret på att värdegrunden är viktig i alla situationer och vi hjälper varandra i att ta kloka beslut och att ständigt lyfta in värdegrunden. Arbetet med trivsel och trygghet har förfinats med våra analysmetoder som vi lärt oss av Peter Wall. Utifrån enkäter plockar vi upp problemområden, frågar eleverna vad resultatet beror på, diskuterar vidare i kollegiet och tar fram åtgärder och effekter. (De turkosfärgade meningarna är elevernas egna ord).

Vidare väljer personalen ut den åtgärd de vill prova först för att förbättra problemområdet och i det steget tittar personalen på vad varje del i styrkedjan behöver göra. Nedan visas ett exempel utifrån Peter Walls modell (se sidan 7-8):

Styrkedjan, hur ska vi arbeta för att nå målet?

Det är första året som detta arbetssätt testas och det svåra är att det är många saker vi vill förbättra. Vi behöver göra analysen än bättre för att få fram de mest prioriterade områdena

och skapa mer samsyn mellan enheterna så det blir enklare att arbeta utvecklande mot samma mål.

Förbättringar i förhållande till mål:

Skojbråk som företeelse har lyfts mycket hos oss. Likaså hur pojkar och flerspråkiga elever behöver stöttas mer för att skolan ska bli mer begriplig. Detta har kopplats ihop med språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt. Målet med insatsen var att fler ska ha högre andel godkända betyg. Utfallet är både positivt och negativt såsom insatsen *språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i grundskolan alla ämnen* visar (se sid.33).

Förväntade effekter:

- Skapa ett gemensamt förhållningssätt grundat på skolans värdegrund
- Positiv tillit till varje elevs förmåga
- Flerspråkigas måloppfyllelse blir högre.

Synliga förändringar i förhållande till förväntade effekter:

Vi har under insatsens gång och även i fortsättningen satt fingret på våra flerspråkiga, flickor och pojkars resultat och att vi alla som arbetar inom skolans värld ska arbeta antirastiskt. Dessa områden talas det mer om idag än tidigare och det syns tydligt i våra frågeställningar vid t.ex. analysdagar men också under årets arbete.

Förbättringar i förhållande till förväntade effekter:

Personalen talar än i dag om skojbråk och hur de på bättre sätt kan stötta eleverna i undervisningen. Resultaten visar att vi är något på spåren.

Avvikelse i förhållande till mål och effekter:

Att ha höga förväntningar och tillit till varje elevs förmåga har utpekats som ett utvecklingsområde efter Skolinspektionens granskning mot en av våra enheter. Här är vi inte i mål.

Delaktighet i uppföljning:

Utvärderingar och samtal genomfördes i och med insatsen.

Målgrupper och deras funktioner:

Sektorchef, rektorer, förstelärare, processledare, samordnare och chefer för elevhälsa och Arena arbetsmarknad.

Övergripande ekonomisk redovisning

Huvudmannen har beviljats (kr):

Enligt överenskommelse 1: 100 000 kr.

Enligt överenskommelse 2: 4 467 800 kr.

Tillägg till överenskommelse 2: 838 627 kr.

Skolverket har till dags datum betalat ut (kr):

100 000 kr september 2020.

502 628 kr mars 2021.

502 628 kr juni 2021.

535 890 kr september 2021.

535 891 kr december 2021.

375 750 kr mars 2022.

375 750 kr juni 2022.

375 749 kr september 2022.

375 751 kr december 2022.

1 726 390 kr mars 2023.

Huvudmannen har till dags datum förbrukat (kr):**Totalt:**

5 406 427 kr

Varav:

132 664 kr är vikariekostnader

3 856 960 kr är lönekostnader

1 262 332 kr är kostnader kopplade till lärosäte

55 754 kr är kostnader kopplade till extern utövare

98 717 kr är litteraturkostnader

Vi bedömer att vi kommer behöva omfördela medel (orsak/motiv):

JA ☐

NEJ ☒

Vi bedömer att vi kommer behöva begära tillägg (orsak/motiv):

JA ☐

NEJ ☒

2023-08-29

Vi bedömer att vi kommer behöva återbetala medel (orsak/motiv):

JA ☐

NEJ ☒

Härmed intygas att uppgifterna i denna redovisning är korrekta.

Plats och datum

Valdemarsvik den 29 augusti 2023

Namnförtydligande

Birgitta Modig och Angelika Johansson, samordnare

Instruktioner till huvudmän för del- och slutredovisning

Avseende uppdraget att genomföra insatser för att stärka utbildningskvalitet för nyanlända barn och elever och vid behov för barn och ungdomar som inte har annat modersmål än svenska (U2019/003787/S)

Spara blanketten på datorn

Öppna blanketten och spara den på datorn.

Delredovisning 1 ska vara processtödjaren tillhanda senast 2021-06-15

Delredovisning 2 ska vara processtödjaren tillhanda senast 2022-06-15

Slutredovisningen ska vara processtödjaren tillhanda senast 2023-08-31

Redovisningsblanketten består av flera blad som ni kan skifta mellan längst ner i Excel. Blanketten består av: *Instruktioner*, *Intyg Slutredovisning*, *Del- och slutredovisning* samt *utbetalningsplan*. Ni ska endast fylla i gröna rutor i bladet del- och slutredovisning. De blåa rutorna fylls i automatiskt.

Under fliken *Bilaga Utbetalningsplan* kan ni se en mer detaljerad bild över de insatser som genomförts när det skedde och hur mycket som utbetalats. Ni kan även gå tillbaka till dokumenter som Överenskommelse 1, Överenskommelse 2 samt eventuella tillägg-och/eller ändringar.

[Klicka här för att komma till Bilaga utbetalningsplan](#)

Fyll i fliken Intyg Slutredovisning

Uppgifterna i den ekonomiska slutredovisningen behöver intygas. Detta görs i fliken Intyg Slutredovisning. Överst på sidan fyller ni i datum, huvudmannens namn, adress och organisationsnummer. Ersätt rubrikerna med era uppgifter. Fyll därefter i datum, ort, namn samt namn och titlar. En av personerna som signerar ska vara behörig firmatecknare.

Fyll i fliken Del- och slutredovisning

I del- och slutredovisningen finns de insatser ni genomför under insatsperioden och de som blivit beviljade redan ifyllda (gråa rutor). Kostnaderna ska enligt Beslut om insatser i insatsplan respektive insats och kostnadsslag, eller på annat sätt som bedöms ge en god bild av insatsen. Kan ni inte specificera era kostnadsslag, ange era kostnader under kolumnen övriga kostnader. Om ni redovisar kostnader ska ni endast redovisa inom ramen för utbetalda medel.

1. Fyll i ert organisationsnummer överst i bladet (grön ruta)
2. Fyll i utvecklingsområde för respektive insats från rullistan (välj), kolumn D
3. Fyll i de kostnader ni haft för respektive insats fördelat på de olika kostnadsslagen (lönkostnader etc.), kolumn E - M
4. Om ni redovisar era kostnader under i kolumnen *övriga kostnader*, beskriv kortfattat kostnaden i medlen till under kolumnen *beskrivning av övriga kostnader*. Kolumn N
5. När ni fyllt i kostnadsslag för insatser summeras automatiskt era totala kostnader lämnade. Detta visas även skillnaden mellan de kostnader som ni angivit för insatsen och de medel som utbetalats.

Kolumn O – P.

[Klicka här för att komma till Del- och slutredovisning](#)

Förlängda insatser som fortfarande pågår ska redovisas i en kompletterade redovisning tillfälle. Ange detta i kolumn N *beskrivning av övriga kostnader*. Har ni en förlängd insats ska ni inte redovisa denna. Vid frågor, kontakta din processtödare.

ing

ldningens

och elever med

ldokumentet.
rt *Bilaga*
gråmarkerade

ni fått medel för,
n Beslut om insatser,
överenskommelser.

ntyg

huvudmannens
nare.

le medel som ni
delas efter
hur medlen använts.
ostnader. När ni

(vikariekostnader,

vad ni använt

ngst till höger. Där
som ni fått utbetalt.

ing vid ett senare
uts som är pågående

Valdemarsviks kommun
Storgatan 37
615 80 Valdemarsvik
2120000431

2023 08 31
Dnr: 7.4.2-2020:794

Intyg

Härmed intygas att uppgifterna i den ekonomiska slutredovisningen som vi skickar in till Skolverket är korrekta.

Datum 2023 08 31

Datum 2023 08 31

Ort Valdemarsvik

Ort Valdemarsvik

Valdemarsviks kommun

Valdemarsviks kommun

Karl Ölander
Kommundirektör

Per Hollertz
Kommunstyrelsens ordförande

Slutredovisning av Riktade insatser för nyanländas lärande

Valdemarsviks kommun	
Organisationsnummer:	2120000431
Diarienummer:	2020:794

Tips! Under fliken *Bilaga Utbetalningsplan* kan ni se utbetalda belopp på en mer detaljerad nivå!

Ytterligare kostnad
summering av kost

[Klicka här för att komma till Bilaga Utbetalningsplan](#)

Insatser	Utbetalt	Utvecklingsområde (Välj alternativ från rullista)	Vikarie- kostnader	Löne- kostnader	Kostnad kopplat till lärosäten	Kostnad kopplat till extern utövare
Överenskommelse 1	100 000					
Nulägesanalys och åtgärdsplan		Styrning och utveckling av verksamheten		90 000		
Överenskommelse 2	4 467 800					
Tillägg till överenskommelse 2	838 627					
Anställning av samordnare och det lokala teamets fortsatta arbete		Styrning och utveckling av verksamheten		2 011 334		
Lärosätesutbildning inom ledarskap för förstelärare, skolledare på förskolan och grundskolan med tillhörande fritidshem samt förvaltningsledning		Styrning och utveckling av verksamheten			519 168	
Anställning av processledare för personal i förskolan för utveckling av kollegialt lärande		Styrning och utveckling av verksamheten		676 428		
Kollegial handledning i språk-och kunskapsutvecklande arbetssätt för personal i förskolan		Undervisning och lärande	132 664		72 164	
Anställning av skolbibliotekarie		Förutsättningar för lärande och trygghet		1 060 498		
lärosätesutbildning i språk-och kunskapsutvecklande arbetssätt för lärare, fritidshemspersonal samt skolledare på grundskolan		Undervisning och lärande		18 700	671 000	
arbete med värdegrund och likvärdighet med inspiration av föreläsare för all personal på för-och grundskolan, fritidshem samt skolledare.		Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling				55 754
TOTALT BELOPP	5 406 427		132 664	3 856 960	1 262 332	55 754

Ärslag samt
kostnader till höger

Kostnad kopplat till intern utövare	Litteratur- kostnader	Kostnader för resor	Kostnader för logi	Övriga kostnader	Beskrivning av övriga kostnader	Summa kostnader	Skillnad kostnader och utbetalt
							100 000
	10 000					100 000	
							4 467 800
							838 627
						2 011 334	
	15 350					534 518	
	7 500					683 928	
	10 250					215 078	
	166					1 060 664	
	43 500					733 200	
	11 951					67 705	
0	98 717	0	0	0		5 406 427	0

Belopp i SEK

UTBETALNINGSPÅN
Efter att överenskommelse tecknats mellan Skolverket och huvudman sker den första utbetalningen från Skolverket efter rekvisition av huvudmannen. Efterföljande utbetalningar sker kvartalsvis i förskott, utifrån tidplan för planerade åtgärder i överenskommelsen mellan Skolverket och huvudman.

Valdemarsviks kommun
Storgatan 37
615 80 Valdemarsvik
2120000431

2023 08 31

Dnr: 7.4.2-2020:794

Intyg

Härmed intygas att uppgifterna i den ekonomiska slutredovisningen som vi skickar in till Skolverket är korrekta.

Datum 2023 08 31

Datum 2023 08 31

Ort Valdemarsvik

Ort Valdemarsvik

Valdemarsviks kommun

Karl Ölander
Kommundirektör

Valdemarsviks kommun

Per Hollertz
Kommunstyrelsens ordförande

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens barn- och utbildningsutskotts beslut

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Barn, utbildning,
arbetsmarknad & kultur

Mottagare

Kommunstyrelsen

Redovisning av uppdrag Övergripande utvecklingsplan för ökad måluppfyllelse i förskola och skola 2023–25

Förslag till beslut i Kommunstyrelsens barn- och utbildningsutskott

Informationen läggs till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Grundat på mål fastställda av kommunfullmäktige för perioden 2023–2025 har kommunstyrelsen utarbetat en verksamhetsplan med resultatmål antagen 2023-03-13 §46. I verksamhetsplanen uppdras Sektor Barn, utbildning, arbetsmarknad och kultur att ta fram och implementera förslag för att förbättra skolresultat genom en övergripande utvecklingsplan för ökad måluppfyllelse i förskola och skola 2023-2025.

Utvecklingsplanen ska ha en agil ansats där analys, åtgärder och resultat kontinuerligt följs upp sammanställs, utvärderas och revideras.

Beslutsunderlag

Utvecklingsplan för högre måluppfyllelse

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen
Sektorchef
Akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Kristina Lohman
Sektorchef

Utvecklingsplan för högre måluppfyllelse

September 2023

Sektor BUAK

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	1
SYFTE.....	3
FÖRUTSÄTTNINGAR.....	4
TIDIGARE UTVECKLINGSINSATSER.....	4
UNDERLAG.....	5
RESULTAT.....	7
ENKÄTER.....	7
NÄRVARO.....	8
KARTLÄGGNING AV KOMPENSATORISKA INSATSER.....	8
KARTLÄGGNING I FÖRSKOLEKLASS.....	9
SALSA.....	10
MÅLUPPFYLLELSE I ALLA ÄMNEN ÅK 1-9.....	11
BETYG.....	11
MERITVÄRDE.....	15
NATIONELLA PROV ÅK 3, 6 och 9.....	15
SKOLINSPEKTIONENS GRANSKNING.....	17
ANALYS.....	18
FÖRTROENDEFULLT KLIMAT.....	19
Styrkor.....	19
Utvecklingsområden inom förtroendefullt klimat.....	19
Orsaker.....	19
Åtgärder.....	19
HÄLSOFRÄMJANDE LÄRMILJÖ.....	20
Styrkor.....	20
Utvecklingsområden inom hälsofrämjande lärmiljö.....	20
Orsaker.....	20
Åtgärder.....	20
KOMPENSATORISKA INSATSER.....	21
Styrkor.....	21
Utvecklingsområde inom kompensatoriska insatser.....	21
Orsaker.....	21
Åtgärder.....	22
KOMPETENT LEDARSKAP.....	22
Styrkor.....	22
Utvecklingsområden inom kompetent ledarskap.....	22
Orsaker.....	22
Åtgärder.....	23
PROFESSIONELL UTVECKLING.....	23
Styrkor.....	23
Utvecklingsområden inom professionell utveckling.....	23

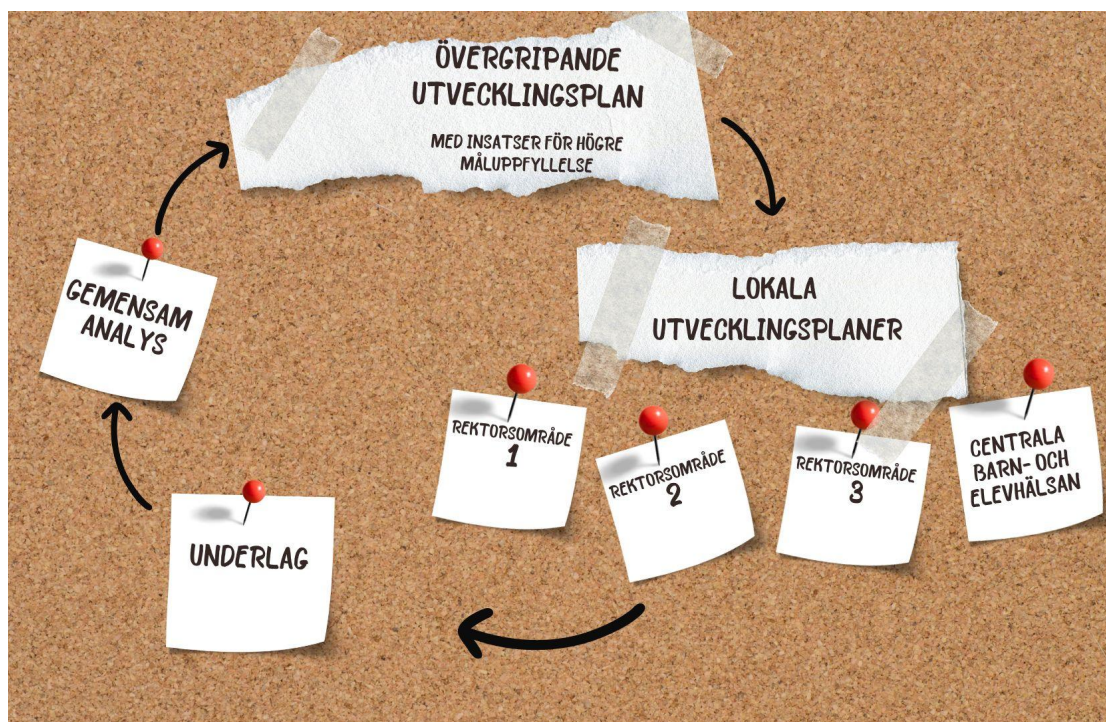
Orsaker.....	23
Åtgärder.....	23
SYSTEMATISKT KVALITETSARBETE MED UNDERVISNINGEN I FOKUS.....	24
Styrkor.....	24
Utvecklingsområden inom systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus.....	24
Orsaker.....	24
Åtgärder.....	25
TYDLIG ROLL- OCH ANSVARSFÖRDELNING.....	25
Styrkor.....	25
Utvecklingsområde inom tydlig roll- och ansvarsfördelning.....	26
Orsaker.....	26
Åtgärder.....	26

SYFTE

Skollagen anger att alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål (SL1 kap 4§ och 3 kap. 2§).

Under ett flertal år har skolan i Valdemarsvik haft lägre måluppfyllelse än förväntat i jämförelse med riket och SALSA. Kommunstyrelsen har därför uppdragit sektor *Barn, utbildning, kultur och arbetsmarknad*, att höja måluppfyllelsen i förskola och skola. Uppdraget faller ut i en övergripande utvecklingsplan som innehåller resultat- och nulägesbeskrivning, analys av resultat och åtgärder för att höja resultaten. Utvecklingsplanen har en agil ansats och kommer att revideras kontinuerligt.

Den övergripande utvecklingsplanen med insatser för högre måluppfyllelse skrivs på huvudmannanivå. Varje rektorsområde och den centrala barn- och elevhälsan skriver sedan en lokal utvecklingsplan för att konkretisera vad och hur uppdraget ska tas om hand.

FÖRUTSÄTTNINGAR

Antal barn mellan 0-5 år i Valdemarsviks kommun förhåller sig relativt konstant mellan åren 2023 (395 barn) och 2031 (382 barn). Antalet förskoleplatser är tillräckligt men efterfrågan för respektive ort motsvarar inte det antal platser som kan erbjudas.

Kommunen har ett litet elevunderlag i förhållande till antalet skolenheter. Det innebär att det idag går i snitt 19 elever per klass. Under läsåret 2022/2023 gick Ringarums och Gusums årskurs 6 tillsammans på Gusums skola och på båda skolenheterna finns åldersintegrerade klasser. Elevunderlaget har minskat över tid och prognosen fram till 2031 visar att antalet sjunker ytterligare. I nuläget finns få nyanlända elever men däremot en större andel flerspråkiga.

Kommunen har ingen egen anpassad grundskola utan får ansöka om plats på annan ort i mån av plats. De integrerade eleverna finns i de ordinarie verksamheterna.

I januari 2021 genomfördes en omorganisation till tre rektorsområden. Rektorsområde 1 omfattar kommunens förskolor, rektorsområde 2 omfattar grundskolorna Sörbyskolan F-3, Gusums skola F-6 och Ringarums skola F-6 med tillhörande fritidshem samt rektorsområde 3, Vammarskolan, med årskurserna 4-9 och Fabriken. Ledningsstrukturen organiseras utifrån rektor och biträdande rektor i varje rektorsområde.

Den centrala barn- och elevhälsan samverkar med rektorsområdena och vid behov med socialtjänsten. Från den 1 januari 2023 inkluderar den centrala barn- och elevhälsan även förskolan.

Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och ske i samverkan med lärare och övrig personal. Elevhälsan ska vara en del av skolans kvalitetsarbete. Vid behov ska elevhälsan samverka med hälso- och sjukvården och socialtjänsten (SL kap 2 25§).

BUAK:s verksamhetsgrupp som består av skolchef, rektorer, biträdande rektorer, verksamhetschef för centrala barn- och elevhälsan, socialpedagog, kvalitetsstrateg och kvalitetssamordnare har arbetat för ett förändrat arbetssätt med transparens och delaktighet utifrån uppdrag, målgrupp och målbild.

Sektorn har goda relationer med det politiska styret som visar stort intresse för verksamhetsarbetet.

Översyn av budgetprocessen och resursfördelning har genomförts.

Samarbete med fackliga representanter och skolledning kring kompetensförsörjningsplan skapar samsyn. Fler anställda inom verksamheterna rekommenderar kommunen som arbetsgivare utifrån resultatet av HME-enkäten.

TIDIGARE UTVECKLINGSINSATSER

Ett arbete kring studieövergångar påbörjades 2015 utifrån Skolverkets stödmaterial.

Valdemarsviks kommun har sedan 2015 sökt statsbidrag för förstelärare utifrån den statliga karriärreformen, vars syfte är att göra läraryrket mer attraktivt och att säkra en god undervisning för eleverna.

2016 initierades en första insats kring nyanländas lärande utifrån vårt mottagande av asylsökande och flerspråkiga elever. Insatserna riktades främst mot undervisningsnivån inom skola och förskola. Förskolan tog sedan vid med ytterligare insatser kring SKUA-språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt.

Insatser som initierades av Skolverket 2020 på grund av kommunens låga resultat kopplade till flerspråkiga elever har genomförts på alla nivåer i styrkedjan. Insatsen, *Nyanländas lärande - Delaktigt och tillgängligt lärande*, avslutades i juni 2023.

Trygghet och trivsel är områden som prioriterats i tidigare utvecklingsarbeten.

Från 2020 har kommunen avtal med Motala kommun för att kunna erbjuda elever studiehandledning och modersmålsundervisning via fjärrundervisning.

Två socialpedagoger anställdes 2021 med uppdraget att se över och implementera rutiner kring skolnärvaro.

2021 anställdes skolbibliotekarier och skolbiblioteken har setts över i syfte att kunna erbjuda ett brett utbud för att främja läsning. Syftet var också att öka samarbetet mellan skolbibliotekarier och skola för att nyttja kompetens på bästa sätt.

2022 påbörjades kompetenshöjning av analys- och analysmodeller.

Under 2023 har rektorer och chefer genomgått *Utvecklande Ledarskap* som anordnades av HR-avdelningen.

UNDERLAG

Sektor BUAK har en stor mängd resultat att analysera. Utvecklingsplanen beskriver resultaten för skolan på en aggregerad nivå. Rektorsområdenas och centrala barn- och elevhälsans enhetsvisa kvalitetsarbeten ligger till grund för den aggregerade nivån.

Underlagen består både av kvantitativ och kvalitativ information som:

- kartläggningar
- omdömen
- betyg
- meritvärde
- nationella prov
- kvalitetsdialoger
- modellberäkningen SALSA
- Frånvarostatistik från Infomentor och verksamheternas egna sammanställningar
- Förskoleenkät (sektorns) för pedagogisk personal och vårdnadshavare
- Trivsel- och trygghetsenkät (sektorns) för elever på fritidshem
- Skolinspektionens skolenkät som genomförs vartannat år för:
 - Elever: i åk 5, 8 och år 2 på gymnasiet

- Undervisande lärare: i grundskola och gymnasieskola
- Vårdnadshavare: till barn i förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola
- Skolinspektionens granskning med frågeställningar kring studie- och yrkesvägledning
- Skolenkät (sektorns) för elever åk 2 och 4-9
- Trivsel- och trygghetsenkät (sektorns) för elever åk F-9
- Enkäten Om mig (ett samarbete mellan länets kommuner, Region Östergötland och Länsstyrelsen Östergötland) för elever i grundskolans åk 8 och gymnasieskolans år 2 (ingår i respektive gymnasieskolas underlag)

Kartläggningsskolematerialen *Hitta språket* och *Hitta matematiken* är obligatoriska att använda i syfte att stödja läraren i att tidigt identifiera elever som är i behov av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, särskilt stöd eller extra utmaningar för att nå så långt som möjligt. Första kartläggningen genomförs tidigt på höstterminen och följs sedan upp under vårterminen.

SALSA är en modellberäkning som visar en nyanserad bild av skolors betygsresultat i åk 9 genom att ta hänsyn till skolors förutsättningar. Det förväntade resultatet beräknas utifrån kommunens storlek, elevsammansättning, föräldrarnas genomsnittliga utbildningsnivå, andel nyinvandrade, andel födda utomlands, andel med utländsk bakgrund och andel pojkar.

Meritvärdet baseras på elever med minst ett godkänt betyg.

Nationella prov för årskurs 3 genomförs i ämnena matematik och svenska. I årskurs 6 genomförs prov i matematik, svenska och engelska. För årskurs 9 genomförs prov i engelska, matematik, svenska, ett naturorienterande ämne (NO) och ett samhällsorienterande ämne (SO). Proven testar vissa områden inom ämnet och provresultat ska vara stöd i betygssättningen. I årskurs 3 är syftet att stödja bedömningen.

Skolinspektionens skolenkät har ändrats från att gälla åk 9 till åk 8. Även frågeunderlaget har reviderats, vilket försvårar jämförelsen med tidigare resultat. Från 2021 genomförs enkäten vartannat år. Kommunen har valt att genomföra samma enkät de år som Skolinspektionen inte genomför den för att ha en systematisk uppföljning.

I sektorns och Skolinspektionens enkäter är högsta värdet 10 och värden under 7 bedöms vara utvecklingsområden.

Frånvaron redovisas utifrån procentuella intervaller. Tio procents frånvaro under ett läsår innebär två dagar/månad vilket leder till 22 dagar på ett läsår. Försätter frånvaro att ligga på tio procent genom hela skolgången F-9, har eleven varit frånvarande närmre ett helt läsår.

RESULTAT

ENKÄTER

Resultat från vårdnadshavarenkät för förskolan visar en hög nöjdhetsgrad. Utvecklingsområden är mer engagemang från förskolepedagogerna när något händer i gruppen samt mer förebyggande arbete. Antalet enkätsvar har ökat från föregående år.

Pedagogenkäten för förskolan visar ett högt resultat och det har skett många stegförflyttningar till de högre resultaten. Det är fler barnskötare som har besvarat enkäten än tidigare. Totalt är det flest förskollärare som svarat. De områden som haft låga resultat tidigare där insatser genomförts under Skolverkssamarbetet har fortsatt låga resultat t.ex. interkulturellt förhållningssätt och undervisning i annat modersmål än svenska. I området stöd sticker frågan kring möjligheter att få extra resurser till stöd ut med ett lägre resultat än 7. Svaret *Vet ej* är mer frekvent än tidigare.

Sektorns skolenkät för åk 2 visar att det finns ett behov av att se över arbetsro, delaktighet och undervisningskvalitet kopplat till variation och utmaningar i undervisningen. Flickor är mer nöjda med sin skola än pojkar. Eleverna känner sig trygga i skolan. De tycker om sina lärare och anser att de behandlas lika mellan könen. Däremot har områdena bemötande mellan elever, rädsla för andra elever och att vuxna inte har koll på rasterna låga resultat.

Skolinspektionens skolenkät för åk 5 visar totalt sett att alla delar har ett högre värde än riket förutom studiero och bemötande elever emellan. Flickor svarar lägre på alla områden överlag jämfört med kommunens och rikets pojkar. Pojkar är mer nöjda jämfört med rikets pojkar förutom på området studiero. I jämförelse med kommunens resultat föregående år har fler pojkar svarat lägre på ett flertal områden.

Skolinspektionens skolenkät för åk 8 har lägst resultat på områdena inflytande, förhindra kränkningar, stimulans, kritiskt tänkande och elevhälsa. Resultatet i åk 8 är lägre än riket i nästan alla delar. Det är samma tendens som för åk 5 då flickorna skattar sig lägre än pojkar. Bemötande från lärare ger flickor något högre resultat än pojkar i kommunen. Stöd och studiero skattar flickor högre än rikets flickor medan pojkar har samma resultat som rikets. Inflytande och information om utbildning är högre hos pojkar i kommunen jämfört med riket.

Enkäten *Om mig* för åk 8 visar jämfört med 2021 flera positiva resultat 2022. Fler elever är rökfria och färre elever har druckit alkohol. Fler elever skattar sin hälsa högre och upplever stämningen på skolan mer positiv. Färre elever upplever att de blivit utsatta via sociala medier.

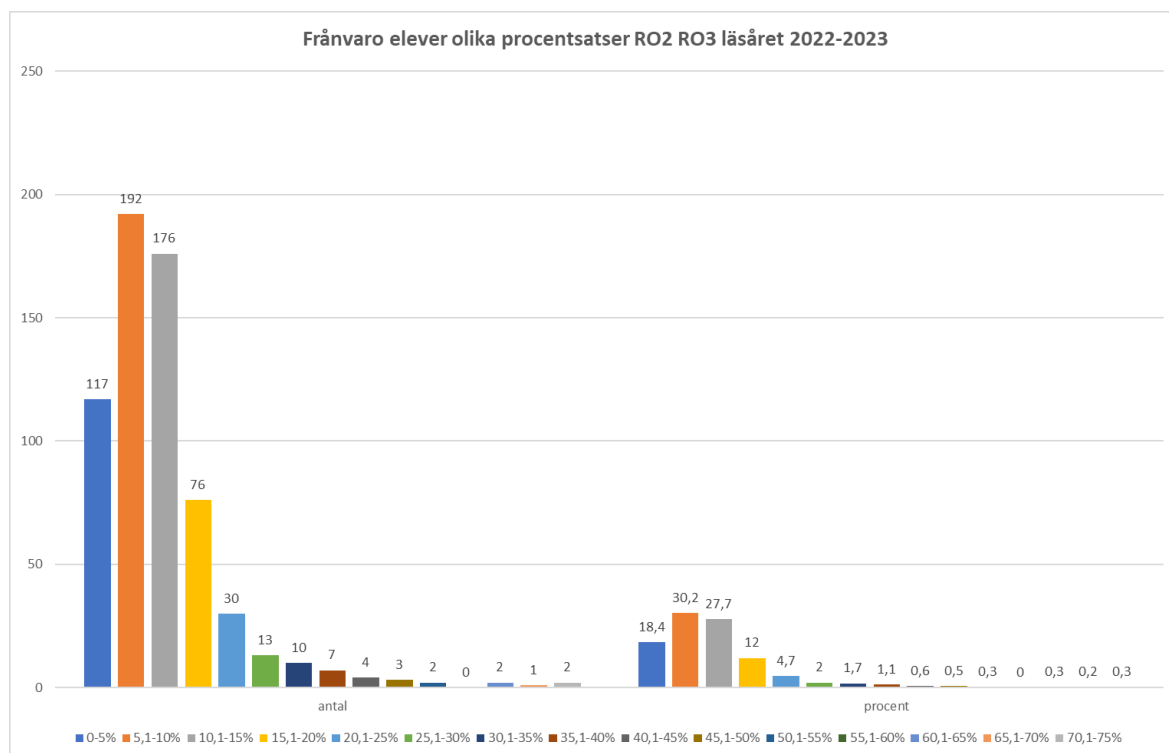
Svaren från undervisande pedagoger inom grundskolan ligger på samma nivå eller lägre på samtliga områden jämfört med riket. De lägsta resultaten har områdena särskilt stöd, bedömning och betygsättning samt elevinflytande. I området elevhälsa i skolenkäten har frågan om möjligheter för elever att få stöd från elevhälsan lägst resultat.

Vårdnadshavare i förskoleklass har skattat alla områden högre jämfört med riket. Vårdnadshavarna i grundskolan skattar alla områden lägre jämfört med riket.

Fritidshemmets delar i skolenkäten har högre resultat än riket på alla områden förutom möjligheter till både aktiviteter och vila samt om det finns tillräcklig information om vad som händer på fritidshemmet.

NÄRVARO

Statistiken från InfoMentor visar att frånvaron är hög på kommunens skolor. Staplarna till vänster visar samtliga elevers frånvaro inom respektive intervall. Staplarna till höger visar samtliga elevers totala frånvaro i procent tex, 30,2% av samtliga elever har en frånvaro mellan 5,1-10%.

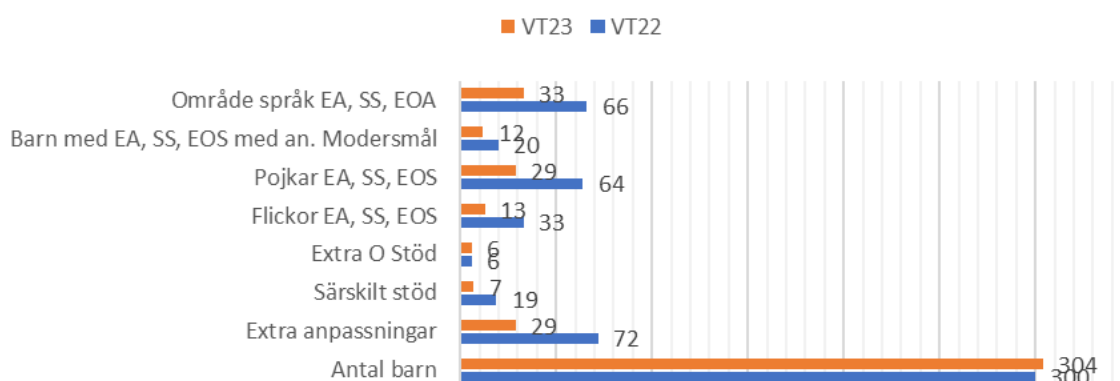

KARTLÄGGNING AV KOMPENSATORISKA INSATSER

I kvalitetsdialog med centrala barn- och elevhälsan har det framkommit att de i samverkan med andra inte haft fullt mandat att verka utifrån det förebyggande och hälsofrämjande arbetet kring barn och elevers kunskapsutveckling.

Förskolan har arbetat systematiskt med extra anpassningar, särskilt stöd och extraordinärt stöd. Diagrammet visar att antalet barn i behov av anpassningar och särskilt stöd har halverats och är jämnt fördelat mellan pojkar och flickor. Antalet barn i behov av extraordinära insatser kvarstår. Det finns ingen motsvarande sammanställning för grundskolan.

Extra anpassningar (EA), Särskilt stöd (SS), Extraordinärt stöd (EOS) i förskolan VT22 - VT23

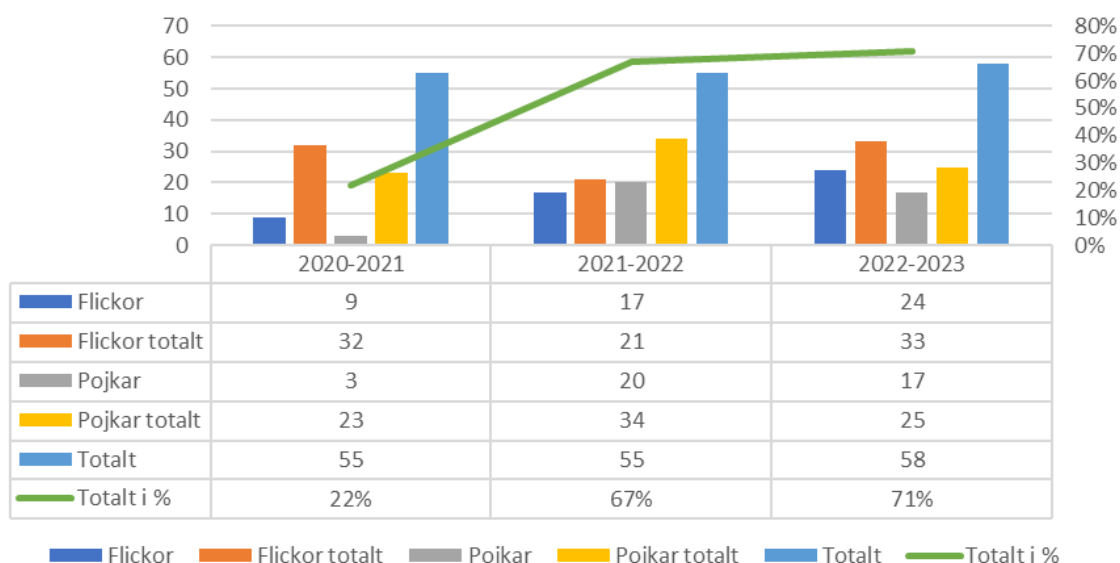

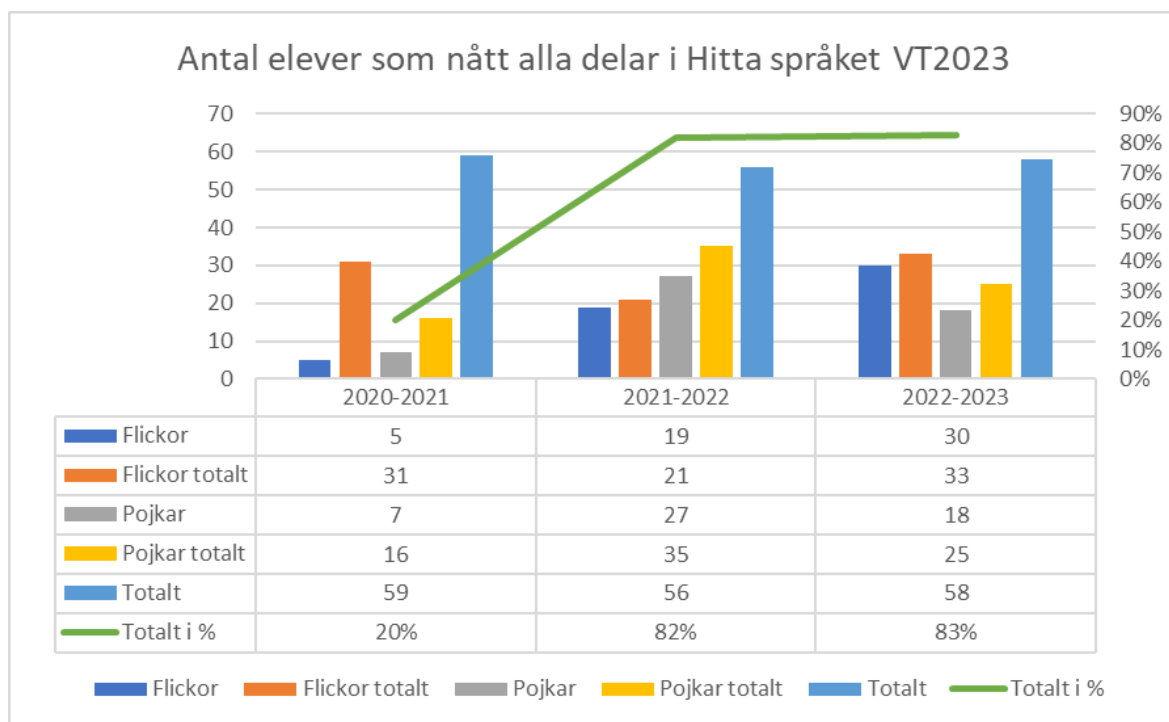
	Antal barn	Extra anpassningar	Särskilt stöd	Extra O Stöd	Flickor EA, SS, EOS	Pojkar EA, SS, EOS	Barn med EA, SS, EOS med an. Modersmål	Område språk EA, SS, EOA
VT23	304	29	7	6	13	29	12	33
VT22	300	72	19	6	33	64	20	66

KARTLÄGGNING I FÖRSKOLEKLASS

Diagrammen visar läsarens resultat. Andelen elever som når alla delar i *Hitta matematiken* har ökat de senaste två åren. Pojkarnas resultat i *Hitta språket* sjunker något mot föregående år. Flickors resultat ligger kvar. *Hitta språket* har högre måluppfyllelse än *Hitta matematiken*.

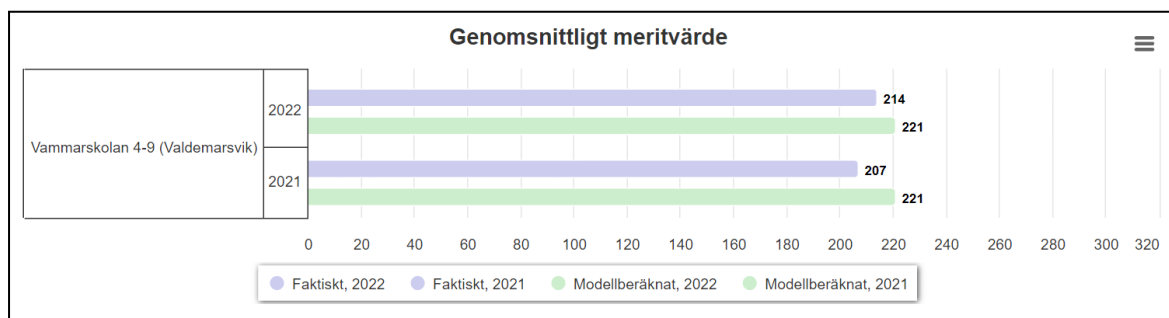
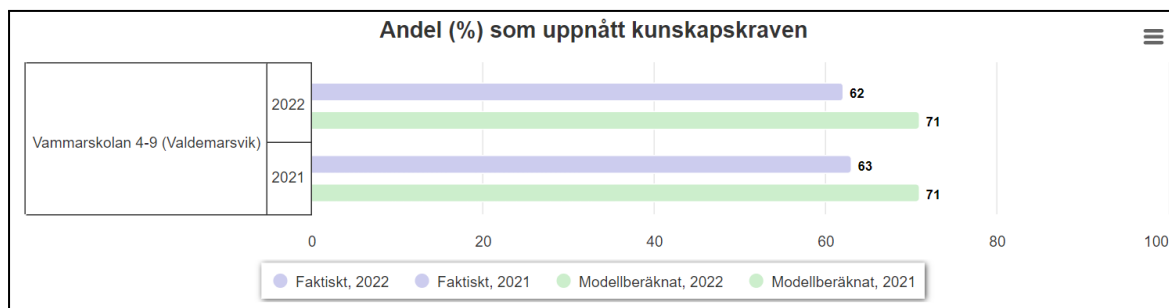
Antal elever som nått alla delar i Hitta matematiken VT2023

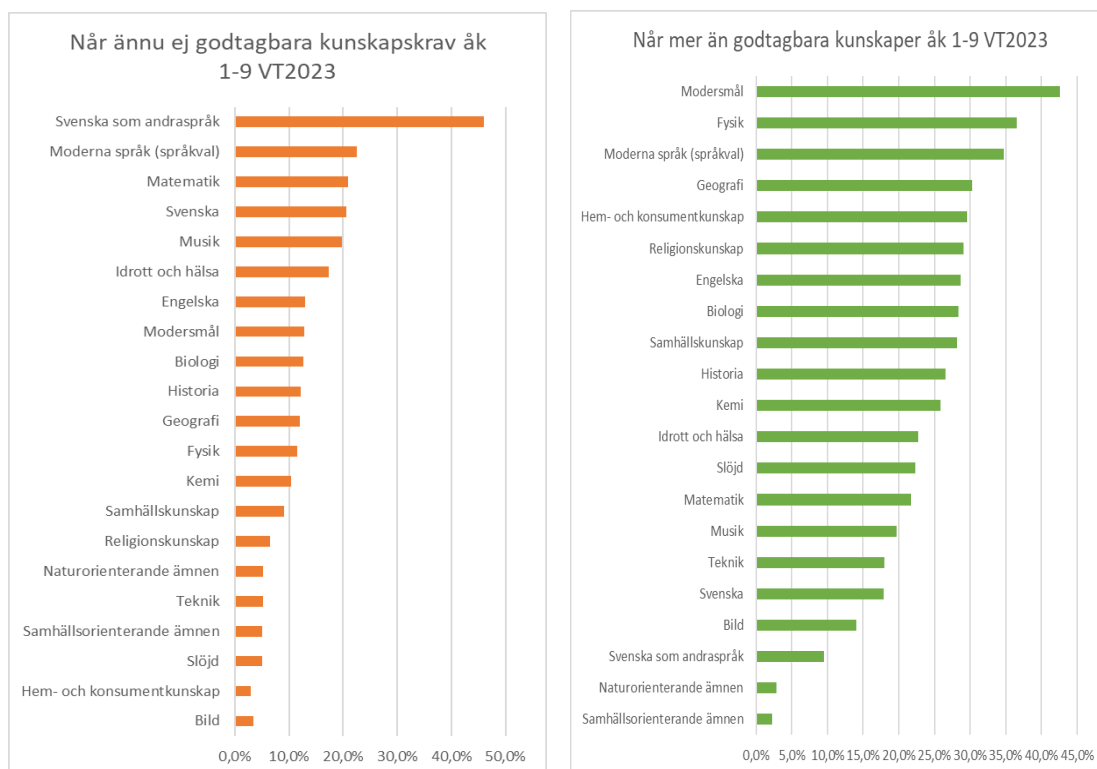
SALSA

Kommunens faktiska värde ligger lägre än det förväntade modellberäknade värdet.
Resultatet för riket 2023 kommer under senare delen av året.

MÅLUPPFYLLELSE I ALLA ÄMNEN ÅK 1-9

Diagrammet till vänster visar procentuell andel av omdömet *Når ännu ej godtagbara kunskaper* i alla ämnen och det till höger visar omdömet *Når mer än godtagbara kunskaper* för årskurs 1-9.

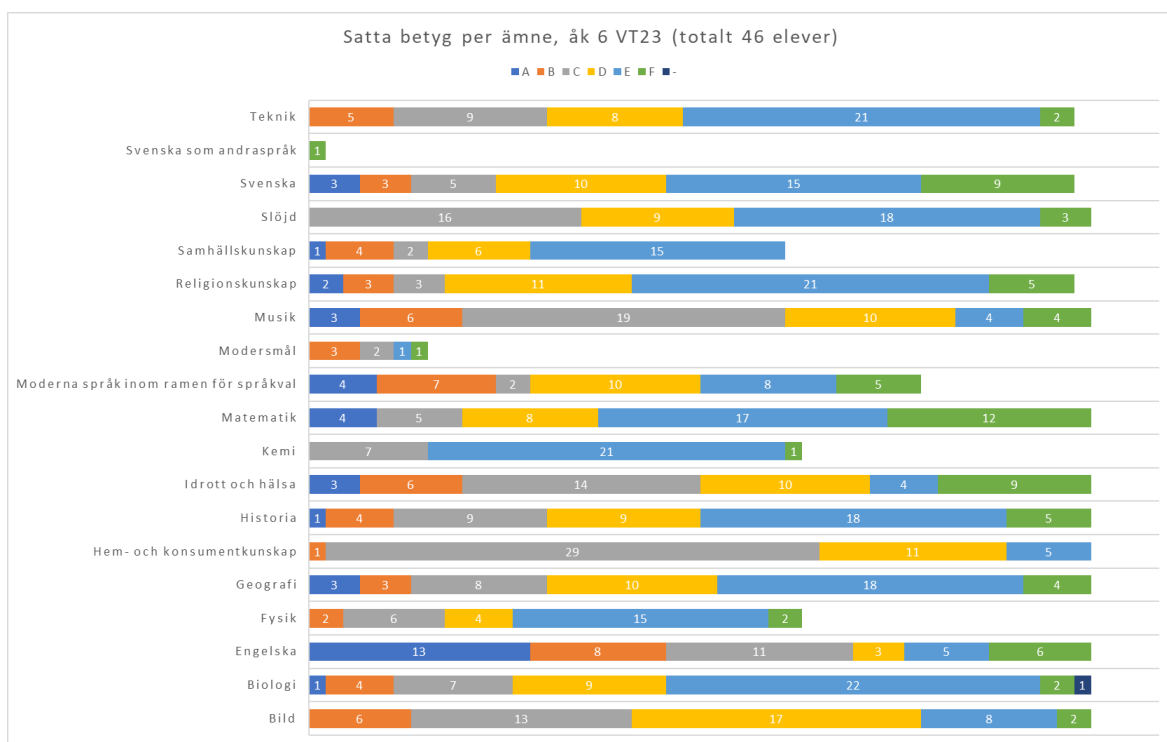
Svenska som andraspråk, moderna språk, matematik, svenska, musik samt idrott och hälsa har lägst resultat medan modersmål, fysik, moderna språk och geografi har högst resultat. I ämnet idrott och hälsa är det delmomentet simning som i hög grad påverkar måluppfyllelsen. Resterande ämnen befinner sig i *Når godtagbara kunskaper*.

BETYG

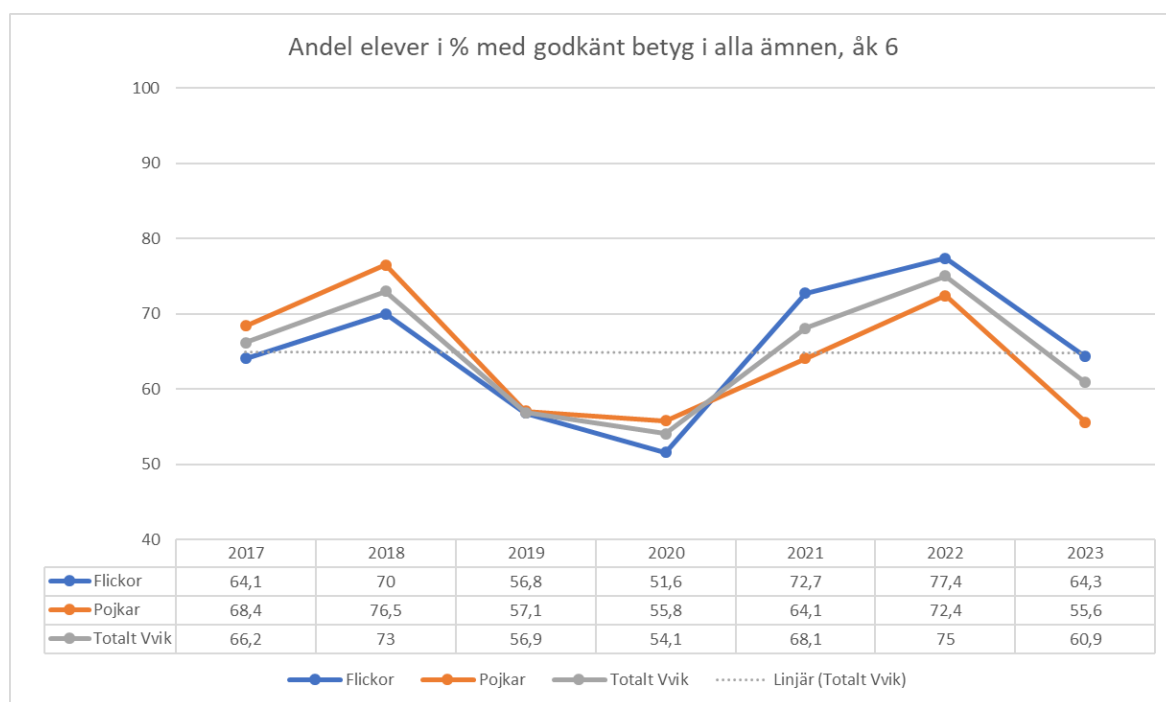
Fördelningen av betyg uppdelat på flickor, pojkar, hösttermin och vårtermin redovisas nedan. Flickor i årskurs 6 har högre betyg än pojkarna. Årskursen höjde överlag betygen mellan höstterminen och vårterminen. Antalet F ökade men antalet elever med F minskade. Under höstterminen hade 21 elever minst ett F i betyg medan 18 elever hade minst ett F i betyg på vårterminen.

Fördelning av antal betyg läsåret 2022-2023 åk. 6														
Totalt antal betyg ht: 633 vt: 725														
46 elever (vt) - Flickor 28 st, Pojkar 18 st														
	A		B		C		D		E		F		Streck (-)	
	Ht	Vt	Ht	Vt	Ht	Vt	Ht	Vt	Ht	Vt	Ht	Vt	Ht	Vt
Flickor	23	32	40	49	90	123	91	74	100	129	27	44	1	1
Pojkar	1	6	11	16	41	44	71	71	117	107	20	29	0	0
Totalt	24	38	51	65	131	167	162	145	217	236	47	73	1	1
Totalt %	3,8%	5,2%	8,1%	9,0%	20,1%	23,0%	25,6%	20,0%	34,3%	32,6%	7,4%	10,1%	0,16%	0,13%

Nedanstående tabell visar betyg per ämne vårterminen 2023 för åk 6. Trots att betygen A, B och C procentuellt har ökat från höstterminen till vårterminen och betygen D och E procentuellt minskat är det få höga betyg. Endast slöjd, musik, modersmål, hem- och konsumentkunskap och engelska har fler höga betyg (A och B) jämfört med medelbetyg (C, D och E) och lägre betyg (F). Antalet F har ökat från 8,4% till 11,2% från höstterminen till vårterminen. Antalet streck har minskat från 2 till 1.

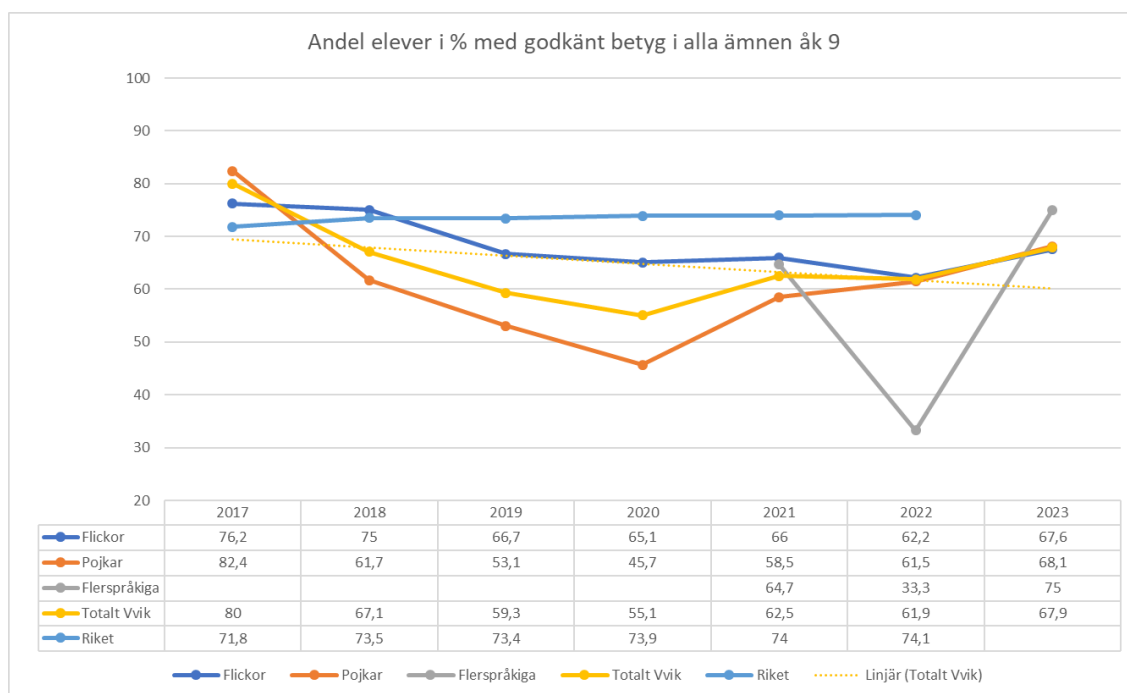
Andelen elever i procent med godkänt betyg i alla ämnen för år 6 har gått ner i år.

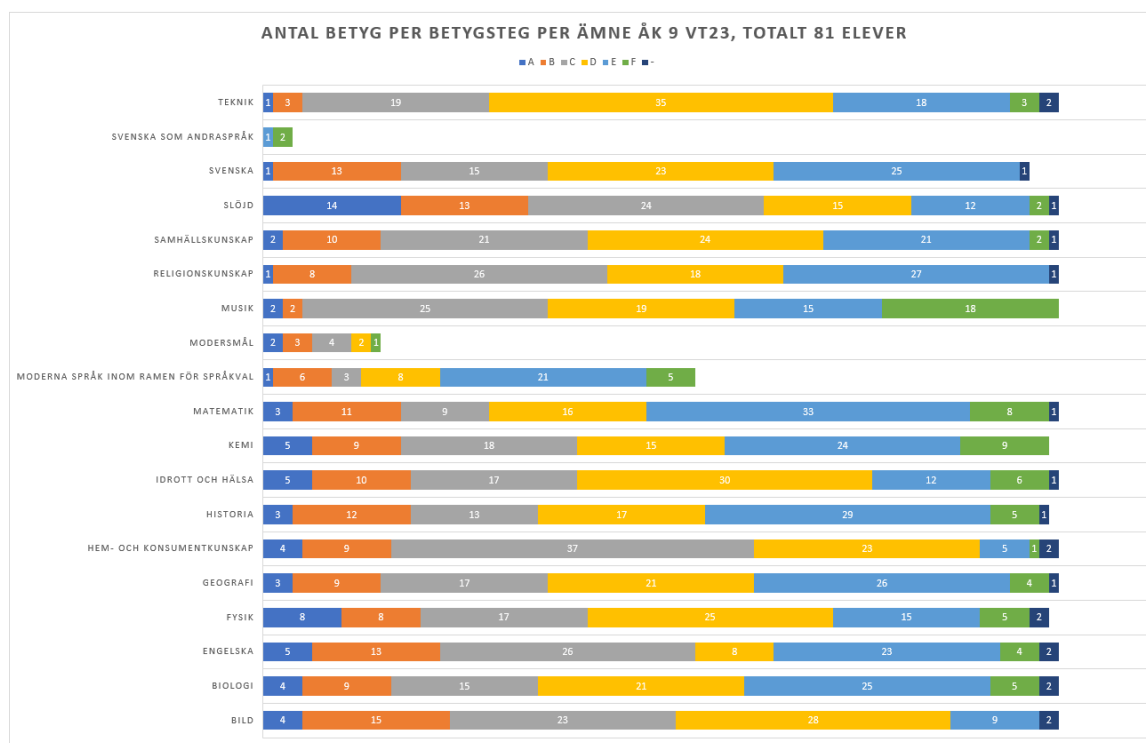
I årskurs 9 har betygen A, B, C och E ökat från höstterminen till vårterminen för både flickor och pojkar. Flickorna står för den högsta ökningen. Antalet F har minskat från 165 till 80. Under höstterminen registrerades 47 elever med minst ett F och under vårterminen 27 elever. Antalet streck har ökat från 19 till 20.

Fördelning av antal betyg läsåret 2022-2023 år 9														
Totalt antal betyg ht: 1352 st, vt: 1349 st														
81 elever (vt) – Flickor 34 st, Pojkar 47 st														
	A		B		C		D		E		F		Streck (-)	
	Ht	Vt	Ht	Vt	Ht	Vt	Ht	Vt	Ht	Vt	Ht	Vt	Ht	Vt
Flickor	25	35	67	75	106	126	159	139	142	154	56	34	7	0
Pojkar	26	33	83	88	159	203	219	209	182	187	109	46	12	20
Totalt	51	68	150	163	265	329	378	348	324	341	165	80	19	20
Totalt %	3,7%	5%	11,1%	12,1%	19,6%	24,4%	28%	25,8%	24%	25,3%	12,2%	5,9%	1,4%	1,5%

Andelen elever med godkänt betyg i alla ämnen har ökat från föregående år. Fler elever har godkänt i flera ämnen. Flickor och pojkars resultat är jämna. Flerspråkiga elevers resultat har förbättrats. I gruppen ingår 12 elever totalt jämnt fördelat mellan antal flickor och pojkar. Resultatet på riksnivå offentliggörs inte förrän i mitten av oktober 2023.

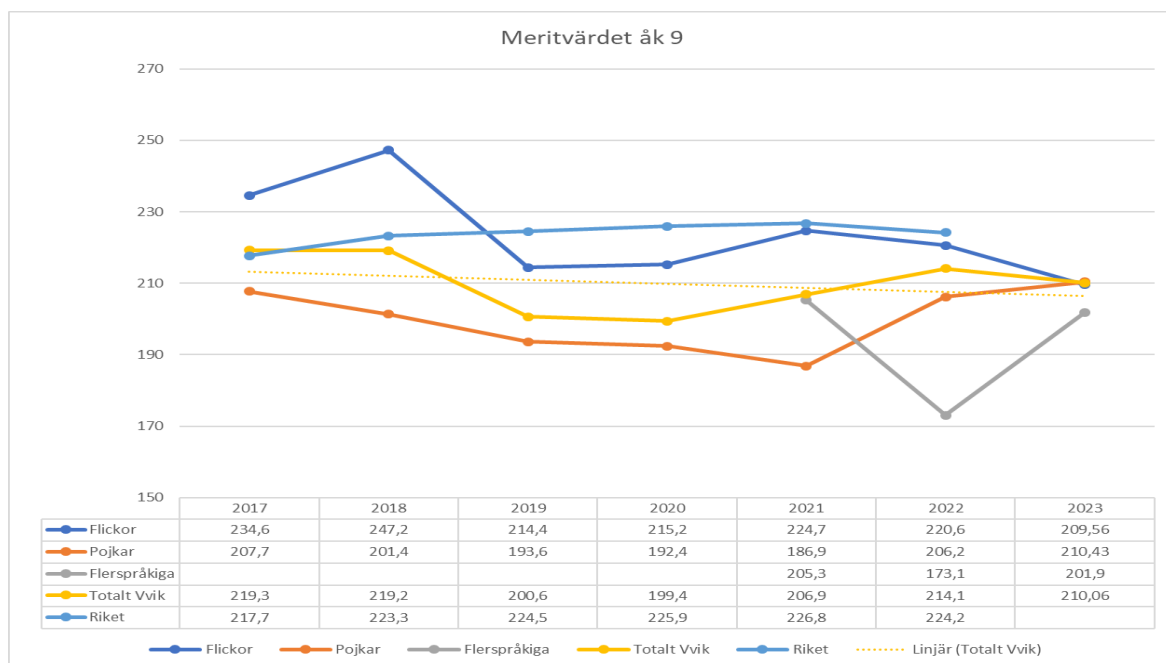

Slöjd, hem- och konsumentkunskap, bild samt engelska har flest höga betyg i åk. 9. Ämnet musik sticker ut med högt antal F.

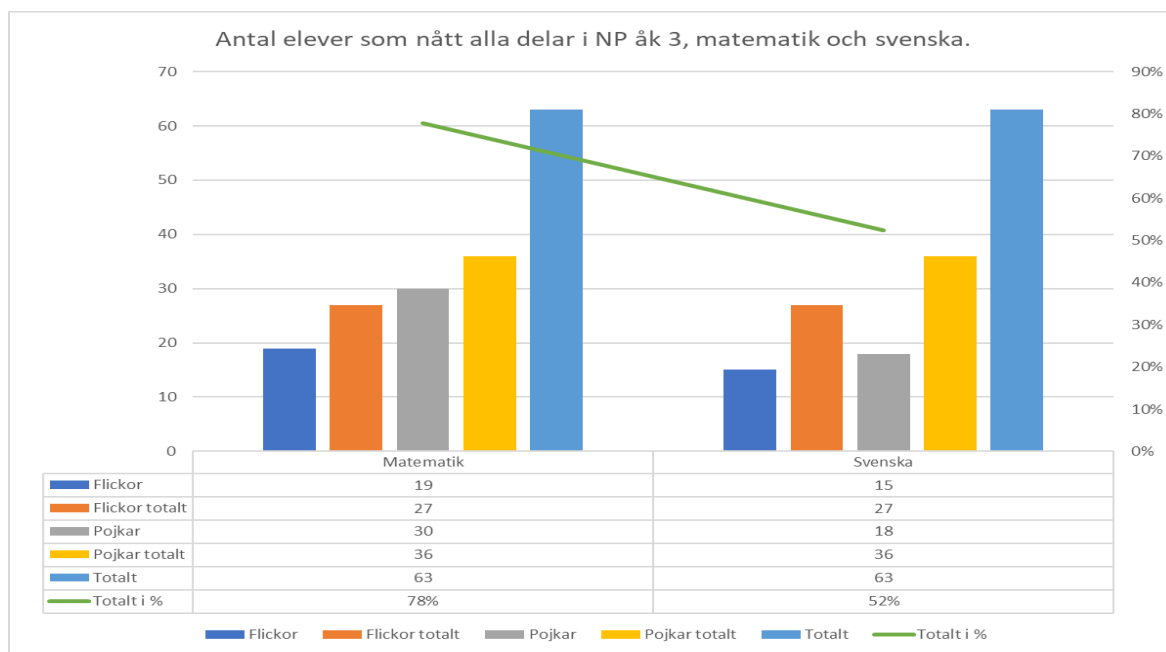
MERITVÄRDE

Årets meritvärde har sjunkit till 210,06 från 214,47. Flickor har tappat medan pojkar har höjt meritvärdet. Noterbart är att andelen med godkänt betyg i alla ämnen har ökat medan meritvärdet har gått ner från föregående år. Årets resultat kan komma att justeras då dessa är hämtade från InfoMentor och den nationella statistiken publiceras under oktober månad.

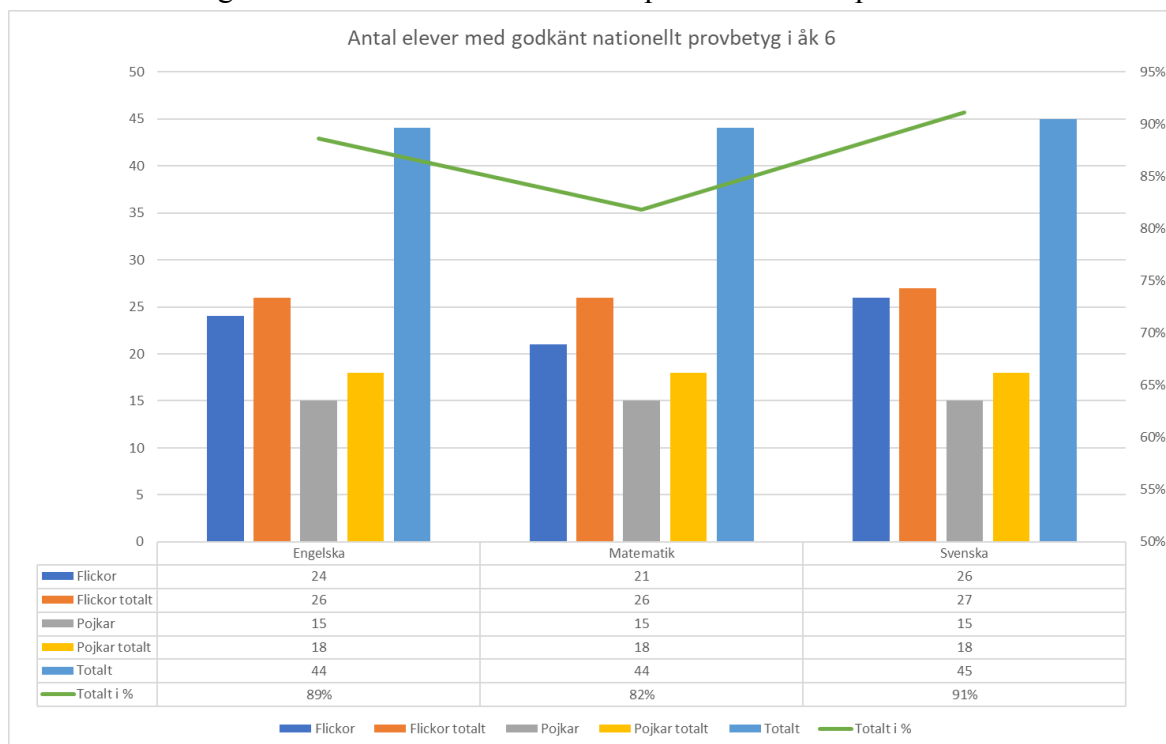

NATIONELLA PROV ÅK 3, 6 och 9

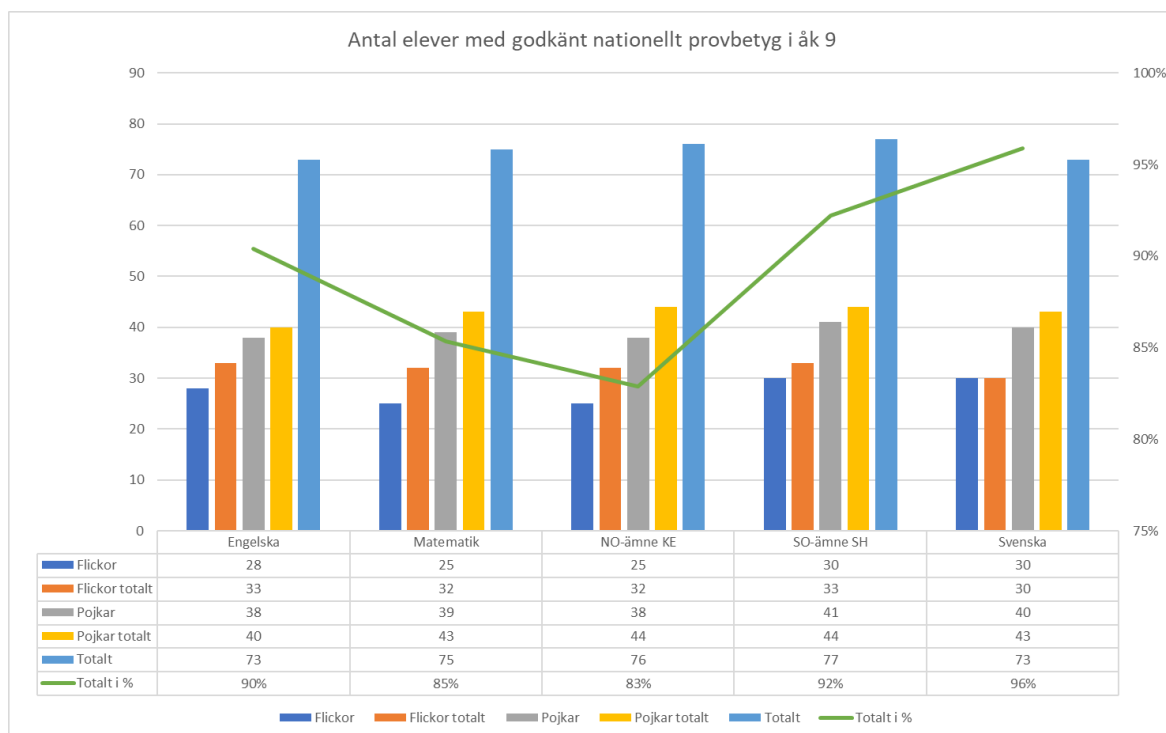
I årskurs 3 har 77% av eleverna klarat alla delprov i matematik och 52 % alla delprov i svenska. Det finns en skillnad i flickors och pojkars resultat med fördel till pojkar i matematik och till flickor i svenska.

Årskurs 6 har hög andel elever som klarar kraven på de nationella proven.

Även årskurs 9 har hög andel elever som klarar kraven på de nationella proven. Det lägsta resultatet finns inom kemi följt av matematik.

SKOLINSPEKTIONENS GRANSKNING

Skolinspektionens senaste kvalitetsgranskning i kommunen: *Kvalitetsgranskning av skolor i kommuner med låg utbildningsnivå* visar att förhållningssätt, bemötande och tillit till barn och elevers förmåga behöver utvecklas. Utvärderingar och uppföljningar visar på lågt ställda förväntningar på elever i grundskolan och att samsyn på undervisningskvalitet och lärmiljöer behöver öka. Det behövs både förutsättningar för arbetet och inslag i undervisningen som syftar till att vidga elevernas perspektiv på möjliga studie- och yrkesval.

ANALYS

Under våren 2023 presenterades det *Nationella kvalitetssystemet*, ett system för skolväsendet som är framtaget utifrån nationella mål med syfte att bidra till ökad kvalitet och likvärdighet. Systemet innehåller faktorer som bygger på forskning för framgångsrik skolutveckling och synliggör de områden som bidrar till utveckling av verksamheten i riktning mot de nationella målsättningarna.

Framgångsfaktorerna beskriver hur hela styrkedjan, huvudmanna-, rektors- och undervisningsnivå, kan samverka för att bidra till ökad likvärdighet och kvalitet.

Framgångsfaktorerna kan också användas av huvudmän för att göra nödvändiga prioriteringar med syfte att utveckla verksamheten utifrån krav och bestämmelser i skolans olika styrdokument. Analysdelen redovisas utifrån de sju framgångsfaktorerna.

Faktorer för framgångsrik skolutveckling. Nationellt kvalitetssystem- Skolverket.

Den övergripande utvecklingsplanen för högre måluppfyllelse beskriver en analys på en aggregerad nivå där förskola och skola har gemensamma utvecklingsområden. Utöver detta finns även utvecklingsområdena på enskilda verksamheter men de beskrivs i den lokala utvecklingsplanen.

Nedan följer de sju framgångsfaktorerna med underrubrikerna; styrkor, utvecklingsområden, orsaker och åtgärder.

FÖRTROENDEFULLT KLIMAT

Ett förtroendefullt klimat kan bidra till framgångsrik skolutveckling när det leder till att medarbetare i organisationen har handlingsutrymme och tar eget ansvar inom givna ramar. I ett förtroendefullt klimat avgör respektive nivå hur uppsatta mål bäst kan uppnås för den verksamhet de ansvarar för.

Ett förtroendefullt klimat på alla nivåer i verksamheten kan ta sig i uttryck i god samverkan, tillit, delaktighet och inflytande mellan personal, barn och elever. Verksamheten präglas av ett normmedvetet förhållningssätt och det finns en öppenhet och respekt för alla människors olikheter. Hela organisationen genomsyras av ett systematiskt arbete som syftar till att gemensamt utveckla trygghet, goda relationer och en miljö som främjar barn och elevers lärande. Tendenser till diskriminering och kränkande behandling motverkas. Alla delar av organisationen har höga förväntningar på sig själva och på varandra och alla strävar efter ett gott samarbete inom och mellan olika nivåer och verksamheter samt med barn och elever. Alla strävar också efter ett gott samarbete och goda relationer med andra aktörer som till exempel vårdnadshavare, lärosäten eller externa organisationer.

Skolverkets nationella kvalitetssystem

Styrkor

Styrkedjan har utvecklats och lett till att verksamheterna får bättre stöd från huvudmannen.

Utvecklingsområden inom förtroendefullt klimat

- Skolinspektionens granskningsrapport visar att skolan har låga förväntningar på eleverna. I beslutet nämns att förhållningssätt, bemötande och tillit till elevernas förmåga behöver utvecklas.
- Läroplanens ansatser kring entreprenörskap behöver få mer plats i undervisningen samt samarbete med det lokala näringslivet behöver utvecklas.

Orsaker

- De kommunala politiska målen och medborgarnas förväntan på skolan som verksamhet har varit låga.
- En osäkerhet kring vad som menas med höga förväntningar och tillit till barn och elevers förmåga.
- Studie- och yrkesvägledning kommer in sent i skolgången. Huvudmannen har inte prioriterat frågan i tillräckligt hög grad.

Åtgärder

- De kommunala politiska målen sätts utifrån de nationella kraven.
- Huvudmannen skapar förutsättningar för kollegialt arbete kring förhållningssätt, höga förväntningar och tillit till elevers förmåga att utvecklas så långt som möjligt.
- Huvudmannen skapar förutsättningar för att implementera studie- och yrkesvägledningsplanen så att det kommer in tidigare och blir en integrerad del av ordinarie undervisning.

HÄLSOFRÄMJANDE LÄRMILJÖ

En hälsofrämjande lärmiljö kan bidra till framgångsrik skolutveckling när det syftar till att alla barn, elever, lärare och andra verksamma i organisationen ska må bra, kunna lära och utvecklas. En hälsofrämjande lärmiljö omfattar pedagogiska, fysiska, psykiska och sociala frågor och stärker välbefinnandet för alla i organisationen.

En hälsofrämjande lärmiljö på alla nivåer i verksamheten kan ta sig uttryck i ett gemensamt ansvarstagande på alla nivåer för barns och elevers utveckling, lärande och hälsa. På så sätt skapas en kultur där det råder hög medvetenhet om hur lärande och hälsa påverkar varandra. Den pedagogiska lärmiljön uppmärksammas, analyseras och utvecklas kontinuerligt i samverkan med barn, elever och personal. I hela organisationen eftersträvas delaktighet och ansvarstagande. Vårdnadshavare ses som en tillgång i arbetet i de verksamheter som berörs. De mänskliga rättigheterna och det förebyggande arbetet är centralt och mångfald ses som en tillgång. Lärmiljön präglas av trygghet och studiero, grundläggande demokratiska värderingar och är fri från diskriminering och annan kränkande behandling.

Skolverkets nationella kvalitetssystem

Styrkor

Förskolan har sedan införandet av den nya läroplanen arbetat med begreppet undervisning i förskolan. Verksamheten har identifierat vad som ska ingå i den ordinarie undervisningen och vilka insatser som ska vara extra anpassning, särskilt stöd eller extraordinärt stöd.

Grundskolan har utvecklat ett mer förebyggande och främjande arbetssätt i elevhälsoarbetet.

Elever och vårdnadshavare är trygga och trivs med skolan.

När analys och insatser görs kring barn och elevers frånvaro förbättras deras närvaro.

Utvecklingsområden inom hälsofrämjande lärmiljö

- Upplevelsen av låg tillgång till den centrala barn- och elevhälsans kompetenser.
- Elevernas skolnärvaro ska öka.

Orsaker

- Otydlighet i roller och ansvar kopplat till centrala barn- och elevhälsan.
- Frånvaro kan bero på flera olika delar som förutsättningar, bemötande, undervisningens kvalitet, kompensatoriska insatser, studiero samt samarbete skola och hem.

Åtgärder

- Huvudmannen säkerställer roller och ansvar för den centrala barn- och elevhälsans olika kompetenser.
- Huvudmannen säkerställer att det finns väl fungerande rutiner och arbetssätt för att förebygga, upptäcka och motverka långvarig frånvaro hos barn och elever samt att dessa efterlevs. Socialpedagog får särskilt uppdrag kring närvaroarbetet.

KOMPENSATORISKA INSATSER

Kompensatoriska insatser kan bidra till framgångsrik skolutveckling när de uppväger skillnader i barns och elevers förutsättningar. I en verksamhet där de kompensatoriska insatserna fungerar väl har alla barn och elever likvärdiga möjligheter att utvecklas och lära, oavsett skillnader i deras förutsättningar.

Kompensatoriska insatser på alla nivåer i verksamheten kan ta sig uttryck i ett kontinuerligt och systematiskt arbete där hela styrkedjan samarbetar för att skapa möjligheter att kompensera för skillnader i barns och elevers olika förutsättningar och behov i undervisningen. Alla nivåer arbetar för att säkerställa att barn och elever har tillgång till och deltar i såväl obligatoriska som frivilliga skolformer och fritidshemmet. Det finns nödvändiga kunskaper, rätt kompetens och fungerande rutiner på alla nivåer för att tidigt identifiera barn och elever som är i behov av anpassningar, stöd eller stimulans. Relevanta åtgärder för att tillgodose sådana behov är tillgängliga och utvecklas kontinuerligt. Det finns dessutom tydliga och väl förankrade rutiner för att säkerställa att övergångar inom och mellan olika verksamheter och skolformer inte ska påverka barns och elevers utveckling och lärande negativt. Både ekonomiska och personella resurser fördelas med syfte att kompensera för identifierade skillnader inom och mellan verksamheter. Särskilda kompensatoriska insatser riktas till förskolor och skolor i områden med socioekonomiska utmaningar och till barn och elever med särskilda utmaningar i sitt lärande, exempelvis barn och elever med funktionsnedsättning.

Skolverkets nationella kvalitetssystem

Styrkor

Det finns kompetens, resurser och rutiner på samtliga nivåer för att identifiera och kompensera för skillnader i barns och elevers förutsättningar.

Alla nivåer arbetar för att säkerställa att barn och elever har tillgång till och deltar i såväl obligatoriska som frivilliga skolformer och fritidshemmet.

Utvecklingsområde inom kompensatoriska insatser

- Organisatoriska och pedagogiska svårigheter att möta upp behoven för elever som är inskrivna i anpassad grundskola.
- Rutiner för extra anpassningar och särskilt stöd för att tillgodose barns och elevers behov efterlevs i varierande grad.
- Tydliggöra ansvar och rollfördelning inklusive de kompensatoriska insatserna vid stadieövergångar.
- Organisatoriska och pedagogiska svårigheter kring Svenska som andraspråk.

Orsaker

- Kommunen har ingen egen anpassad grundskola. Elever blir erbjuden skolplacering i en annan kommun i mån av plats. Eleverna blir integrerade i den obligatoriska grundskolan och pedagogerna får arbeta utifrån två läroplaner.
- Brister i implementering av rutiner för extra anpassningar och särskilt stöd.
- Otydlighet och nya organisatoriska förutsättningar inom rektorsområde 2 och 3.

- Kompetensbrist på alla nivåer kring organisatoriska och pedagogiska förutsättningar för ämnet svenska som andraspråk.

Åtgärder

- Både de pedagogiska och organisatoriska förutsättningarna för barn och elever inom anpassad grundskola behöver ses över. Säkerställa att integrerade elever får rätt förutsättningar för undervisning enligt läroplanen för anpassad grundskola.
- Huvudmannen arbetar kontinuerligt och systematiskt för att följa upp de kompensatoriska insatserna.
- Revidering av övergångsrutiner inom skolan.
- Kompetensinsatser kring ämnet svenska som andraspråk.

KOMPETENT LEDARSKAP

Ett kompetent ledarskap kan bidra till framgångsrik skolutveckling när det leder till att utbildningen och undervisningen kontinuerligt utvecklas och förbättras samt till att alla i organisationen mår bra och har möjlighet att ta eget ansvar. När ledarskapet är kompetent får barn och elever goda förutsättningar för utveckling och lärande.

Ett kompetent ledarskap på alla nivåer i verksamheten kan ta sig uttryck i att det finns en tydlig vision och tydliga mål för vad arbetet ska leda till på alla nivåer. Ledarskapet präglas av långsiktighet, tillit och tydlighet och tar sin utgångspunkt i givna ramar och mandat. Ledarskapet i hela styrkedjan är tillgängligt och uppmuntrar till delaktighet. Det finns även en tydlig och tillgänglig kommunikation kring verksamhetens frågor. Ledarskapet anpassas efter behov och situation och har fokus på att bygga goda och hållbara relationer. Den kompetenta ledaren skapar också goda förutsättningar och ger stöd i att göra prioriteringar som bidrar till att verksamheten når uppsatta mål.

Skolverkets nationella kvalitetssystem

Styrkor

Organisationen som sjösattes 2021 är idag fulltalig och skapar förutsättningar för det pedagogiska ledarskapet. Mötesstrukturer har utvecklats för att underlätta ledarskapet i organisationen. Rektorer har en hög kompetens och nyttjas av lärosäten.

Utvecklingsområden inom kompetent ledarskap

- Utforma en tydlig styrnings- och ledningsorganisation som ger stöd för hela organisationen.

Orsaker

- För att få förutsättningar för det systematiska kvalitetsarbetet genom transparens, delaktighet och ökad vi-känsla

Åtgärder

- Fortsätta utveckla verksamhetsmöten med innehåll och arbetssätt kopplat till det systematiska kvalitetsarbetet.

PROFESSIONELL UTVECKLING

Professionell utveckling kan bidra till framgångsrik skolutveckling när den leder till att kvaliteten i undervisningen och förutsättningarna för barns och elevers lärande kontinuerligt förbättras. I en verksamhet där den professionella utvecklingen är framgångsrik ökar medarbetarnas kompetens kontinuerligt vilket bidrar till att kvalitet och likvärdighet kan förbättras.

Professionell utveckling på alla nivåer i verksamheten kan ta sig uttryck i ett systematiskt och kontinuerligt arbete för att stärka organisationens kompetens. Arbetet utgår från identifierade behov och bygger på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Den professionella utvecklingen bidrar till att bygga upp gemensamma kunskaper och till att utveckla gemensam förståelse och gemensamma förhållningssätt. Organisationskulturen präglas av gott samarbete och kollegialt lärande där erfarenhetsutbyte kan äga rum och där samtliga verksamheter och nivåer i organisationen inkluderas. Det finns goda förutsättningar för all personal att delta i fortbildning och kompetensutveckling och en förväntan på att arbetet ska bedrivas med vetenskapliga metoder. I verksamheten uppmuntras diskussion, reflektion och samverkan och personalens kompetens tas till vara och utvecklas. Pågående och genomförda insatser följs upp och vidareutvecklas vid behov för att säkerställa att de leder till önskade effekter. Det pågår ett kontinuerligt och strategiskt arbete utifrån kartläggning, uppföljning och analys för att säkerställa organisationens kompetensförsörjning på kort och lång sikt.

Skolverkets nationella kvalitetssystem

Styrkor

De utvecklingsinsatser som skett i samverkan med Skolverket, till exempel arbetet med språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt, har inneburit ett ökat kollegialt lärande inom och mellan skolenheter.

Omorganisation av rektorsområden som genomfördes i januari 2021 har skapat förutsättningar för en mer likvärdig och sammanhållen skolorganisation.

Utvecklingsområden inom professionell utveckling

- Säkerställa att det finns en långsiktig kompetensförsörjningsstrategi

Orsaker

- Svårigheter att rekrytera och pensionsavgångar är i närstående.

Åtgärder

- Implementera den reviderade kompetensförsörjningsplanen.

SYSTEMATISKT KVALITETSARBETE MED UNDERVISNINGEN I FOKUS

Det systematiska kvalitetsarbetet kan bidra till framgångsrik skolutveckling när undervisningens kvalitet och förutsättningar är i fokus och det framgår vilka insatser som behöver prioriteras för att kvalitet och likvärdighet i undervisningen ska kunna utvecklas och förbättras.

Ett systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus på alla nivåer i verksamheten kan ta sig uttryck i att samtliga nivåer och verksamheter planerar, genomför, följer upp, analyserar och utvecklar verksamheten med det huvudsakliga syftet att skapa goda förutsättningar för undervisningen. Arbetet sker kontinuerligt och innehåller regelbundna avstämningar som involverar alla nivåer och samtliga verksamheter. Genom tydliga strukturer kan arbetet bedrivas med uthållighet och långsiktighet. Relevant information om verksamheternas och undervisningens förutsättningar och resultat som till exempel rör barns och elevers utveckling och progression i förhållande till utbildningens mål samlas in och analyseras. Samband mellan förutsättningar och resultat undersöks för att identifiera orsaker som kan förklara resultaten och för att synliggöra vilka utvecklingsinsatser som bör prioriteras i det fortsatta arbetet. Det systematiska kvalitetsarbetet ger kunskaper om skillnader inom och mellan verksamheter och olika barn- och elevgrupper. Dessa kunskaper bidrar till att förståelsen för hur identifierade skillnader kan påverka barns och elevers möjligheter att lära och utvecklas. Det systematiska kvalitetsarbetet kan därmed utgöra en god grund för fördelning av såväl ekonomiska och personella resurser som för andra beslut som kan bidra till att minska dessa skillnader.

Skolverkets nationella kvalitetssystem

Styrkor

Det pågår ett systematiskt kvalitetsarbete på skolorna i olika omfattning där skolorna kommit olika långt. Goda insatser görs för att synliggöra och åtgärda de delar som prioriteras som utvecklingsområden.

Analysen visar att när huvudmannen och rektorer kontinuerligt följer upp och efterfrågar effekter av insatser förbättras resultaten.

Det förändrade arbetssättet inom sektorns ledningsgrupp med resursfördelning och andra åtgärder bidrar till förutsättningar för ökad likvärdighet.

Utvecklingsområden inom systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus

- förutsättningar för kontinuerlig och ändamålsenlig uppföljning som skapar en övergripande förståelse för undervisningens kvalitet och likvärdighet
- samla in relevanta resultat och andra uppföljningar från alla nivåer och verksamheter. Genomföra och dokumentera analys av verksamheternas resultat utifrån underlagen.

Orsaker

- Varierad kunskap om samband mellan förutsättningar och resultat kan vara en bidragande orsak till måluppfyllelsen. Styrkedjans funktion och rollbeskrivning har

varit otydlig. Uthållighet och långsiktighet har saknats till viss del i det systematiska kvalitetsarbetet.

- Stort underlag som hanteras och analyseras i varierad omfattning där avstämningar och uppföljningar kopplat till resultat har inte systematiseras i tillräckligt hög grad på alla nivåer.

Åtgärder

- Ta fram en plan för huvudmannen med styrkedja, roller, uppdrag, tidsplan och avstämningar. En arbetsgrupp bestående av politiker, rektorer, förstelärare och stab tar fram planen. Kompetenshöja politiker, skolledare, stab och förstelärare i systematiskt kvalitetsarbetet med undervisningen i fokus.
- Utveckla skolornas systematiska analysarbete med undervisningen i fokus. Gallra och prioritera i underlaget för att uppföljningen ska bli relevant och insatser effektiva.

TYDLIG ROLL- OCH ANSVARSFÖRDELNING

En tydlig roll- och ansvarsfördelning kan bidra till framgångsrik skolutveckling genom att organisationen blir effektiv och ansvarstagande.

En tydlig roll- och ansvarsfördelning på alla nivåer i verksamheten kan ta sig uttryck i en kontinuerlig dialog inom och mellan organisationens olika nivåer om hur roller, mandat och ansvar bäst kan fördelas. Dialogen utgår från befintliga krav och förväntningar. Centrala frågor och fattade beslut kommuniceras på ett tydligt och genomtänkt sätt i hela organisationen. Förankring och uppföljning sker systematiskt och kontinuerligt. Det är väl känt i hela organisationen hur olika ansvar och mandat är fördelade och det framgår tydligt vilka förväntningar det finns på olika roller och funktioner samt hur beslutsfattande i organisationen går till. Alla i organisationen följer fattade beslut och var och en tar ansvar inom ramen för tilldelade mandat. På så sätt bidrar alla till en fungerande helhet.

Skolverkets nationella kvalitetssystem

Styrkor

Omorganisation av rektorsområden som genomfördes i januari 2021 har skapat förutsättningar för en mer likvärdig och sammanhållen skolorganisation.

Organisation av ledningsstrukturer med rektor och biträdande rektor i vardera rektorsområde och översyn av rutiner har medfört bättre förutsättningar och ökad likvärdighet för rektors ledarskap.

Ökad medvetenhet och förståelse kring styrkedjans olika roller och ansvar ger förutsättningar för verksamhetens gemensamma uppdrag.

Samverkan med politiken har stärkts genom utbildningsdagar för att ge en gemensam bild av nuläge och utvecklingsområden.

Översynen av budgetprocessen har genomförts i syfte att öka samarbetet med sektorsekonom och ge rektorer bättre förutsättningar att hantera enheternas budgetar.

Utvecklingsområde inom tydlig roll- och ansvarsfördelning

- Centrala barn- och elevhälsans kompetenser har inte nyttjats fullt ut i det främjande och förebyggande elevhälsoarbetet.
- Öka samverkan med Socialtjänst.
- Utmaningar finns för små förskole- och skolenheter att organisera för en optimal kvalitet utifrån barn- och elevunderlag, kompetens och ekonomi.

Orsaker

- Roller och mandat för den centrala barn- och elevhälsan är otydliga i det främjande och förebyggande arbetet kring barns- och elevers utveckling mot utbildningens mål och elevernas mående.
- Nyttja fler kompetenser för att kunna sätta in rätt resurser.
- Valdemarsviks kommun har för få barn och elever till antalet enheter för en optimal fördelning.

Åtgärder

- Ta fram tydliga roll och uppdragsbeskrivningar för centrala barn- och elevhälsan.
- Samverkan mellan centrala barn- och elevhälsan och Socialtjänsten (skolsocialt team) ska utvecklas.
- Genomföra en översyn av rutin och förbättringsarbete kring resursfördelning inklusive tilläggsbelopp.

(2)

KS-BU.2023.48

Läsårstid 24/25

Kommunstyrelsens barn- och utbildningsutskotts beslut

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Xxxxx
Akten

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Barn, Utbildning, Arbetsmarknad
och Kultur

Mottagare

Kommunstyrelsens Barn och
utbildningsutskott

Läsårstid 2024/2025

Förslag till beslut i kommunstyrelsen angående fastställandet av läsårstider för läsåret 2024/2025.

Förslaget innefattar även delegation av befogenheter avseende datum för studiedagar och utvecklingsdagar till Sektorchefen för Barn, utbildning, arbetsmarknad och kultur.

Ärendebeskrivning

Enligt skollagen ska huvudmannen lägga ut minst 178 skoldagar per läsår för elever i grundskolan. Lärarnas arbetsår omfattar 194 arbetsdagar. För läsåret 2024/2025 har Sektor Barn, utbildning, arbetsmarknad och kultur lagt förslaget enligt beslutsunderlag.

Fastställande av studiedagar har inte lagts ut då datumen för genomförande av Nationella prov ännu inte presenterats av Skolverket för läsåret 24/25.

Förskola och fritidshems utvecklingsdagar omfattas av fyra dagar enligt tidigare beslut i KS-BU. Verksamheterna får enligt skollagen inte stänga sin verksamhet. Kommunen samordna därför verksamheten under dessa dagar vilket innebär att vårdnadshavarna erbjuds annan förskola eller fritidshem än ordinarie.

Beslutsunderlag

Läsårstider 2024/2025

Beslutet skickas till

Skolchef
Akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Kristina Lohman
Sektorchef och skolchef

Läsårstider 2024/2025

Höstterminen 2024

Tisdag den 13 augusti – Torsdag den 19 december

Vårterminen 2024 - Förslag

Tisdag den 7 januari – Torsdagen den 12 juni

Lovdagar

241028 - 241101	Höstlov
250217 - 250221	Sportlov
250414 - 240417	Påsklov

250502	Lovdag (klämdag)
250530	Lovdag (klämdag)

Studiedagar

Fem studiedagar som läggs ute under läsåret. Beslut tas i samråd med rektorer grundskola när datum för nationella provdatum publiceras.

Utvecklingsdagar – Förskola/Fritidshem

2408xx Avvaktar om det ska ske på fredag eller måndag
240930 Måndag
250107 Tisdag
2506xx Avvaktar om det ska ske på fredag eller måndag

Lärarnas läsår

Tisdagen 6 augusti 2024 till onsdagen den 18 juni 2025 (194 arbetsdagar)
(Det blir sex augusti-dag och fem juni-dagar.)

(4)

Nämnd.2023.6

Frågor

Kommunstyrelsens barn- och utbildningsutskotts beslut

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Xxxxx
Akten